

Nagyatádi Fórum Helyi Közösség

HELYI KÖZÖSSÉGI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA

2014-2020

aktualizált változat – 2018. március

Tartalom

Vezetői összefoglaló	3
1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata	5
1.1 A Nagyatádi Fórum Helyi Közösség ismertetése.....	5
1.2 A nagyatádi HKFS közösségi tervezési folyamata	6
1.3 A közösségi tervezési folyamatban résztvevő szereplők hozzájárulása a stratégiakészítéshez.....	7
1.4 Igényfelmérés, szükségletelemzés – a közösségi bevonás eredményei	7
1.5. A közösségi részvételt bemutató munkafolyamatok.....	9
2. A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása	10
3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése	11
3.1 Helyzetfeltárás	11
3.1.1 Térszerkezet specifikumai.....	11
3.1.2 Környezeti adottságok	13
3.1.3 A társadalom állapota	14
3.1.4 A gazdaság helyzete	17
3.1.5 Közszolgáltatások.....	18
3.1.6 Kulturális erőforrások	21
3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások.....	25
3.2.1 Nemzeti szintű fejlesztési dokumentumok.....	25
3.2.2 Megyei és térségi dokumentumok	25
3.2.3 Városi településfejlesztési dokumentumok.....	25
3.3 SWOT	28
3.4 Fejlesztési szükségletek azonosítása.....	31
4. A stratégia jövőképe	32
5. A stratégia célhierarchiája	32
6. Cselekvési terv	36
6.1 A beavatkozási területek/műveletek leírása	36
6.2 Együttműködések	50
6.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei	50
6.4 Kommunikációs terv	56
6.5 Monitoring és értékelési terv	60
6.6. Horizontális célok.....	62
6.7. A HKFS innovatív elemeinek bemutatása	64
6.8 Kockázatelemzés.....	65
7. Indikatív pénzügyi terv.....	67

Vezetői összefoglaló

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) célul tűzte ki **helyi partnerségen alapuló városfejlesztési programok**, illetve a tartalmas szabadidő-eltöltés lehetőségeinek megteremtését, valamint **innovatív, önmagáért tenni akaró és tenni tudó, kezdeményező közösségek**, mindezek által fenntartható települések létrejöttét. **Nagyatád Város Önkormányzata élni kívánt az említett felhívás adta lehetőséggel és életre hívta a Nagyatádi Fórum Helyi Közösséget (NFHK), mely 2016. május 30-án alakult 15 alapító taggal**, a civil, üzleti és közszférát azonos arányban képviselve.

Annak érdekében, hogy a tervezett fejlesztések megvalósítása Nagyatád lakosságának valós helyi igényeire és szükségleteire épüljön, került összeállításra a **Helyi Közösségfejlesztési Stratégia (HKFS)** jelen dokumentuma, melynek elkészítése során széles körű társadalmi szükséglet feltárás zajlott le. Ennek során többek között tájékoztató levél, kérdőív és projekt adatlap került kiküldése Nagyatád lakosságának, Nagyatád Város Önkormányzatának honlapján Nagyatádi Fórum Helyi Közösség Helyi Akciócsoport név alatt információs felület került kialakítása, a városi televízióban interjút adott Nagyatád Város Polgármestere a kezdeményezésről, s mindemellett sajtómegjelenések és lakossági fórum támogatta a dokumentum tartalmának kialakítását. Az elvégzett kutatások az alábbi legfontosabb problémákat tárták fel:

- A településen alapvető probléma a közösségi terek és intézmények nem megfelelő, korszerűtlen állapota, vagy kapacitáshiánya. Számos intézmény szociális helyiségei rendkívül leromlottak, illetve a meglévő terek és helyiségek nem alkalmasak a szolgáltatások megújításához, bővítéséhez.
- A közösségi terek nyitvatartási idejét és az ott működő közösségi, kulturális szolgáltatásokat még inkább közelíteni kell a lakossági igényekhez.
- Nincs vagy rendkívül kevés a fiatalok érdeklődési körére építő közösség a városban. Igényként fogalmazódott meg az óvodai és iskolai közösségek szabadidős és művészeti programjainak fejlesztése is.
- A lakosság kiemelten fontosnak tartja a város kulturális örökségének védelmét, az identitás és összetartozás erősítését.
- Jelentős az igény a civil szerveződések számára megfelelő eszköztár, és infrastruktúra biztosítására, akár egy közösségi inkubációs ház keretében, valamint működésük és programjaik segítésére.

Mindezek figyelembevételével az alábbi legfontosabb szükségletek körvonalazódtak:

- A meglévő **közösségi intézményrendszer szolgáltatás és látogatóközpontú fejlesztése.**
- Meglévő nyitott és zárt **közösségi infrastruktúra lakossági igényeknek megfelelő modernizálása és felújítása**, a fiatalok szabadidős közösségi tevékenységei színtereinek kialakítása, fejlesztése.
- **Közösségi összetartozást erősítő programok** összehangolt rendszerének kialakítása.
- A nagyszámú **civil szervezet tevékenységének városi szintű összehangolása**, együttműködések kialakítása.
- Tevékenységek, programok, helyszínek elérhetőségének javítása, népszerűsítése, **megfelelő információáramlás biztosítása.**

A fejlesztési szükségletek, lehetőségek elemzése alapján született meg a **stratégia jövőképe**, mely szerint **Nagyatád olyan város, melyben befogadó, családbarát, együttműködő, élő értékeire, hagyományaira és erőforrásaira építő közösség él.**

A fenti cél elérését támogatandó a stratégia az alábbi **beavatkozási területeket** definiálta cselekvési tervében:

- 1.) A város közösségi (humán) erőforrásának megújítása és összehangolása, a közművelődési, kulturális és rekreációs információ elérhetőségének javítása a közösségi élet élénkítése és fejlesztése érdekében, a tématerületet érintő 40,67 millió Ft támogatási összeg előirányzatával;
- 2.) A kulturális és közösségi intézményrendszer fejlesztése, valamint rekreációs helyszínek megújítása és funkcióinak szélesítése a helyi közösségek együttműködése érdekében, a tématerületet érintő 178,33 millió Ft támogatási összeg előirányzatával;
- 3.) Civil szervezetek közösségi munkáját elősegítő infrastruktúra fejlesztése és megújítása, a tématerületet érintő 80 millió Ft támogatási összeg előirányzatával;
- 4.) Gyermekek és fiatalok a közösségfejlesztés középpontjában, a tématerületet érintő 50 millió Ft támogatási összeg előirányzatával;
- 5.) A kulturális örökség védelmét és a lakosság helyi és közösségi identitástudatának erősítését szolgáló tevékenységek fejlesztése, a tématerületet érintő 42 millió Ft támogatási összeg előirányzatával;
- 6.) Az aktív és egészséges életmódot és szabadidő eltöltést célzó tevékenységek támogatása, népszerűsítése, a tématerületet érintő 34 millió Ft támogatási összeg előirányzatával.

A megjelölt beavatkozások megvalósítására pályázati felhívások kiírásán keresztül kerülhet sor, melynek kedvezményezettjei lehetnek a helyi közösségek, állami és civil szervezetek, vállalkozások, így Nagyatád Város Önkormányzata, Nemzetiségi önkormányzatok, Nagyatád kulturális, művészeti, sport, rekreációs és közművelődési területen működő állami és köznevelési intézményei, civil szervezetei, a közfunkciót betöltő nagyatádi intézmények, terek és helyszínek tulajdonosai, de az egyházak is.

A Stratégia megvalósítása új működési mechanizmusoknak adhat teret, amelyben a helyi viszonyokat jól ismerő, azonban a stratégiai gondolkodásban és tervezésben kevésbé jártas helyi célcsoportok képesek lesznek ötleteiket megfelelő módon becsatornázni a döntési folyamatokba. Ezzel biztosítható az egyik legfontosabb helyi erőforrás, a **helyi közösségek elköteleződése és a helyi célok érdekében történő mozgósítása**.

Végül, de nem utolsó sorban a Stratégia megvalósítása során olyan, a település fejlesztése során már eddig is sikerrel alkalmazott **fenntarthatósági szempontokat** is szükséges figyelembe venni, mint a környezettudatos várostervezés és a természeti értékekkel való fenntartható gazdálkodás, valamint a gazdaságossági megfontolásokat is szem előtt tartó fejlesztéspolitika.

1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) célul tűzte ki integrált, közösségközpontú, alulról építkező, helyi partnerségen alapuló városfejlesztési programok, illetve a tartalmas szabadidő-eltöltés lehetőségeinek megteremtését, valamint innovatív, egymással és a környezetükkel együttműködni képes, önmagáért tenni akaró és tenni tudó, kezdeményező közösségek, mindezek által fenntartható települések létrejöttét. Ennek érdekében a Nemzetgazdasági Minisztérium Regionális Fejlesztési Programok Irányító Hatósága a TOP keretében, a 7. prioritás „Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségszervezés a városi helyi fejlesztési stratégiához kapcsolódva” című felhíváshoz kapcsolódóan 2016. március 10-én regisztrációt hirdetett olyan helyi akciócsoportok (HACS) létrehozására, amelyek közösségi szinten irányított városi fejlesztéseket (CLLD) valósítanak meg.

A felhívás tartalmi elemeinek megismerését követően Nagyatád Város Önkormányzata élni kívánt az említett felhívás adta lehetőséggel és életre hívta a Nagyatádi Fórum Helyi Közösséget (NFHK), mely 2016. május 30-án alakult 15 alapító taggal, a három szektort azonos arányban képviselve.

A város egész területét magába foglaló helyi akciócsoport célja, hogy olyan helyi közösségi fejlesztési stratégia (továbbiakban: HKFS) elkészítése, mely a helyi közszféra, a helyi- civil- és vállalkozói szféra aktív közreműködésével jön létre. A HKFS készítése során a tervezési folyamatba a helyi lakosságot és a helyi közösségek minél szélesebb körét bevontuk, hogy stratégiánk a helyi szükségleteket és igényeket felmérve és azokra beavatkozási akciókat megvalósítva a helyi lakosság identitásának megerősítését, a közösségi folyamatokban való aktív részvételével, az itt élők életminőségének javításával valósuljon meg.

1.1 A Nagyatádi Fórum Helyi Közösség ismertetése

A Nagyatádi Fórum Helyi Közösség HKFS elkészítését a stratégia alkotásának koordinációjához megfelelő szakmai kapacitással és tapasztalattal rendelkező Nagyatád Város Önkormányzata látja el.

Annak érdekében, hogy a tervezési terület valós szükségleteire reagáló, megvalósítható és a fejlődést, előrelépést szolgáló stratégia kerüljön kidolgozásra, széles körű nyilvánosságot biztosítottunk a tervezés egésze folyamán, melynek eszközei az alábbiak:

- a városi honlapon aloldal működtetése, folyamatos információfrissítéssel
- a létrejött HACS képviselőiben a stratégia készítését koordináló Nagyatád Város Önkormányzatának két munkatársa részt vett a 2016. május 11-én a Nemzetgazdasági Minisztérium Balatonfüreden megtartott TOP CLLD tájékoztató konferenciáján.
- tervezői munkacsoport létrehozása,
- stratégiai dokumentumok összegyűjtése, elemzések,
- személyes konzultációk,
- fókuszcsoporthozos interjúk,
- műhelymunkák,
- lakossági fórumok,
- fejlesztési javaslatok, projektötletek összegyűjtése,
- médiában való megjelenés.

A stratégiakészítés első lépéseként Nagyatád Város Önkormányzatának honlapján Nagyatádi Fórum Helyi Közösség Helyi Akciócsoport név alatt információs felület került kialakítása:

<http://nagyatad.hu/modules.php?name=nagyatad&page=301>, ahol a tervezési, stratégiaalkotási folyamatokról szóló információkat, híreket, kapcsolódó anyagokat megjelentettük. Itt volt elérhető a kérdőív és a HKFS tervezet aktuális szövege véleményezés céljából, amelyet a HACS végleges döntése előtt társadalmi véleményezésre bocsátottuk.

A nyilvánosság biztosítására több helyi médiát (Nagyatádi Városi Televízió, hetente megjelenő Hirdető Újság) is igénybe vettünk, amelyben hirdetés során információs felhívást jelentettünk meg az igényfelmérés során, valamint a televíziós hírműsorban a HACS képviselője bemutatta a projekt célját, a tervezési folyamatban való helyi aktivitás fontosságát.

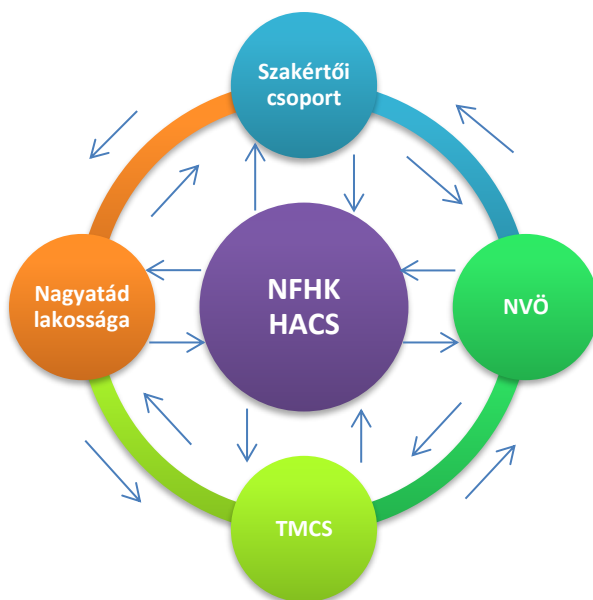
1.2 A nagyatádi HKFS közösségi tervezési folyamata

A nagyatádi HKFS tervezési folyamatának során a helyi közösség bevonása/megszólítása több lépcsős folyamat részeként, 4 alapelv mentén valósult meg:

- 1.) **ÁTLÁTHATÓSÁG** elve. Nagyatád Város lakossága folyamatos tájékoztatásban részesül a Helyi Közösségfejlesztési Stratégia elkészítésének lépéseiről és azok eredményeiről.
- 2.) **NYITOTTSÁG** elve. A Helyi Közösségfejlesztési Stratégia tervezési folyamatába Nagyatád Város minden lakosa becsatlakozhat.
- 3.) **BEFOGADÓ HOZÁÁLLÁS** elve. A Nagyatádi Fórum Helyi Közösség befogadó minden nagyatádi lakos gondolatára, ötletére.
- 4.) **ÁGAZATKÖZISÉG** elve. A közösségi tervezési folyamatban mindhárom szektor, a civil, az üzleti és a közszféra is képviselteti magát.

A közösségi tervezés folyamatában résztvevő szereplők:

- A **Nagyatádi Fórum Helyi Közösség Helyi Akciócsoport (NFHK HACS)** feladata a HKFS elkészítése/elkészíttetése.
- **Nagyatád Város Önkormányzata (NVÖ)** látja el tervezési folyamat koordinációs feladatait.
- Létrehoztunk egy 12 tagú **Tervezést segítő munkacsoportot (TMCS)**, melynek feladata a HKFS készítésének szakmai információkkal történő ellátása, a HKFS véleményezése. A TMCS tagjainak összeállításakor figyelembe vettük, hogy a HKFS során elsősorban közösségi és kulturális beavatkozásokat tudunk megvalósítani, ezért a tagok között szerepel muzeológus, pedagógus, kulturális központ vezető és a városban aktívan működő civil szervezetek képviselői, akik szakmai tapasztalataikkal és hozzáértésükkel segítették a tervezési munkát, helyzetelemzést végeztek a településre vonatkozólag. A **Tervezést segítő munkacsoport (TMCS)** feladata továbbá a HKFS készítésének szakmai információkkal történő ellátása, a HKFS véleményezése.
- **Nagyatád város lakossága** ötleteket, gondolatokat fogalmaz meg a készülő HKFS kapcsán és véleményezi a dokumentumot.
- **Szakértői csoport** feladata a NFHK megbízásából elkészíteni a HKFS-t, a HKFS közösségi tervezési folyamat támogatása, a folyamat során megfogalmazott ötletek, gondolatok, vélemények integrálása a készülő HKFS-be.

1. ábra: A nagyatádi HKFS közösségi tervezésében résztvevők kapcsolati, információáramlási rendszere

A nagyatádi lakosság tájékoztatására és tervezési folyamatba történő bevonására a következő eszközök kerültek alkalmazásra:

- Tájékoztató levél, kérdőív és projektötlet-gyűjtő adatlap került elektronikusan kiküldése a városban működő oktatási és kulturális intézmények civil- és sport szervezetek számára. A 105 regisztrált civil szervezet között megtalálhatóak a hátrányos helyzetű csoportokat képviselő (nők, idősek, fogyatékkal élők) szervezetek számára is, így a tervezési folyamatban minden társadalmi réteg képviselői is bekapcsolódtak.
- A stratégia készítésekor kiemelten próbáltuk bevonni a helyi középiskolás korosztályt is, hiszen a fiatalok – mint a város jövő generációja – a véleményére különösen kíváncsiak voltunk, ezért számukra egy külön kérdőívet állítottunk össze és a két középfokú intézmény vezetőjével mélyinterjút is készítettünk.
- Nagyatád Város Önkormányzatának honlapján Nagyatádi Fórum Helyi Közösség Helyi Akciócsoport név alatt információs felület kialakítása:
<http://nagyatad.hu/modules.php?name=nagyatad&page=301>,
- A Nagyatádi Városi Televízióban interjút adott Nagyatád Város Polgármestere a kezdeményezésről.
- Sajtómegjelenés.
- Lakossági Fórum megvalósítása a lehetséges fejlesztési területek bemutatásával, és a megjelentek ötleteinek, igényeinek gyűjtésével. A beérkezett kérdőívek előzetes kiértékelése és a TMCS helyzetfeltárása után egy Projektötlet egyeztető Fórumot tartottunk a lakosság számára, ahol bemutatásra kerültek a lakossági, közösségi igények és a helyzetfeltárás nyújtotta lehetőségek egymáshoz közelítése is megtörtént.
- A TMCS tagokkal Műhelymunkák keretében a helyzetelemzés és a beérkezett igények, javaslatok alapján két fő téma a kultúra-oktatás és a közösségépítés területén stratégiaalkotó műhelymunkákat tartottunk. A stratégiaalkotás során meghatározásra, prioritizálásra kerültek a főbb stratégiai irányok és a szükséges fejlesztendő területek és beavatkozási műveletek is körvonalazódtak.

1.3 A közösségi tervezési folyamatban résztvevő szereplők hozzájárulása a stratégiakészítéshez

A tervezési folyamatban fontosnak találtuk, hogy a város főbb kulturális, közművelődési és oktatási intézményeinek, hátrányos helyzetű társadalmi csoportjainak (cigány, horvát) képviselői, a városban aktívan működő egyesületek képviselőit személyesen is megkérdeztük. A személyes találkozások, mélyinterjúk során tájékoztattuk őket a HACS nyújtotta lehetőségekről, és elmondták véleményüket, javaslataikat.

A NFHK együttgondolkodása, a TMCS ülések szakmai munkája és Nagyatád Város lakossága körében zajlott információgyűjtés révén láthatóvá váltak azok az igények, szükségletek, fejlesztési irányok, célok, melyekre a HKFS beavatkozási területei épültek:

- A város közösségi (humán) erőforrásának megújítása és összehangolása, a közművelődési, kulturális és rekreációs információ elérhetőségének javítása a közösségi élet élénkítése és fejlesztése érdekében.
- A kulturális és közösségi intézményrendszer fejlesztése, valamint rekreációs helyszínek megújítása és funkcióinak szélesítése a helyi közösségek együttműködése érdekében.
- Civil szervezetek közösségi munkáját elősegítő infrastruktúra fejlesztése és megújítása.
- Gyermekek és fiatalok a közösségfejlesztés középpontjában.
- A kulturális örökség védelmét és a lakosság helyi és közösségi identitástudatának erősítését szolgáló tevékenységek fejlesztése.
- Az aktív és egészséges életmódot és szabadidő eltöltését célzó tevékenységek támogatása.

1.4 Igényfelmérés, szükségletelemzés – a közösségi bevonás eredményei

A Nagyatádi Fórum Helyi Közösség a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia megalkotásába a lakosság minél szélesebb rétegét megpróbálta bevonni. A bevonás során nemcsak tájékoztattuk a lakosságot és az érintett intézményeket, helyi civil szervezeteket, hanem mélyinterjúk, kérdőívezés és projektötlet gyűjtés keretében – bízva a módszer hatékonyságában – feltártuk a célcsoport valós igényeit, szükségleteit, és szokásait is.

2016.10.03 és 10.15. között végzett **12 db fókuszcsoportos mélyinterjú keretében** kulturális, oktatási, sport és civil szervezetek vezetőivel, képviselőivel feltártuk véleményüket és elképzeléseiket helyi kultúra- és közösségfejlesztés terén. Az interjúk megerősítették a helyzetfeltárás eredményeit illetve újabb problémákat, lehetőségeket tártak fel. Ezek közül a legfontosabbak:

- A fiatalok egy része a diploma megszerzése után nem jön vissza a városba, mely folyamatot mérsékelni szükséges.
- A közösségi terek nyitva tartása nem mindig esik egybe a közösség igényeivel. Nincs elég forrás a megfelelő számú, más időtartamú nyitva tartást biztosító, valamint a meglévő szolgáltatásaik és programjaik bővítéséhez szükséges szakemberek foglalkoztatásához.
- Probléma a közösségi terek és intézmények nem megfelelő, korszerűtlen állapota, vagy kapacitáshiánya. Például a Múzeumnál jelenik meg, hogy helyhiány van, a kiállítási terek mérete is szűkös, főleg annak tükrében, hogy a fiatalok körében nagysikerű múzeumi órák is a kiállító térben zajlanak, valamint az épület nem akadálymentesített. Néhány intézmény szociális helyiségei hiányosak (Látogatóközpont). A meglévő terek és helyiségek csak részben alkalmasak a szolgáltatások megújításához, bővítéséhez, a közösségek fogadásához.
- Személyes beszélgetés során a gimnáziumba járó ifjúság elképzeléseit az intézményvezető szemszögéből ismerhettük meg. Az elmúlt évben iskolai pályázati feladat keretében, melynek célja vállalkozás indításának kidolgozása volt a szabadidő eltöltése témakörben, a diákok saját projekteket dolgoztak ki. A legsikeresebb projekt egy olyan „kávézó-teázó” létrehozása volt, ahol a középiskolás korosztály kötetlenül leülhet beszélgetni, olvasni, teázni. Megfogalmazásra került, hogy kevés a fiatalok érdeklődési körére építő közösség a városban.
- A megkérdezettek mindegyike fontosnak tartotta a város kulturális örökségének védelmét, az identitás és összetartozás erősítését. Igényként fogalmazódott meg az óvodai és iskolai közösségek szabadidős és művészeti programjainak fejlesztése is.
- Kiemelt témaként jelentkezett továbbá a civil szerveződések számára megfelelő közösségi helyiségek, terek biztosítása, valamint működésük és programjaik további segítése.

A kérdőívet és a projektötlet adatlapot a városi honlapon is elérhetővé tettük, e-mailben kiküldtük, valamint személyesen és postai úton adtuk át. A módszer eredményességét jól mutatja, hogy 2016. 09. 27 és 10. 21 között **327 darab ifjúsági kérdőív** érkezett a gimnáziumból, és **36 darab projektötlet adatlapot** küldtek a különböző civil szervezetektől és közintézményektől.

Az **ifjúság** megkeresését kiemelten fontosnak tartottuk, hiszen ahogy a helyzetfeltárásból és a fókuszcsoportos mélyinterjúkból is jól kitűnik, az egyik legnagyobb probléma Nagyatádon, hogy a fiatalok elvándorolnak, nincsenek összetartó, összejáró, a szabadidejüket hasznosan eltöltő közösségek, valamint téli időszakban nincs olyan fűtött, számukra megfelelően berendezett helyiség, ahol szívesen összejönnek. Az igényfelmérés során megkérdeztük, mivel töltik leginkább a szabadidejüket, a legtöbb válaszadó sportol. A második legnépszerűbb a barátokkal, családdal együtt töltött idő volt, harmadik legtöbb válasz pedig a sétára, zenehallgatásra, film- és tv-nézésre érkezett. A második, a stratégia megalkotásához számunkra fontos kérdésünk feléjük az volt, vajon mivel töltenék a szabadidejüket, ha nyílna rá lehetőség. A legtöbben azt válaszolták, sportolnának valamilyen extrém sportot, ezt követte a mozi, harmadik helyen végzett a vásárlás, szívesen vennék, ha lenne helyben pláza. Községi programok közül legszívesebben koncertre mennének (a válaszadók 80%-a szavazott rá), vagy esetleg fesztiválra, buliba, és a harmadik leggyakoribb válasz az Ironman sportrendezvény, a foci bajnokság és a számítógépes klub volt.

A **projekt adatlapok** a város mind a 105 civil szervezetének és a közintézményeknek mentek ki, melyből 36 érkezett vissza. A közintézmények túlnyomó többsége aktívan, közreműködően állt a kérdések megválaszolásához, a civil szervezetek kevésbé szívesen adták ki ötleteiket, valamint szkeptikusan álltak a lehetőséghez is, inkább a lakossági fórum volt az, ahol szóban hangot adtak aggályaiknak, elképzeléseiknek. A visszaérkezett adatlapok azt tükrözik, hogy ezek a szervezetek aktívan részt vesznek a maguk tevékenységi körébe tartozó programok szervezésében, lebonyolításában, vannak új ötleteik, és reális elképzelésük is arról, mennyi pénzből valósíthatók meg az általuk tervezett programok.

Az igényfelmérés kiegészíti az akcióterület helyzetfeltárása során kapott képünket, a mélyinterjúk, kérdőívek, projekt adatlapok eredményei alapján határoztuk meg a szükségleteket és a cselekvési tervet. A felmért elképzelések visszatükröződnek a tervezett beavatkozásokban, minden felmerült igényt igyekeztünk megjeleníteni a lehetséges felhívásokban.

1.5. A közösségi részvételt bemutató munkafolyamatok

A közösségi tervezési folyamat során megvalósított tevékenységek:

Tevékenység neve	Időpont	Érintettek	Tevékenység ismertetése
Első egyeztető megbeszélés	2016. 05.24.	Nagyatádi civil, üzleti, közsféra szereplők	Az 1. találkozón bemutatásra került a TOP 7. prioritás pályázatához kapcsolódó regisztrációs felhívás, valamint annak a szándéknak az ismertetése, hogy Nagyatád Város Önkormányzata élni kíván a lehetőséggel. A találkozón 15 nagyatádi szervezet képviseltette magát.
NFHK megalakulása	2016. 05.30.	5-5-5 civil, üzleti, közsféra szervezet	15 nagyatádi szervezet által megalakult az NFHK és aláírásra került az együttműködési megállapodás.
Értesítése a sikeres regisztrációról	2016. 09.19.	A NFHK-t alapító 15 nagyatádi szervezet	A sikeres regisztrációról értesítő levél került kiküldésre az alapító 15 szervezetnek.
Tervezést segítő munkacsoport (TMCS) megalakulása	2016. 09. 27.	Nagyatádi civil, üzleti és közsféra véleményformálói	12 fővel létrejött a Tervezést segítő munkacsoport és megtartotta 1 munkacsoport ülését. A találkozón ismertetésre került a NFHK, a CLLD módszertan, a TOP 711 16 felhívás és a HKFS elkészítésével kapcsolatos feladatok. A résztvevők ötleteket, gondolatokat, szükségleteket és igényeket fogalmaztak meg a HKFS tartalmát illetően, továbbá a résztvevők vállalták, hogy szakmai információkkal látják el a készülő HKFS-t.
Kérdőíves felmérés	2016. 09.27.- 10.21.	Nagyatád lakossága	Nagyatád lakossága, középiskolásai számára kiküldésre, illetve a város honlapján (http://nagyatad.hu/modules.php?name=nagyatad&page=301) meghirdetésre került egy tájékoztató levél, kétféle (alap, ifjúsági) igényfelmérő kérdőív és egy projektötlet adatlap. A beérkezett adatlapok tartalma feldolgozásra és beépítésre került a HKFS dokumentumába.
Igényfelmérő fókuszcsoporthozos interjúk	2016. 10.3.-15.	Kulturális, oktatási, sport és civil szervezetek	12 mélyinterjú készült Nagyatád város kulturális, oktatási és sportintézményeinek vezetőivel, civil szervezeteinek képviselőivel.
Interjú a városi televízióban	2016. 10.12.	Nagyatád lakossága	A város Polgármestere a televízióban interjút adott az új támogatási lehetőségről, a megalakított NFHK feladatáról, és a nagyatádiak folyamatban való részvételének fontosságáról. Az interjú az alábbi linken tekinthető meg: https://www.youtube.com/watch?v=H_JceH8-jmk&feature=youtu.be
Lakossági Fórum	2016. 10.24.	Nagyatád lakossága	50 fő részvételével megvalósult a „Közösségi tervezés az élhető városért” című egyeztető fórum, mely a kultúra, a helyi hagyományok, a közösségfejlesztés és a helyi gazdaság fejlesztési szükségleteinek felmérését célozta.
Helyszíni bejárás	2016. 11.08.	Intézményvezetők, alkalmazottak	A lehetséges fejlesztési helyszínek megtekintése, szükségletfelmérés.
Somogyi Hírlap Interjú	2016. 10.31.	Nagyatád lakossága	A megyei napilapban megjelent egy újságcikk a közösségi tervezésre vonatkozóan.
TMCS Műhelymunka	2016. 11.04.	TMCS tagok	HKFS stratégiai irányok és beavatkozási területek meghatározása – kultúra, ifjúság
TMCS Műhelymunka 2.	2016.11. 11.	TMCS tagok	HKFS stratégiai irányok és beavatkozási területek meghatározása – közösségépítés, közösségfejlesztés
HKFS társadalmi egyeztetése	2017. 01.23-27	Nagyatád lakossága	Megjelent a HKFS 1. verziója Nagyatád Város honlapján, ahol a lakosság véleményezhette azt.
2. TMCS ülés	2017.01. 23-27	TMCS	A TMCS véleményezte a HKFS 1. verzióját.

NFHK ülés	2017.01. 23-27	NFHK	A NFHK véleményezte a HKFS 1. verzióját.
HKFS véglegesítése	2017.01. 30-31	NFHK	A HKFS tartalmának véglegesítése, és NFHK általi jóváhagyása.

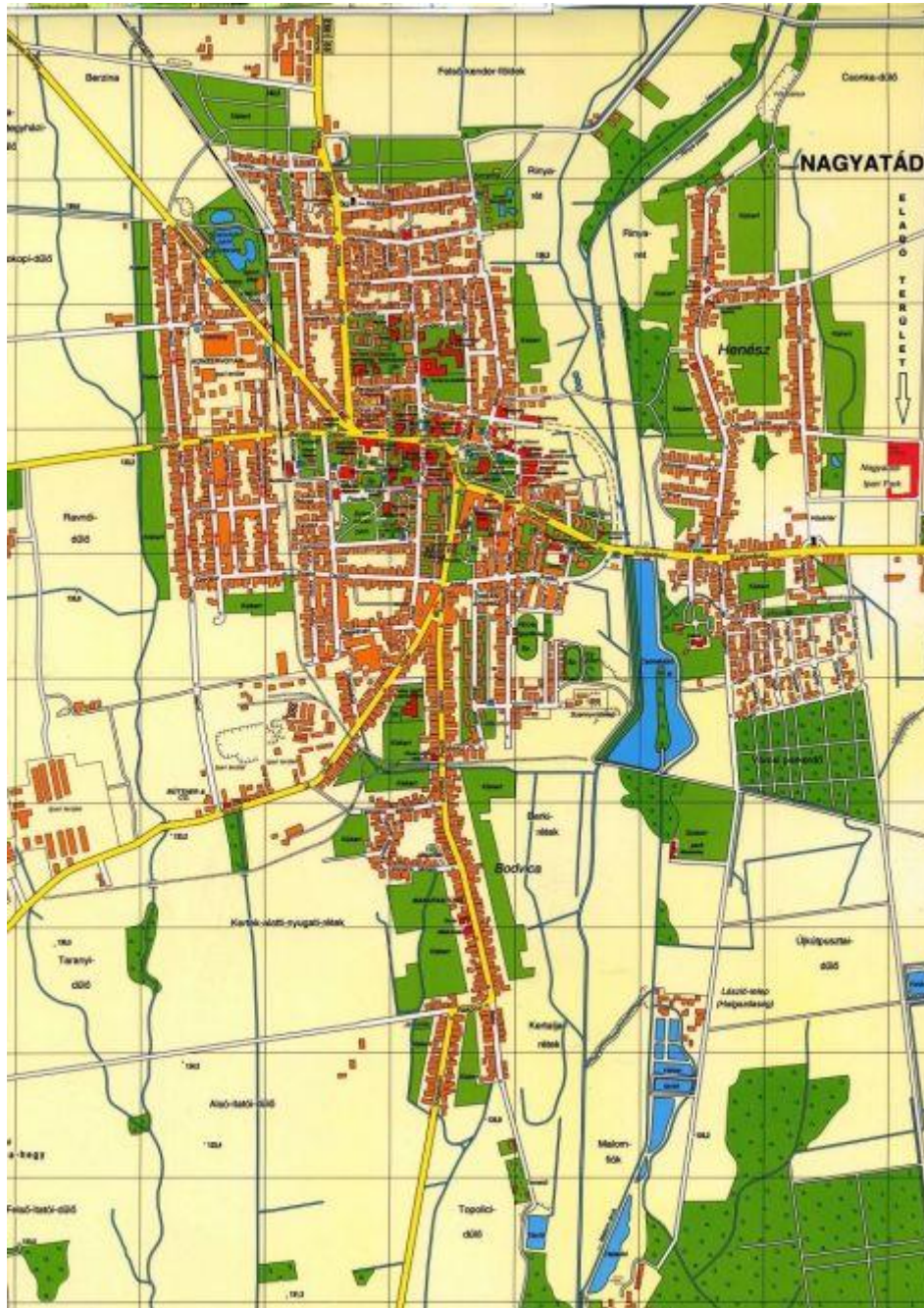
2. A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

Nagyatádi Fórum Helyi Közösség **akcióterülete a város teljes közigazgatási területét magában foglalja**. A helyi közösség döntése volt, hogy a várost nem osztják fel akcióterületekre, hanem egységben kezelik, hiszen a lakónépesség száma szerint - Nagyatád város lakosságszáma 2017. január 1-én 10 717 fő volt (KSH) - ez mutatkozik célszerű döntésnek. A járásközpont funkcióból adódóan Nagyatád egészét olyan közösen megoldandó kihívások vagy adottságok jellemzik, amelyek városi léptékű együttműködést feltételeznek. Nagyatád egészének akcióterületként történő definiálását a társadalmi koherencia különösen indokoltá teszi. A közösségfejlesztés vonatkozásában a legfőbb indok a közös kulturális, nemzetiségi és vallási sokszínűségeken alapuló történeti háttér, a hangsúlyos helyi identitás, a lakosság városhoz való kötődése. A közösség egészét érintő beavatkozások érdekében életre hívott fejlesztési stratégia abban az esetben valósítható meg, ha a város egészére kiterjedően gondolkodik és valósítja meg a kitűzött célokat. A városnak csak bizonyos szegmenseire fókuszáló akcióterületek esetében fennállhatna annak veszélye is, hogy olyan településrészeket érintő beavatkozásokra kerülne sor, ahol párhuzamos, adott esetben egymás hatását ellensúlyozó, vagy pontszerű beavatkozások valósulnának meg. A település méretéből fakadóan a közösségfejlesztő funkciót betöltő intézmények többségének vonzáskörzete túlterjed az egyes városrészekben, adott esetben magán a településen is, éppen ezért ezek fejlesztése a szinergiák minél hatékonyabb kiaknázása érdekében egymásra figyelemmel célravezető.

Jelen stratégia céljai között megfogalmazott, a kulturális, művészeti hagyományok ápolása, a nemzetiségi örökség megtartása és bemutatása, vagy a természeti környezet megőrzése és a benne rejlő lehetőségek kiaknázása és társadalmi-gazdasági erőforrásként való hasznosítása, vagy akár a fiatal korosztály településen történő megtartása és igényeinek felkeltése sem köthető a városon belül önállóan értelmezhető és lehatárolható területi egységekhez. Hiszen a stratégia célja éppen a település közösségei közötti partnerség és együtt gondolkodás ösztönzése, az egységes városi identitás erősítése, ami szükségszerűen együtt jár a település egészének összetartozó, együttműködő egységként való kezelésével.

1. térkép: Nagyatád város területe (forrás: Google)

2. térkép: Nagyatád város belterülete (forrás: <http://telekingatlan.hupont.hu/>)

3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése

3.1 Helyzetfeltárás

3.1.1 Térszerkezet specifikumai

Nagyatád a Dél-dunántúli régióban, Somogy megye déli részén fekszik, a 18 települést magában foglaló Nagyatádi járás székhely városa.

Nagyatád a nagyvárosok stratégiai kapcsolati hálózatának viszonylatában mért kedvezőtlen elhelyezkedése miatt az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióban (OFTK) meghatározott kiemelt növekedési zónának sem a része. Az OFTK-ban meghatározott funkcionális térségek közül Nagyatád a jó mezőgazdasági adottságú területek térségébe tartozik, de a várostól keletre eső térség már a környezeti meghatározottságú, természet közeli gazdálkodás területei besorolás alá esik.

Nagyatádon és térségén a 68-as főút halad keresztül, amely észak-déli irányú kapcsolatot teremt a Balaton, ill. az M7 autópálya és az országhatár (Barcs) között. A város térségének alsóbbrendű **úthálózata** rossz állapotú. A főváros közúton legegyszerűbben az M7-es autópályán érhető el, melyre Nagyatádhoz legközelebb Nagykanizsánál, vagy Balatonújlaknál lehet felhajtani.

A régió központja, Pécs közúton 100 km-es távolságra található, felsőoktatási, kereskedelmi, egészségügyi funkciók jelentik a kapcsolatot felé.

Közösségi közlekedésben a Volán által közlekedtetett átmenő és célirányosan nagyatádi buszjáratok jelentenek kapcsolatot a térség más városaival, illetve a távolabbi, központi településekkel. Vasúti kapcsolatot különböző irányokba (Nagykanizsa, Horvátország, Pécs, Budapest) a Gyékényes-Dombóvár fővonal jelent, melyre a nagyatádiak Somogyszob állomáson kapcsolódhatnak, a Nagyatád-Somogyszob szárnyvonalon közlekedő járatok segítségével. A szárnyvonal megszüntetésének lehetősége már többször is felmerült, de a nagyatádiak összefogásának köszönhetően eddig ez nem valósult meg.

Nagyatád térségi vonzásközpont szerepe a közvetlenül a horvát határ mentén fekvő Barcs várossal együtt meghatározó a városhiányos Dél-Somogy területén. A megyeszékhely Kaposvárral, annak 50 Km-es távolsága miatt a funkcionális kapcsolatok leginkább a közigazgatásban, egészségügyben, ill. a felsőoktatási szolgáltatásokban öltenek testet.

A település gazdasági, kereskedelmi szempontból kötődik a 42 Km-re fekvő Zala megyei Nagykanizsa Megyei Jogú Városához is. A horvát határ közelsége (elsősorban a Barcs és Berzence határátkelők jelentette közúti kapcsolat irányából) stratégiai jelentőségű különösen a kereskedelem, a turizmus és a kulturális kapcsolatok területén.

Nagyatád **belső térszerkezetét** tekintve zöldterületben gazdag városias jellegű település. Nagyatád egyik legjelentősebb értéke az utóbbi évtizedekben megvalósult tervszerű városfejlesztés, a rendezett városkép, valamint a jó állapotú és rendezett zöldfelületi rendszer, amiért a település két alkalommal Hild díjas elismerésben részesült.

Az ITS-ben közölt ingatlan-nyilvántartási adatok szerint Nagyatád város belterületén 542 db, összesen 127,72 ha nagyságú beépítetlen terület van.

Az egyes városrészek funkcióinak megfelelően eltérő azok jellemző **épületállománya**: a városközpontban találhatók a közösségi funkciókat betöltő hivatalok, iskolák, kulturális intézmények, valamint a kiskereskedelmi és vendéglátó (éttermek, kávézók, szálláshelyek) egységek jelentős része. A városközpont intenzív zöld területtel rendelkezik, melynek kiemelt eleme a két egymáshoz közel elhelyezkedő gondozott park (Széchenyi tér és Szent István park).

A belvárost körülvevő városrészek alapvetően lakó-, illetve rekreációs funkciójuk, jellemzően egyszintes épületekkel. Simongát városrészben található Nagyatád egyik legjelentősebb, bár mára rekonstrukciót igénylő **rekreációs területe**, a szoborpark, valamint a városi parkerdő.

A gazdasági funkció a központtól távolabbi városrészekben, a korábbi honvédségi objektumok és környékének területén, a város keleti határán lévő Ipari Parkban, valamint az északi részen lévő területeken jellemző, ezek a térségek is folyamatos fejlesztés alatt állnak.

A projekt által érintett akcióterület Nagyatád város teljes területét lefedi. Ugyan a településen belül vannak különálló városrészek (pl. Kivadár, Újkútpuszta, Hókamalom), de ezek népességszáma, fejlesztési céljai nem indokolják a különálló akcióterület létrehozását. A városra jellemző fejlesztési célok és elképzelések egységes szerkezetben kezelik az egész települést, így ez jelen stratégia tervezése, megvalósítása során is így történik.

Az egyes területek értékét, minőségét meghatározza, hogy milyen funkciókkal rendelkeznek, ezeknek mennyire felelnek meg, mennyire rendezettek. A közösségi, közszolgáltatási, kereskedelmi, lakó funkció nagy részét tartalmazó városközpont területe a funkciók koncentrált jelenlétével, azok bővülésével, a szolgáltatási színvonal emelkedésével egy időben felértékelődik, ugyanakkor a külvárosi területek fejlesztése is cél, hiszen a várostervezés célja minden esetben az élhető és minőségi városi környezet megteremtése, mind a város lakói, mind a városba látogatók számára (ITS). Ezzel az érintett területek leértékelődése elkerülhető, megteremtődik az élhető, komfortos környezet. A településen nem jellemzőek a marginalizálódó részek, nincs olyan terület, mely szegregációval veszélyeztetett.

3.1.2 Környezeti adottságok

Nagyatád a Dunántúli-dombság részét képező Belső-Somogy déli határán fekszik, a tájat a homokfelszín jellemzi. A település **táji környezetét** a földrajzi adottságok, illetve az azon kialakult tájhasználat, mezőgazdasági kultúrák határozzák meg. A város külterületeire a nagytáblás szántóföldi művelés és az erdőgazdálkodás jellemző. A város dél-keleti részén nagy kiterjedésű halastó-rendszer található, míg a dél-nyugati részén kisebb szőlő-kertkultúra jellemző. Nagyatád városán folyik keresztül Belső-Somogy legjelentősebb **felszíni vízfolyása** a Rinya, amely egyfajta zöldfolyosót képezve kedvezően befolyásolja a városképet, és erős szennyezettsége ellenére jelentős potenciállal bír, mint a szabadidős tevékenységeknek helyet adó közösségi tér.

Nagyatád térségének geológiai és geomorfológiai adottságai kedvezőek a felszín alatti vizek kialakulása és raktározása szempontjából. A környéken feltárt vízáadó rétegek jelentős **termálvíz készletet** rejtjenek, melyek feltárása már a XX. század elején elindult. A feltörő víz gyógyvíz minőségű, melyet fürdő- és ivókúrára egyaránt ajánlanak, az ország legjobb hatású gyógyvizei közé sorolják. Reumatikus betegségek, ízületi panaszok gyógyítására és törések utáni rehabilitációra, nőgyógyászati panaszok enyhítésére és gyomorbántalmakban szenvedőknek egyaránt ajánlatos. A mai fürdő gyógyvizét az 1981-ben fúrt, 742 m talpmélységű, 50°C-os hőmérsékletű hévizet adó kút szolgáltatja. A Nagyatádi Termál- és Gyógyfürdő és a Nagyatádi Termál-és Strandfürdő vízellátását biztosító vízbázisok védelmére a hatóság 2010-ben kijelölte a védőterület belső védőövezetét és hidrogeológiai védőövezeteit. A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet, valamint a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján Nagyatád területe a felszín alatti víz szempontjából érzékeny területnek minősül.

Természeti értékeit tekintve kiemelt jelentőségűek a város területén áthúzódó NATURA2000 területek magterületei, az **ökológiai folyosók** rendszerét képező zöld sávok (Babócsai-Rinya völgy, Malom árok).

Nagyatád ex-lege nevesített védett természeti értéke a „Várdomb”, mint védett földvár, valamint egyedi hatósági határozattal lehatárolásra váró, a város 0213 hrsz. földrészletén található ex-lege védett láp.

A város **zöldfelületi rendszerében** kiemelt helyet foglalnak el a városképet is meghatározó parkok és fasorok. Nagyatád jelentős zöldterületeit adják a Rinya menti zöldfolyosó mellett a Széchenyi tér parkja, a Szent István park, az Európa liget, valamint a Városi parkerdő. Az egy lakosra jutó zöldfelület nagysága meghaladja az 50 m²-t, ami a városméret kategóriájában országosan is kiemelkedő érték.

A város szélén, a Göröndi út és a Malom árkot kísérő erdősáv között terül el az 1975-ben létrehozott Nagyatádi Nemzetközi Faszobrász Alkotótelep, amely az általa képviselt kulturális érték mellett, mint városi zöldfelület is meghatározó jelentőségű. Szükséges megemlíteni, hogy az alkotótelep kiállított szobor állományának állapota mára nagymértékben leromlott, az itt található zöldfelületi rendszerrel együtt megújítást, állagmegóvást igényel.

Az **építészeti értékeket**, az épített környezet értékeit vizsgálva megállapítható, hogy a településen jelentős, nyilvántartott régészeti lelőhelyek és régészeti jelentőségű területek vannak, így az őskori földvár, a bronzkori Halstatt telep, a római kori településmaradványok, a középkorból származó rotunda és földvár, valamint a kora-újkorai Ferences kolostor.

A városban országos védelem alatt álló műemlék a Ferences rendház és Ferences templom, a Kápolna utcai kőkereszt, valamint a Szent Rókus kápolna. Nagyatádon a fentiek mellett közel 90 helyi védelem alatt álló épített művi érték található.

A fentiek mellett különös jelentőséggel bír a Széchenyi tér, amely a gyógyfürdő épületeivel, valamint a parkban található és azt körül vevő építészeti értékekkel, gazdag fa- és cserje állományával együtt, mint településképi érték.

A város mind településképi, mind hasznosítás szempontjából jelenleg még megoldásra váró építészeti öröksége a település legjelentősebb barnamezős területe, az 53 hektáron elterülő korábbi laktanya, ahol egykor 2200 katona szolgált, majd a délszláv háború idején, 1993 és 1999 között menekülttáboroként működött. A laktanya egy részén jelenleg gazdasági telephelyek működnek, a többi része hasznosításra vár.

Környezeti szempontból jelentős veszélyforrás nincs a településen. Komolyabb problémát légszennyezettség szempontból a településen keresztül húzódó 68-as főút (teher)forgalma jelentett, de a 2015-ben átadott elkerülő út tehermentesíti a települést, így az átmenő forgalom csökkent. Légszennyezése okán megemlíthető még az egyes állattartó telepek bűz szennyezése, valamint a mezőgazdasági porszennyezés.

2016-ban Nagyatád és a térségéből nyolc település összefogásával, KEOP projekt keretében megvalósult az érintett településeken, valamint Nagyatád Kivadár városrészén addig hiányzó szennyvízgyűjtő hálózat, a nagyatádi szennyvíztelep korszerűsítése, valamint mezőgazdasági hasznosításra iszapkomposztáló telep létesült.

3.1.3 A társadalom állapota

Demográfia, a népesség főbb jellemzői Nagyatádon

Egy adott közösség demográfiai folyamatainak megismerése és elemzése elengedhetetlen a jövőképeinek és stratégiai fejlesztési irányainak meghatározásához. Az 1990-es Népszámlálás óta település népességszámának alakulása az országos tendenciának megfelelően masszívan csökken. A csökkenés időbeni mértékét tekintve az elmúlt pár év kiemelkedően jelentős. A nők és férfiak megoszlása az országos trenddel azonosan alakul, azaz a női nem domináns jelenléte figyelhető meg.

A **természetes szaporodás** tekintetében a halálozások száma folyamatosan meghaladja a születések számát, 2010 óta pedig annak kétszeresét is. A **vándorlási** folyamatok Nagyatádon 2000 óta folyamatosan és egyre növekvően negatívan alakulnak. Korosztály tekintetében a fiatal felnőttek körében jellemző, hogy elsősorban Budapestre költöznek a jobb munkalehetőség és perspektívák miatt, de a külföldi munkavállalás is nagy számban előfordul, főként a szakmunkás (szakács, felszolgáló) végzettségűek körében. Az elvándorló fiatalok másik rétege a felsőoktatási intézményekben továbbtanulók, akik a tanulmányaik befejeztével nem térnek vissza Nagyatádra, hanem a számukra több lehetőséget biztosító nagyvárosokban maradnak. Ezen túl jellemző a szegényebb, szakképzetlen rétegek kiköltözése a kistérség kisebb településeire a megélhetési költségeik csökkentése okán. A betelepülők száma nem jelentős, esetükben inkább a kitelepülőkkel ellentétesen a környező kistelepülésekről való beköltözés a domináns.

A lakosság **korösszetételét** az elöregedés, a fiatal korosztály létszámának rohamosan vett fogyása határozza meg. Tíz éves időtávlatot vizsgálva (2005-2014) a 0-14 éves korúak száma 27,5%-kal csökkent, míg a 65 évesnél idősebbek száma 15%-kal növekedett, ami lényegesen rosszabb helyzetet jelez, mint a megyei vagy országos adatok. Mindemellett egyre inkább csökken a 30 éves korosztályba tartozók száma is, akik a következő nemzedék szülőit jelentenék. Nagyatád városi életében emiatt fontos szerep jut az időskorúaknak, valamint fontos szerepet kell juttatni, támogató háttérrel és ösztönzőket szükséges biztosítani a kiskorú gyermekeket nevelő családoknak. A csökkenő gyermekszám tekintetében érdekes adat a 15 éves és idősebb nőtlen/hajadon népesség számának 18%-os növekedése a két Népszámlálási időszak között, amely összefüggésbe hozható a magasabb továbbtanulási aránnyal, az anyagi biztonság és a család megélhetési körülményeinek megalapozási nehézségeivel, az emberi kapcsolatok és értékek változásával, vagy akár a „szingli” életforma terjedésével. Ezeknek köszönhetően a családalapítás és gyermekvállalás is kitolódik. A fiatalok társasági életének és a kapcsolatok, párkapcsolatok lehetséges kialakításának és ápolásának valóságos színterei is jelentősen beszűkültek a rohanó életforma és az Internet terjedésével. Továbbá nincs olyan hely vagy tér, mely az ifjúsági korosztály igényeinek megfelelő színhelye vagy bázisa tudna lenni.

A nagyatádi lakosság körében az **iskolai végzettséget** tekintve az érettségivel és/vagy valamilyen szakképesítéssel rendelkezők aránya a legmagasabb, akik főként műszaki és kereskedelmi-vendéglátóipari szakképzést végeztek. Az elmúlt évtized során nőtt a lakosság képzettségi szintje, egyre többen szereznek érettségit és diplomát. Mindemellett kiemelendő, hogy a diplomás foglalkoztatottak aránya a lakosságon belül alacsony, mivel az önkormányzat és intézményein kívül a nagy foglalkoztatóknál is rendkívül kevés felsőfokú végzettségű szakemberre van szükség. Többek között ennek okán is a fiatal diplomások tekintetében a város megtartó ereje igen gyenge.

Az emberek képzettségi szintje nagymértékben befolyásolja **foglalkoztathatóságukat**. A munkanélküliek arány 2010. és 2015. évek relációjában 2%-kal csökkent. A gazdaságilag inaktív lakosság aránya is csökkenő tendenciájú, mely a kiskorú eltartottak és ehhez kapcsolódóan a gyermekgondozási ellátásban részesülők számának csökkenésében jelentkezik. Ez a későbbiek folyamán az aktív lakosság számának csökkenésére lesz hatással. Az inaktív keresők számának csökkenését okozó egyéb tényezők között szerepel az öregségi nyugdíjkorhatár emelése, a korengedményes nyugdíjba vonulás szabályainak változása, valamint a megváltozott munkaképesség feltételeinek szigorítása és felülvizsgálata.

A munkanélküliség csökkenése valamennyi korosztály esetében megfigyelhető. Kivételt képeznek a pályakezdők, ahol 2010-től a munkanélküliség stagnálása jellemző. Az álláskeresők képzettség szerinti megoszlását tekintve legtöbben a középfokú iskolai végzettséggel, érettségi nélküli, szakmai oklevéllel rendelkezők vannak. A fizikai foglalkozású nyilvántartottak száma háromszorosa a szellemi foglalkozásúaknak. A munkanélküliek között a férfiak felülreprezentáltak.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat legfrissebb 2016. augusztus 20-i adatai alapján a településen a nyilvántartott álláskeresők aránya (4,50%) kedvezőbb, mint a megyei átlag (5,99%), és az országos (4,11%) adat felé közelít.

A kedvező mutatószám annak köszönhető, hogy Nagyatád térségi foglalkoztatási központ, amely méretéhez képest jelentős iparral, és turisztikai szolgáltatási potenciállal rendelkezik, bár ennek ellenére is a legjelentősebb foglalkoztató az önkormányzat. Ebből fakad az is, hogy Nagyatádon a helyben foglalkoztatás a jellemző, illetve a más településről történő bejárás a szakmunkák terén. Az egyes, elsősorban műszaki felsőfokú végzettséget igénylő munkahelyek

betöltését a nagyatádi székhelyű vállalkozások sok esetben nem tudják helyi munkaerővel megoldani, számos mérnök, orvos a környező nagyobb városokból – Kaposvárról, Nagykanizsáról, Pécsről – jár nagyatádi munkahelyére.

A lakosság és a családok jövedelmi és szociális helyzete

Nagyatád öregedő korösszetétele, képzettsége, az országos átlaghoz közelítő foglalkoztatottsági szintje, jövedelmi és szociális helyzete nagymértékben befolyásolja a lakosság életminőségét.

Nagyatádon a 2011-es Népszámláláskor 4807 háztartás volt, amelyek körében az 2 és 1 fős háztartások vannak túlnyomó többségben, és ezek száma is szinte megegyező. Ezt követik a 3 fős háztartások. Az öt vagy annál többtagúak száma 191 db. A háztartások 32%-a rendelkezett egy foglalkoztatottal, 23%-a két foglalkoztatottal, 4,8 %-a három vagy annál több foglalkoztatottal és 39%-ában egyáltalán nincs foglalkoztatott (munkanélküli, inaktív, eltartott), köztük az inaktívak aránya a legmagasabb.

A **jövedelmi helyzetet** a személyi jövedelemadó (SZJA) befizetések alapján lehet megítélni. Nagyatádon az SZJA befizetők darabszáma 2011 és 2014 között csökkent. Az átlagos bruttó havi jövedelem pedig minimális növekedést mutat, de ennek mértéke - az inflációt tekintve - nem jelent reálkereset emelkedést.

A Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján a teljes munkaidőben alkalmazásban állókra vetített országos (Budapesttel együtt) bruttó átlagjövedelem 2014-ben 237 700 Ft volt (nettó 155 700 Ft), Somogy megyében 196 800 Ft (nettó 128 800 Ft), Nagyatádon pedig 150 000 Ft (nettó 98 300 Ft). A pozitív foglalkoztatottsági mutatók ellenére ez messze *elmarad mind a megyei vagy az országos átlagtól.*

A munkanélküliséggel összefüggő mutatókon kívül az **önkormányzat által nyújtott támogatások jellege és összege** is jól jellemzi a lakosság jövedelmi és **szociális helyzetét**, valamint az életminőségét. A városban legmagasabb összegben felhasznált támogatás a munkanélküliséggel kapcsolatos *foglalkoztatást helyettesítő támogatás*. Az igénybevevők száma 2009-es bevezetését követően 2011-ig fokozatosan nőtt (293 fő), majd azóta mérséklődött, 2014-ben számuk 215 fő. A második legmagasabb összeget *a rendszeres szociális segélyre* fordítja az önkormányzat, mely esetében az igénybevevők száma nőtt az elmúlt évek során. Pozitív változás van a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők arányában is. Az elmúlt 10 év során 2011-ben volt a legmagasabb 25,99%, arányuk több, mint 5%-kal csökkent 2014-re.

Itt meg kell jegyezni, hogy a *rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény* a gyermekszegénységből fakadó hátrányok mérséklésére, az esélyegyenlőséghez szükséges minimumfeltételek biztosítására szolgál, ezért a kedvezmény a gyermekszegénység mérőszáma is lehet egyben, mely tekintetében Nagyatád rendkívül kedvező helyzetképet mutat mind járási és megyei viszonylatban, de azt is látni kell, hogy az „atádi” gyermekek jellemzően egy gyermekes családokban nőnek fel. A Népszámlálás idejében a gyermeket nevelő családok (beleértve a csonka családokat is) 91%-a nevelt egy gyermeket, valamint kiemelendő, hogy a családok 39%-a gyermektelen. Az éves jegyzői adatszolgáltatás alapján a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók száma a 2015/2016-os tanévre jelentősen mérséklődött, arányuk a 0-14 éves korosztály körében magasabb.

Életminőség

Az **életminőség**, az általános jólét mutatója, vannak objektív és szubjektív összetevői. Alapvető elemei például a cselekvési lehetőségek, az emberközi kapcsolatok, az egészség, az önbecsülés, az egyént körülvevő környezet vagy az elégedettség. Az objektív tényezők meghatározzák, hogy Nagyatád milyen kedvező körülményeket tud teremteni lakosai számára. Az életminőség szubjektív oldala, az, hogy az egyén hogyan éli meg, mennyire elégedett az objektív tényezők összességével. A klíma, a település természeti és épített környezete, a közüzemi, humán, kulturális és szabadidős szolgáltatási rendszere, gazdasága, az anyagi megélhetés biztosíthatósága, a társas kapcsolatok kialakításának lehetősége mind-mind az életminőséget jelentősen befolyásoló körülmények.

Az életminőséget a **lakhatás minősége** is jelentősen befolyásolja. A 2011-es Népszámlálás adatai alapján a száz lakott lakásra jutó lakók száma 233 fő, ez alacsonyabb, mint a megyei vagy a megye egyéb városainak adatai, viszont az egy lakásra jutó átlagos alapterület (77 m²) is kevesebb, azaz a Nagyatádi lakások megyei és járási viszonylatban kevésbé tágasak. A lakások 65%-a 60 m² feletti komfortos vagy összkomfortos, illetve több mint 57%-a 3 vagy 3-nál több szobás. A lakások több mint fele 1970 előtt épült, 90 %-ban földszintesek.

A Nagyatádi emberek **egészségi állapotáról** nem áll rendelkezésre adat. A prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférésről a családok a védőnői és/vagy háziorvosi szolgáltatón keresztül értesülnek. A (felnőtteknek szóló) népegészségügyi szűrőprogramok eseti és önkéntes jellegűek, az ezeken való részvételről adatok nem állnak rendelkezésre. Az egyes betegségek által veszélyeztetett korosztályok, nemek számára ajánlott szűrővizsgálatokról egészségügyi felhívásokban tájékoztatják a lakosságot, de a részvétel csak ajánlott.

A KSH 2011-es népszámlálási adatai alapján, Nagyatádon **nem található szegregátum**, illetve szegregációval veszélyeztetett terület. Vannak olyan városrészek, mint például Henész, vagy Bodvica, ahol megfigyelhetők olyan utcák, utcarészek, ahol nagyobb számban (de nem kizárólagosan) élnek cigány lakosok. Ezek a területek a város peremterületein találhatóak, általánosságban elmondható róluk, hogy infrastrukturális szempontból hátrányosabb helyzetben vannak a város központi területeihez képest (pl.: útburkolat rossz minősége, gyalogos közlekedési utak hiánya, komfort nélküli ingatlanok, stb.), de nagy mértékű területi átrendeződés, vagy marginalizálódás a lakosság körében nem figyelhető meg, a nemzetiségek közötti ellentétek nem jellemzőek, a társadalmi együttélés nyugodt. A település Helyi Esélyegyenlőségi Programjában nevesített beavatkozási területek kiemelten a romák és a mélyszegénységben élőkre koncentrálnak. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosított, a fogyatékkal élők számára az akadálymentes hozzáférés lehetőségei folyamatosan javulnak, a rászorulókat részére a speciálisan ezzel foglalkozó szolgáltatók segítségnyújtása biztosított (szociális szolgáltatások, vöröskereszt).

A város belterületei: Nagyatád központi belterület, valamint Barapuszta és Kivadár, melyek távolsága 4-5-km. Kivadár lakónépességének száma 251 fő. Barapusztán pedig 11 fő lakik. A településrészek 4-5 km-re találhatóak a központi belterület centrumától. Az infrastruktúra ellátottság meglehetősen alacsony színvonalú, hiányos. **A település külterületei** közül a legmagasabb lakosságszámmal Jánosmajor (30 fő körül) rendelkezik, további külterületek a Döbrögi erdészház, Döbrögipuszta, Halastópuszta, Hókamalom, Újkútpuszta. A lakások száma 30 darabra tehető. Az ingatlanok közműszolgáltatással (víz, villany) ellátottak. A területen biztosított a közösségi közlekedés (helyi járat) lehetősége. A település szerkezetét ma is meghatározza a város története során kialakult struktúra, melynek eredményeként a város az alábbi **városrészekre** tagolható: Városház, Kiszáda, Vasúton túli területek, Bodvica, Henész, Kivadár, Simongát, Külterületek. A lakosság meglévő és magas kihasználtságot mutató közösségi színterei a Városházban koncentrálnak.

A településen **két szignifikáns kisebbség** van jelen, a cigány (roma) és a horvát, bár a 2011-es népszámlálási adatok szerint a **nemzetiségek** közül a cigány (124 fő), a horvát (65 fő), és a német (77 fő) képviselteti magát jelentősebb számban a településen. A városban Cigány, valamint Horvát Nemzetiségi Önkormányzat működik. A legaktívabb a cigány nemzetiségi önkormányzat, amelynek fő célja, hogy a szakképzetlen roma lakosokat piacképes tudás birtokába juttassák és elősegítsék a társadalomba való beilleszkedésüket.

Vallás tekintetében a lakosság fele római katolikus, nagyobb számban képviseltetik magukat még a reformátusok és az evangélikusok. A városban mindhárom felekezet vallásgyakorlása helyben adott.

Nagyatád Városban és a közigazgatásilag hozzá tartozó településeken a Nagyatádi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi, Közlekedésrendészeti, Bűnügyi és Igazgatásrendészeti Osztályok látják el a rendőrség hatáskörébe utalt rendészeti, bűnügyi és közigazgatási feladatokat. A bűncselekmények számának (jellemzően vagyon ellen elkövetett) fokozatos csökkenése a **közbiztonság** megfelelő és javuló helyzetét jelzi. Az állomány bűnmegelőzési tevékenysége nemcsak a nagyatádi, de kistérségi társadalom teljes egészét átfogja. Folyamatosan zajló bűnmegelőzési programok: Dohányzás-Alkohol-Drog-AIDS – a Magyar Rendőrség általános iskolai ifjúságvédelmi, bűnmegelőzési programja (D.A.D.A Program); az ELLENSZER Program (a középiskolás korú fiataloknak szóló program, amely a társadalomban fellelhető devianciák, káros hatások ellen készíti fel a fiatalokat és megoldásokat kínál azokra), valamint a KOMP Program (bűnmegelőzést célzó kisfilmek), Időskorú fokozott ellenőrzés, „Csellengő” fokozott ellenőrzés, „Háló” fokozott ellenőrzés.

Nagyatádon polgárőrség is működik, tevékenységei során együttműködik a rendőrséggel. Az együttműködés kiemelt területe a rendezvények helyszíneinek biztosítása és az ellenőrzések lebonyolításában való részvétel.

A településen több mint 100 civil szervezet működik, a legkülönbözőbb témakörökben. Közösségépítés szempontjából kiemelhetőek a városkép javítással foglalkozó, a fiatalok tanulását támogató, rászorulókat segítő alapítványok, egyesületek, művészeti együttesek, tehetséggondozást is végző sportegyesületek. Ezen szervezetek egy részének önkormányzati intézmények biztosítanak találkozási, próbálási, edzési, tárolási lehetőséget, az igényekhez képest korlátozott mértékben. A stratégia tervezése során számos csoport részéről merült fel jogos igényként saját közösségi tér megléte. Ehhez az infrastrukturális lehetőségek részben adottak, hiszen rendelkezésre állnak olyan épületek, épületrészek, melyek közösségi céllal kiválóan hasznosíthatóak lennének, azonban ezek fizikai megújítása elengedhetetlen ennek megvalósításához.

3.1.4 A gazdaság helyzete

A településen alapvetően a mezőgazdasági és ipari tevékenység jellemző. Mivel felsőoktatási intézmény, kutató centrum a városban nincs, nem jellemző a K+F jelenléte, legalábbis nem számottevő mértékben. Foglalkoztatási szempontból az önkormányzat, kevés számú nagyvállalat, valamint a kis- és középvállalkozások meghatározóak.

Helyi vállalkozók az önkormányzattal jó kapcsolatot ápolnak, az önkormányzat támogató a vállalkozások letelepedésével, a tervezett fejlesztéseikkel kapcsolatos építésügyi, műszaki vagy egyéb adminisztratív, hatósági ügyekben, az ügyintézés gyors és rugalmas. A nagyvállati vállalkozások az utóbbi években mintegy 80 gazdaságfejlesztési célú pályázatot nyertek, több mint 2,4 milliárd forint értékben. Jellemzően GOP eszközbeszerzés, komplex technológiai fejlesztés, és ROP telephely fejlesztési projektek ezek, 15-25 millió Ft megítélt támogatási összeggel.

Nagyatádon a **munkahelyek** száma meghaladja az 5000 álláshelyet, ami nem sokkal marad el fajlagosan a megyeszékhely mögött, ugyanakkor a térségben még jelentős szabad munkaerő található.

Nagyatád város gazdasági vonzáskörzete a járás nagyobbik déli felére terjed ki, jelentős arányú munkavállalót vonzva a városba. A potenciális szabad munkaerő nagysága 2500 – 3500 fő között mozgott az elmúlt években, a nagyvállati térségben. A közfoglalkoztatással az álláskeresők száma csökkent, de még mindig jelentős számú népesség szorult ki a foglalkoztatásból. Ennek a munkaerőnek jelentős része alacsonyan képzett és kevésbé motivált, de a projekt által létrehozott infrastruktúra mellett a szakképzés fejlesztésével és munkaerőpiaci programok indításával ez a helyzet javítható.

A programszerűen megszervezett foglalkoztatási képzések jelentős mértékben tudják majd javítani a helyi lakosság jövedelemszerzési lehetőségeit, a helyi vállalkozások pedig megfelelő minőségű munkaerőhöz juthatnak.

Nagyatád gazdasági életében a **mezőgazdasági termelésnek** meghatározó szerepe van, annak ellenére, hogy a város külterületeinek talajminősége általában gyenge, a mezőgazdasági területek átlagosan 11-21 aranykorona érték közöttiek. A mezőgazdasági gazdálkodók az adottságok ellenére mezőgazdasági alaptevékenységből, hagyományos szántóföldi növénytermesztésből igyekeznek megélhetést biztosítani maguknak. Igen magas - 40% körüli – a gabonafélék részesedése a szántóterületből, a takarmánynövények részaránya 18-19 %-os, amely meghaladja a növénycsoport országos átlagát.

Az 1970-es években terjedt el a bogyós gyümölcsök termesztése. Elsősorban málna, feketeszeder, fekete ribizli termesztése napjainkra a helyi feldolgozóüzem bezárásával párhuzamosan alig folyik.

Az **állattenyésztésben** a szarvasmarhatartás, a juhtenyésztés és a sertésenyésztés jellemzi a járást. A tejelő, illetve húshasznosítású tehéntartás tekintetében a kedvezőtlen piaci hatások eredményeként az állatállomány jelentősen csökkent.

Szántóföldi növénytermesztés szempontjából kedvezőtlen adottságú területeken gyepgazdálkodás folyik, ami a jövőben húzó agrárágazattá válhat.

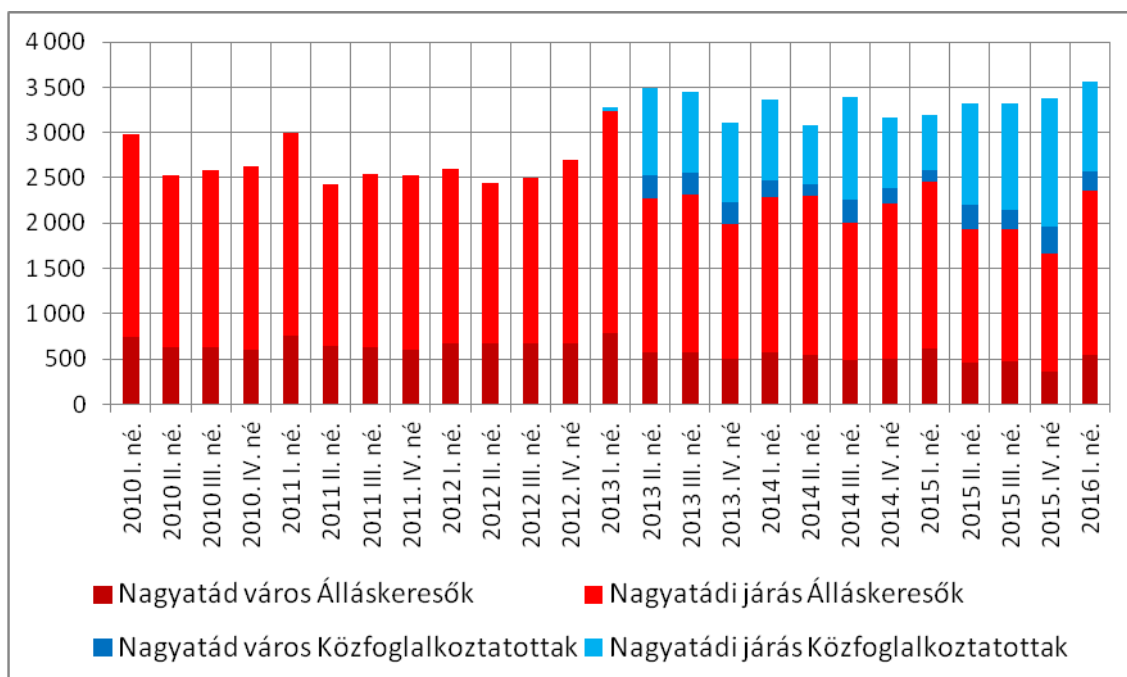
A város **feldolgozóipari** nagyvállalatai szerepe a foglalkoztatásban jelentős. Az angol tulajdonú MEZ Crafts Hungary Kft. ipari és háztartási cérnagyártással foglalkozik. A városban jelentős szakmai hagyományokkal rendelkezik a gépgyártás. A Komplex Újpesti Acélszerkezet és Gépgyártó Zrt., Rola Gépipari Kft., Danuvia 2500 Kft., valamint a Büttner és Társai Kft. mellett kisebb vállalkozások is működnek a szerszámgépgyártás és a gépi forgácsolás területén. A német tulajdonú DEH Magyarország Kft.-nél fagyasztott pékárut készítenek ipari mennyiségben. Ugyancsak német érdekeltségű az Industrie Elektrik Kft., amely kábelszerelési munkákat végez elsősorban az autóipar számára.

Az **ipari park** Nagyatád keleti szélén, a 68-as főút (E661 nemzetközi út) északi oldalán, mintegy 18 hektáros egybefüggő területen található a simongáti városrészben. A telkeket teljes közművesítéssel, 2500 m² felett igény szerinti méretben értékesítette az önkormányzat. A város az Ipari Park cím elnyerése óta folyamatosan dolgozik a terület munkahelyteremtő vállalkozásokkal történő betelepítésén. Az értékesítésnél is elsődlegesen a foglalkoztatás a cél. Kaposvárral, Marcalival és Nagykanizsával szemben versenyelőnyt jelent, hogy Nagyatád térsége „Szabad Vállalkozói Zóna” minősítéssel rendelkezik, mely a leteleplők számára több előnyt is nyújt, pl. adózási és támogatási területen. A Nagyatádi járás a 106/2015 (IV.23) Korm. rendelet szerint kedvezményezett járás.

A **szolgáltatások** terén Nagyatád város a **turizmus** tekintetében meghatározó szerepű a járásban, minősített gyógyvívásával elsődleges vonzerőt jelent az ideérkező turisták számára. Nagyatádi Termál és Gyógyfürdője, valamint az

országosan is a legszebbek közé sorolt Termál Strandfürdője várja a kikapcsolódni, gyógyulni vágyókat. Szálláslehetőségei között egyaránt található kemping, magánszállás, panzió, valamint három csillagos szálloda is. 2011-ben elkészült Nagyatád Város Komplex Városmarketing Terve. A turisztika területen garantált programcsomagok eddig csak korlátozott jelleggel kerültek kialakításra. Egyedi kapcsolatok kialakultak, de városi, térségi szintű tudatos, stratégiai irányvonalak mentén szerveződő állandó összefogás még nincs. E hiányosság pótlását jelentheti a 2011-ben megalakult TDM egyesület, mely összefogja a települési és térségi turisztikai szolgáltatókat annak érdekében, hogy megfelelő szolgáltatási csomagokat nyújthassanak az ide látogatóknak.

A vállalatközi, a köz-, a gazdasági és a civilszféra közötti együttműködési hálók, kapcsolatok fejlődésképesek. A belső kooperáció mellett jobban ki lehet még aknázni az ország más részeivel való együttműködési lehetőségeket. A testvértelepülési kapcsolatok ápolásával, valamint újak létesítésével kiépíthető egy nemzetközi kapcsolatrendszer, amely a közösségi élet és a gazdaság fejlődése szempontjából is meghatározó lehet.

1. diagram: Álláskereső és közfoglalkoztatottak számának változása negyedévente az elmúlt hat évben a városban és térségében (adatforrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat)

3.1.5 Közszolgáltatások

Köznevelés

Nagyatád **köznevelési intézményrendszere** a gyermekek nevelését és oktatását a kora gyermekkortól a középfokig tudja biztosítani. A gyermekek létszámának fokozatos csökkenésére az önkormányzat a város köznevelési intézményeinek, elsősorban az óvodák és az általános iskolák, jelentős átszervezésével, nagyszabású társulási fenntartású intézményintegrációval válaszolt. 2007. július 1-jén így jött létre a Nagyatádi Köznevelési Intézmény az Egyesített Óvodák, az Árpád Fejedelem Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, a Babay József Általános Iskola és Sportiskola, a Bárdos Lajos Általános Iskola és a Városi Zeneiskola integrálásával, melyhez 2008. augusztus 1-én tagintézményként csatlakozott az Ötvöskőnyi Szivárvány Óvoda, majd 2009-ben a háromfai Mórincz Zsigmond Általános Iskola és a Tarkarét Óvoda. Cél a racionális és költségvetésközpontú működtetés volt.

Az akkor kialakított intézményi hálózat azóta ismét átszerveződött, így jelenleg a város köznevelési intézményei állami és önkormányzati fenntartásban működnek. Az általános iskolai feladatellátás 2013. január 1-jétől állami fenntartásba, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ irányítása alá került. Az üzemeltetést továbbra is a városi önkormányzat végzi. Ezzel egy időben az óvodák Nagyatádi Óvodák (NOVIK) néven kiváltak az intézményből és városi fenntartásba kerültek. 2013. augusztus 1-ével a Pedagógiai Szakszolgálat pedig megyei fenntartásba került.

A város szerkezetéből adódóan **minden városrészen működik óvoda**, a szolgáltatást igénylőkhöz igazítva. A **Nagyatádi Óvodák** 6 telephelyen működik. Az engedélyezett gyermek létszám az alapító okirat szerint 325 fő. Az óvodák kihasználtsága a gyermekszám csökkenésével az elmúlt években csökkent.

Egyes telephelyek helyi Pedagógiai Programja sajátos arculatot mutat a beépített részprogramoknak köszönhetően:

- Csillagszem Óvoda- Mozgásprogram
- Napsugár Óvoda- Erdei Óvoda program
- Százszorszép Óvoda- Környezetbarát nevelési program

Az egyes telephelyeken elérhető szolgáltatás a zeneóvoda, néptánc és úszás. Több óvodai telephely kapcsolatot ápol az idősek otthonával, konkrét találkozási alkalmak a Karácsonyi ünnephez kapcsolódnak.

Nagyatádi alapfokú köznevelési intézmények:

- **Nagyatádi Bárdos Lajos Sport Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**, működési területe: Nagyatád, Ötvöskőnyi, Háromfa és Tarany közigazgatási területe.
Intézményegységei: Árpád Fejedelem Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolája, Bárdos Lajos Sport Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, Móricz Zsigmond Általános iskola, Háromfa
- **Éltes Mátyás Általános Iskola**: Az intézmény enyhe és közép súlyos értelmi fogyatékos gyermekek számára általános iskolai oktatást, logopédiai szolgáltatást, gyógytestnevelést, ezen felül konduktív pedagógiai ellátást biztosít az idegrendszeri károsodással született mozgásfogyatékos gyermekek szakszerű fejlesztése érdekében.

Középfokú oktatás a kistérségben egyedül Nagyatádon van jelen, így a város szerepe kiemelt ebben. Két középfokú intézmény működik: a **Somogyi TISZK Közép- és Szakiskola Nagyatádi Tagintézménye**, és a **Nagyatádi Ady Endre Gimnázium és Szakközépiskola**.

A több mint 60 éves múlttal rendelkező **Kaposvári Szakképzési Centrum Nagyatádi Ady Endre Gimnáziuma, Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma** gimnáziumi érettségire és felsőfokú továbbtanulásra készíti fel a nagyatádi és környező településen élő fiatalokat. Az elmúlt évek során a munkaerőpiac igényeinek megfelelően alakította át képzési szerkezetét. Ennek megfelelően az emelt szintű nyelvtanítás, az informatika, a gépész szakmacsoportos oktatás került be az új képzési szerkezetbe.

A szakközépiskolai képzés keretében CAD-CAM informatikus, gépgyártás-technológiai technikus, gyakorló ápoló képzést folytat. Az iskola felújítása 2008-ban fejeződött be, pályázati forrásból. Az átépítés során olyan oktatási feltételek és korszerű eszközállomány megteremtése valósult meg, amely elősegíti az esélyegyenlőség minél szélesebb körű biztosítását a középiskolában.

A **Kaposvári Szakképzési Centrum Nagyatádi Szakképző Iskolája** széles profilú, rugalmas oktatási kínálatot nyújtó szakképző iskola, melynek beiskolázási területe Nagyatád és környéke. Az intézmény többcélú, ahol az egységes, közös és ehhez kapcsolódó iskolatípus szerinti (szakiskolai és középiskolai) tananyag és követelményrendszer alkalmazásával folyik képzés.

Képzési irányok (évfolyamok):

- Felnőttképzés: kereskedő, vendéglátásszervező-vendéglős, pénzügyi-számviteli ügyintéző
- Szakiskolai képzések: ipari gépész, festő, mázoló, tapétázó, eladó, pincér, szakács, konyhai kisegítő

Az oktatásban résztvevő tanulók **kollégiumi elhelyezését** egyetlen, a városi önkormányzat tulajdonában álló korszerűen felszerelt József Attila Kollégium biztosítja. A kollégium fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Nagyatádi Tankerülete, üzemeltetője a Nagyatádi Intézmények Ellátó Szervezet.

A kollégium szolgáltatásait a városban működő középfokú tanintézetek diákjai és a sajátos nevelési igényű tanulók oktatását végző Éltes Mátyás Általános Iskola növendékeinek egy része is igénybe veszi. A kollégium tanulóinak jelentős része a kistérség településeiről érkezik, de a megye egészéről fogad diákokat. A tanulók 20%-a kistérséghez tartozó községekben lakik.

Nagyatád város Önkormányzata 2013-ban létrehozta a **Nagyatádi Intézmények Ellátó Szervezetét (NINESZ)**, melynek feladat a nagyatádi illetőségű, az önkormányzat tulajdonában lévő, de államilag fenntartott köznevelési közintézmények, továbbá az önkormányzati fenntartású óvodák ingó és ingatlan vagyonának működtetése, az ellátott gyermekek étkezését biztosító főző és melegítőkonyhák üzemeltetése. A NINESZ által biztosított étkezést igénybe vevő tanulók száma kb. 1100 fő.

A kistérségben nincs felsőoktatási intézmény. Kaposváron, Nagykanizsán, Pécsen, Keszthelyen, Szekszárdon és Baján található a legközelebbi felsőoktatási intézmények.

Egészségügyi ellátás

Kötelező alapfeladatként a városban biztosított az **egészségügyi alapellátást** nyújtó szolgálatok működtetése, ennek keretében biztosított hét háziorvosi, két házi gyermekorvosi, négy fogorvosi, valamint a városkörnyékére is kiterjedő hétközi és hétvégi sürgősségi háziorvosi ügyeleti szolgálat.

Az önkormányzat 5 védőnői körzet működtetésével biztosítja a területi védőnői szolgálatot Nagyatádon, valamint megállapodás alapján Bakháza, Háromfa, Ötvöskőnyi, Tarany községekben.

Nagyatádon 3 **gyógyszertár** üzemel, hétfélig ügyelettel, azonban éjszakai ügyelet nincs.

A városban kórház is működik, biztosítva Belső-Somogy 70 000 lakosának egészségügyi **járó- és fekvőbeteg szakellátását**. A Kórház működtetője a Gyógyszerészeti és Egészségügyi Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézet (GYEMSI), magát a közfeladatot pedig a Nagyatádi Kórház, mint költségvetési szerv látja el.

Az alapítás óta eltelt időben a fekvőbeteg ellátó struktúra – az igényekhez alkalmazkodva – többször változott. Az utolsó struktúraváltozás – Semmelweis tervnek megfelelően – 2012. július hónapban realizálódott. Ekkor alakult ki a Kórház jelenlegi struktúrája. A kórházban 117 aktív és 251 krónikus betegellátást biztosító ágyon és egynapos sebészeti finanszírozási forma keretein belül gyógyítják a betegeket. Sürgősségi Betegfogadó Hely a nap 24 órájában fogadja a betegeket, udvara helikopter leszállásra is alkalmas. A Kórház a székhelyén kívül két telephellyel - Pulmonológia és Pszichiátria Rehabilitációs Központ - rendelkezik a városban.

A **Nagyatádi Városi Kórház-Rendelőintézet** által biztosított közszolgáltatások valós szükségleten alapulnak. A betegforgalom, az ellátottak száma, az intézmény szakmai mutatói azt jelzik, hogy az ellátási területeken élők számára fontos és nélkülözhetetlen egészségügyi szolgáltatásokat biztosít.

A városi **Termál- és Gyógyfürdő**nek kiemelt jelentősége van a térség reumatológiai szakellátásában, kiegészítve a Kórház-Rendelőintézet által biztosított szakrendelést. A gyógyfürdőben OEP finanszírozott gyógyászati kezelések vehetők igénybe szakorvosi felügyelet alatt.

Szociális ellátás

Nagyatádon és a kistérségben a **szociális alapszolgáltatások és szakosított ellátások** biztosítását a **Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ** végzi, amelynek működési területe a Rinyamenti Kistérség településeit fedi le. A Szolgáltató Központ szervezeti és működési egységei ennek megfelelően a kistérség más településein is megtalálhatók, mint Lábod és Segesd.

Az ellátás típusa szerint, az alábbi intézményegységek találhatók Nagyatádon:

- Bölcsőde Intézményegység – gyermekek napközbeni ellátása
- „Naplemenete” Idősek Otthona (40 férőhely) – bentlakásos intézmény
- Bodvicai Idősek Klubja (30 férőhely) – idősek nappali ellátása
- „Ezüstkor” Idősek Klubja (30 férőhely) – idősek nappali ellátása
- Család- és Gyermejkölési Központ – gyermekvédelmi ellátás

Nagyatádi Intézményegység által nyújtandó szociális alapellátások körébe tartozó szolgáltatások:

- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- Támogató szolgálat
- Étkeztetés
- Házi segítségnyújtás
- Közösségi pszichiátriai ellátás
- Idősek Klubja
- Családsegítés
- Gyermejkölési Szolgáltatás

A kaposvári Napsugár Integrált Szociális Intézmény telephelyeként működik Nagyatádon a Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete által üzemeltetett **Fészek Szociális Szolgáltató Központ**. Az integrált intézmény feladatait tekintve fogyatékos emberek számára ápoló-gondozó célú lakóotthoni ellátást nyújt (kapacitása 12 fő), nappali szociális intézményt működtetése (kapacitása: 32 fő), valamint támogató szolgáltatást biztosít és intézményi foglalkoztatóként (szociális foglalkoztatás keretében) is működik.

A városban **Családok Átmeneti Otthona** is található, melyet a Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Szervezete üzemeltet. Funkcióját tekintve személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátást biztosít. Az intézmény kapacitása: 40 fő. Az intézmény ellátási területe országos hatókörű.

A szociális intézmények kapacitáskihasználtsága szinte maximális.

Közigazgatás, városüzemeltetés

A közigazgatási teendőket Nagyatád Város Önkormányzatának 11 tagú képviselőtestülete látja el. A képviselőtestület munkáját állandó meghívottként a jegyző, az aljegyző és a Polgármesteri Hivatal irodavezetői segítik. A döntéshozatalát a négy bizottság végzi (oktatási, kulturális és sport, szociális és egészségügyi, pénzügyi, valamint városfejlesztési és gazdálkodási bizottságok).

A városban működő cigány és horvát **kisebbségi önkormányzatok** javaslattevő jogkörrel rendelkeznek Nagyatád Város Önkormányzata felé. A kisebbségi önkormányzatok fő feladata a nemzetiséghez tartozók érdekképviselése, a nemzetiségi kultúra ápolása, a nemzetiségi hagyományok felelevenítése, őrzése, öntudat erősítése. Nagyatád Város Önkormányzatának kisebbségi önkormányzatokkal való együttműködése továbbfejlesztésre szorul.

A lakosság egy része jellemzően szociális juttatás iránti kérelemmel, míg a vállalkozások, gazdálkodó szervezetek a tevékenységükkel kapcsolatos hatósági engedélyezési eljárás kezdeményezése, adózással kapcsolatos ügyeik intézése céljából keresik fel a hivatalt.

Az Önkormányzat kötelezően ellátandó feladatai mellett számos **önként vállalt feladatot** is ellát, ezzel is növelve a lakosság komfortérzetét, szabadidő-eltöltési módjait, lehetőséget teremtve a letelepedni vágyó fiatalok számára, valamint bővítve a közszolgáltatások palettáját. Ilyen önként vállalt feladat például a Járóbeteg-ellátás (Kórház-Rendelő intézet), helyi autóbusz-közlekedés támogatása, társadalmi és sportszervezetek támogatása, Nagyatádi Diákokért Alapítvány, Nagyatádi Fürdők (Strand és Gyógyfürdő) üzemeltetése, távhőszolgáltatás-üzemeltetés szerződéses kapcsolattal, Nagyatádi Kulturális és Sportközpont (Sportcsarnok, Művelődési Ház, Városi Múzeum, Szoborpark, Látogatóközpont) fenntartása, piac működtetése. Az Önkormányzat több feladatot a Rinyamenti Kistérségi Többcélú Önkormányzati Társulása keretében lát el, így a mozgókönyvtár üzemeltetése, a sport és szabadidős tevékenységek szervezése, a területfejlesztés, a szociális ellátás, a közoktatás, az orvosi ügyelet, valamint a család-, gyermek-, és ifjúságvédelem, a belső ellenőrzés feladataiban alakítottak ki együttműködést. Meg kell jegyeznünk azonban, hogy az önkormányzatok központi támogatásának csökkenése, valamint a gazdasági helyzet bizonytalansága miatt a városvezetés a fakultatív feladatok ellátására egyre nehezebben tud forrást biztosítani, amely bizonyos szolgáltatások korlátozását vonta és várhatóan vonja maga után.

Az önkormányzat a **városüzemeltetési feladatok** ellátásánál a biztonságos, jó színvonalú szolgáltatások, valamint a városüzemeltetéshez kapcsolódó munka feltételeinek megteremtésére törekszik. A város közműellátottsága jó, a lakások 99%-a be van kapcsolva az ivóvízvezeték hálózatba, 96%-a pedig a közcsatorna hálózatba. A **víziközmű** szolgáltatási feladatokat a DRV Zrt. látja el, a város vízellátó rendszere a város saját tulajdonában van. A térségben keletkező és összegyűjtött szennyvíz részben a város meglévő hálózatán keresztül, részben pedig közvetlenül a város szennyvíztelepére kerül. A meglévő szennyvíztelep a megvalósult technológiai fejlesztést követően alkalmassá vált a város (a Kivadári városrészrel együtt) és a térség szennyvizének teljeskörű fogadására.

A város **gázellátása** a babócsai és a nagykanizsai távvezetékéről hosszútávon kielégíthető. 2003-ra – a Kivadári városrész kivételével – teljes körűvé vált a városi rendszer, a vezetékes gázellátásban a háztartások 87%-a részesül.

A nagyatádi **távfűtés**ben a fűtési hőszükségletet két gázkazánnal biztosítják a fűtési idény nagy részében, míg a használati meleg vizet egész évben a nagyatádi strand B-67 jelű termálkútja szolgáltatja. A fűtési szezon kezdetén és a végén, a távfűtés hőigényét is a strand kútjából származó termálvízzel elégítik ki. A távfűtő rendszerbe bekötött fogyasztók: társasházak, bölcsőde, óvoda.

A **közüvilágítás** folyamatos működtetése, karbantartása megoldott a városban.

A lakossági **kommunális hulladék** gyűjtése és kezelése is megoldott, amit szelektív hulladékgyűjtés is kiegészít. A Mecsek-Dráva Hulladékgazdálkodási Program résztvevőjeként a regionális hulladékgazdálkodási program keretében 2 hulladékudvar létesült, továbbá 34 szelektív hulladékgyűjtő sziget is rendelkezésre áll. A rendszert a 240 literes családi házakhoz kihelyezett szelektív tárolók egészítik ki.

Nagyatád városa elektronikus hírközlés tekintetében teljesen lefedettnek mondható. A városban három nagy mobil-, és több internetszolgáltató is megtalálható.

3.1.6 Kulturális erőforrások

Nagyatádon a közösséghez tartozást erősítik az élő hagyományok, a kulturális örökség.

Számos rendezvény őrzi ezen hagyományokat, itt a cél, hogy a közösségi tudatban továbbra is benne maradjanak ezek az értékek, és továbbadásra kerüljenek a fiatalabb generációk számára. Ilyen jellegű rendezvény pl. a szüreti felvonulás.

Országosan is egyedül álló kulturális értéket jelent a Nemzetközi Faszobrász Alkotótelep, amely kiváló kapcsolatot ápol a Pécsi Tudományegyetemmel és a Magyar Képzőművészeti Egyetemmel. Az akkori Nemzetközi Faszobrász Alkotótelep és Szoborparkban 1975. június elsején indult az első alkotóidény. Az eltelt évek során 160-nál is több

nagyméretű fapasztika született magyar és a világ különböző országaiból ideérkező szobrászok munkája nyomán. A gyűjtemény szabadon látogatható, becslések alapján az éves látogatószám 3-4000 fő körül mozog.¹

2008-ban alakították ki a szoborpark területén a Látogatóközpontot és a kiállító termet pályázati forrásból, erdei táborok, osztálykirándulások, rendezvények, esküvők megtartására kiválóan alkalmas, szálláshelyként körülbelül 20 fő férőhellyel rendelkezik, a szálláshely rész közművesítése azonban nem teljes körű, a fűtési rendszer és a vízi közművek kialakítása szempontjából.

Szintén kiemelkedő jelentőségű a városban látható haditechnikai park és a hozzá kapcsolódó katonai témájú kiállítási anyag, mely Nagyatád katonai múltjával kapcsolható össze, ennek emlékét és kulturális értékét őrzi. A kiállítási anyag 2014. évben került jelenlegi helyére, a Turisztikai Központ kiállítótermeibe, valamint a hozzá területileg is kapcsolódó haditechnikai parkba, ahol méltó körülmények között látható a tekintélyes anyag.

Fent említett intézmények a Nagyatád Város Önkormányzata által a közművelődési tevékenysége ellátására fenntartóként létrehozott **Nagyatádi Kulturális és Sport Központ** (továbbiakban NKSZ) több funkcióval, közös igazgatású kulturális és sportlétesítménye és isze alatt működnek. Az intézmény feladatai 2012-ben alakultak át, a képviselő-testület döntése alapján több funkcióval bővült, összesen nyolc szakterület koordinálása tartozik az egységes intézményhez.

Az NKSZ igazgatósága felel a vezetési, gazdasági, személyügyi és szakmai irányításért, igazgatója irányítja a Kulturális Központot, a Városi Sportcsarnokot és a Városi Könyvtárat.

A **Kulturális Központ** közösségi színteret, helyszínt biztosít a kulturális csoportoknak, közösségeknek, civil kluboknak, az önkormányzati intézmények kulturális bemutatóinak, iskolai ünnepeknek. Alagsorában zenekari próbatermekben találkoznak a város együttesei, termeit havi beosztás szerint használják a civil szervezetek, 1 állandó terme van kiállítások számára, melyek 6-8 hetente váltják egymást, kulcsos rendszerben lehet megtekinteni az aktuális tárlatot. Kihasználatja nem 100%-os, nyitva tartása lehetőségeihez képest igazodik az igényekhez, nem csak hivatali időben elérhető a helyiek számára. Alapfeladatain túl felnőtt- és gyermekszínházi előadásokat, könnyűzenei koncerteket, kiállításokat szerveznek itt, valamint a Központ dolgozói felelnek a városi ünnepekért, egyéb rendezvények megszervezéséért, úgy, mint például a Töklámpás Fesztivál, Nagyatádi Tavasz Fesztivál, Magyar Dalok Versenye, Atádi Sokadalom - Reneszánsz Vásár. A nagyatádi városközpont többcélú fejlesztése a közösségerősítés jegyében című 2012-es pályázat keretében 2014-ben megvalósult a Kulturális Központ külső és belső felújítása, új funkcióinak kialakítása.

Az NKSZ irányítja a Városi Múzeumot, a Turisztikai Központot, a Városi Televíziót és a Szoborpark és Látogatóközpontot.

A **Városi Múzeum** 1996 áprilisában, a település várossá nyilvánításának 25. évfordulóján nyílt meg. A Múzeum több mint 9000 tárgyból, dokumentumból, fényképből álló gyűjteménye Nagyatád és térségének történeti, néprajzi és képzőművészeti értékei mutatja be, emellett változatos tematikájú időszakos kiállítások tekinthetők meg itt. A szakmai fejlesztések folyamatosak, melynek egyik fő iránya az oktatási intézményekkel együttműködve a közös múzeumpedagógiai tevékenység erősítése. Az ifjúság nagyfokú érdeklődése jellemzi a múzeumvezető által hirdetett programokat, melyek száma sajnos a helyiségek szűkösége és a dolgozói létszám miatt korlátozottak. Az éves látogatószám kb. 3000 fő.

A **Turisztikai Központ** 2014. szeptember 26-án nyitotta meg kapuit az érdeklődők számára, egy, az 1900-as évek elején Községháznak épült, a város központjában álló épületben. Az ingatlan helyi védettség alatt áll. Az épületegyüttes a Magyarország-Horvátország IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében elnyert támogatásból újult meg, amely 770 m²-en fogadja a turistákat, vendégeket. Itt kapott helyet a Tourinform iroda és a Nagyatád-Rinyamente Turisztikai Desztináció Menedzsment Egyesület Irodája is. Az épületben konferenciák, kisebb rendezvények tanácskozások, próbák, vendégek fogadására alkalmas kiállító és konferencia terek is helyet kaptak, lőtér, borkóstolók, vacsorák szervezésére alkalmas pince, valamint 3 állandó (Nagyatádi nyomda története, Nagyatádi mesteremberek, Katonatörténeti kiállítás) és több időszakos kiállítás otthona az épület. A Katonatörténeti kiállítás az országban egyedülálló, négy nagy téma köré épül. Bemutatja az országos szinten kiemelkedő magyar és nemzetközi egyenruha gyűjteményt, emlékeket az I. és II. világháborúból, válogatást a Magyar Néphadsereg haditechnikai felszereléseiből és a német veteránok adományából. A tárlat a szabadtéri haditechnikai bemutatóval folytatódik, ahol a nagyméretű haditechnikai eszközök, harcjárművek láthatók: harckocsik, páncéltörő és légvédelmi ágyúk, MIG repülőgépek és csapatszállító járművek, továbbá tábori kiképzés során használt tábori konyha „gulyáságyú”.

¹ Nagyatád Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája I. kötet, készítette: Terra Stúdió Kft. 2015.

A **Nagyatádi Városi Televízió** közműsor szolgáltató funkciót tölt be, heti egyszer egyórás hírműsort szolgáltat és ezt kiegészítő magazinműsorokat készít, állandó képűságot sugároz valamint a testületi üléseket közvetíti.

A **Városi Könyvtár** a kistérség legnagyobb gyűjtőkörű nyilvános könyvtára, a második világháború után, 1952-ben létesült, jelenlegi épületét, a volt Nemzeti Bankfiók helyét 1974-ben foglalta el. Ekkor létesültek fiókkönyvtárak is, melyekből már csak a **Bodvicai Fiókkönyvtár** üzemel. A könyvtári állomány évről-évre növekszik, jelenleg közel 100 000 dokumentummal rendelkezik, melynek egyharmada a gyermekkönyvtár állományát képezi, 3600 darab pedig a hangzó, audiovizuális és elektronikus állomány része. A beiratkozott olvasók száma évente mintegy 2 100 fő. A könyvtárban alkalmanként olvasáshoz kapcsolódó rendezvényeket, író-olvasó találkozókat, könyvbemutatókat is szerveznek, illetve kiállításokat is rendeznek, 2004 óta pedig E-Magyarország pontként is funkcionál a könyvtár.

A helyi társadalom egészségi állapotának javítása és a szabadidő hasznos, aktív eltöltése javítja az egyének fizikai és mentális állapotát, de fontos szerepe van a közösségteremtésben is.

A közösségi aktivitás fejlesztése az egészség-megőrzésén túl a település társadalmának belső kohézió erősítését szolgálja, amelyen keresztül elérhető a lakosság helyben való megtartása, beleértve a fiatalabb nemzedéket is. **A sport a városban belül az egyik fő közösségformáló lehetőség.** A közös mozgás élménye kohéziót jelent a lakosok különböző korosztálya között.

Nagyatádon a **sportélet** sokszínűsége jellemző. A városban 14 sportegyesület és több sportolási lehetőséget biztosító létesítmény, szervezet, vállalkozás is működik, így a sportolni vágyóknak lehetőségük van akár több sportágban is kipróbálni magukat. Tradicionális sportágnak mondható a triatlon, amelyhez kapcsolódóan minden évben megrendezik a nemzetközi szintű Extrememan verseny, amelyen nem csak élsportolók, hanem csapatban akár „életmód váltók” is indulhatnak, és amely verseny vitathatatlanul az év legjelentősebb eseménye a városban. Ezen kívül megtalálható a judo, karate, labdarúgás, kézilabda, kötélugrás, ritmikus gimnasztika, úszás, sakk, teke.

Jelentős sportéletet mutatja az is, hogy az infrastrukturális háttérre építve számos sport klub működik a városban. 1998 óta működik a **Rinyamenti Kézilabda Klub**, mely az 1976-an alakult Nagyatádi Városi Szabadidő Sport Egyesület kézilabda szakosztályának jogutódja. A klub csapata az NB I. B csoportjában szerepel 1999 óta, fő támogatója Nagyatád Önkormányzata. 1998 óta létezik önállóan a **Nagyatádi Futball Club**, melynek csapata az NB. III-ban szerepel. A klub igazolt játékosainak száma tartósan 100 fő körüli, 7 éves kortól foglalkoznak a gyerekekkel, jelentős a munkájuk az utánpótlás nevelésben. A **Nagyatádi Judo Club** 1974-ben alakult, mára a város egyik legeredményesebb egyesületévé fejlődött, a Magyar Judo Szövetség is számon tartja az eredményes egyesületei között. Évente 50-80 sportoló vesz részt a club edzésein.

Az iskolai és egyesületi szervezett sportolás mellett megjelentek a lakossági igényeket kielégítő **városi szabadidősport** adta mozgáslehetőségek is. Az aerobics, pilates, jóga, a fitnesz klubok, asztalitenisz, fallabda, tenisz, íjászat, lovaglás, spinning, városi kispályás szabadtéri illetve teremlabdarúgó bajnokság. A sportolni vágyó lakók, önszerveződő-baráti csoportjaik elsősorban hobbi kosárlabdázásra, labdarúgásra, asztaliteniszezésre, veszik igénybe a városi tornatermeket.

Szent István Park és a sportcsarnok szomszédságában található a Műfüves labdarúgó pálya, egy aszfalt burkolatú kosárlabda-pálya és a fiatal korosztály (kamaszok) körében népszerű Extrém sportpálya a gördeszkások és kerékpárosok számára a biztonságosabb sportolás lehetőséget nyújt.

A városban sokan teniszeznek, a Mudin Imre Sportcentrumban 2 db, a kórház épülete mögött 1 db salakos borítású tenispályát használnak a sportszeretők.

Az intézményeken kívül a város zöld környezetei kültéri sportolásra is lehetőséget biztosítanak, így sportolni vágyók a város központjában elhelyezkedő Széchenyi Parkban, Szent István Parkban, valamint az Európa Ligetben is mozoghatnak. Ezen területeken a kültéri eszközök hiánya miatt legjellemzőbb mozgásforma a futás.

A **Városi Sportcsarnok** épületét 2001 novemberében adták át. Az intézmény az igényeknek megfelelően többfunkciós. Ezer fő befogadására alkalmas, európai szabványoknak megfelelő küzdőtérrel rendelkezik, szinte valamennyi teremsport jó feltételekkel üzhető benne, hitelesített kézilabda, röplabda és kosárlabda, valamint tenispálya található itt. Hat öltöző, erőfejlesztő terem, sportolói klub és a sportcsarnokban működő vendéglátóhelyen automata tekepálya színesíti a sportcsarnok kínálati palettáját. A délelőtti órákban a városban működő iskolák iskolarendszerű testnevelésórákat tartanak a csarnokban, délutáni időszakban a városban működő versenysportágak felnőtt, ifjúsági és utánpótlás csapatai, egyéb sportágak csapatai edzenek benne, valamint bajnoki versenyek lebonyolításának ad helyet. Téli hónapokban a szabadidősport keretein belül a város lakossága részére mozgáslehetőséget biztosít, illetve lehetővé teszi a szabadtéri versenysportok téli edzéseit és kondicionális képzéseit. A Városi Sportcsarnok a sportrendezvények mellett alkalmas a városi és egyéb szórakoztató és kulturális lebonyolítására is.

A Városi Sportcsarnok alá tartozik a **Mudin Imre Sportcentrum**. Az 1968-ban épített létesítményt 2006 tavaszán 34 millió forintból újították fel, mely mára a helyi sportélet jelentős színtere. A Megyei Labdarúgó Szövetség által megrendezett labdarúgó mérkőzéseken túl jelentős körzeti, megyei, regionális sportrendezvényeknek ad helyet. A diákolimpia keretén belül itt rendezik az atlétikai és labdarúgó versenyeket, a kisegítő iskolák számára helyet ad a centrum a fogyatékos fiatalok atlétikai versenyének. Az iskolák testnevelés óráik megtartásához is igénybe veszik a létesítményt, valamint mint város egyetlen minősített pályája, itt bonyolítják az összes atlétikai felmérést.

Az NKSZ-tól függetlenül működnek, a közösségi élet szempontjából a település életében fontos, meghatározó helyet foglalnak el a **Nagyatádi Fürdők**. Legrégibbi intézményegység a **Gyógyfürdő**, mely 1909-ben nyitotta meg kapuit a látogatók előtt. Az ország egyik legjobb hatású minősített gyógyvizei közé tartozik, szerepe nem csak a betegségek kezelésében fontos, hanem a köztudatba kevésbé beleivódott megelőzésben is. Kiemelkedő turisztikai vonzerő a város életében, szerepét azonban hangsúlyosabbá kellene tenni a helyi lakosság számára is. A Gyógyfürdő szolgáltatásai folyamatosan bővültek a XX. század folyamán, 1989-ben nyitotta meg kapuit a **Strand**, 2008-ban pedig mintegy 5000 m²-en a **Tanuszoda**. Elsősorban a kistérségi iskolák, tagintézmények diákjainak biztosítja az intézmény a szervezett úszásoktatást, de szép számmal használják amatőr úszók, valamint a versenyszerűen sportoló egyéni és sportegyesületi tagok is. A Tanuszoda gépészeti technológiáival és a gondos tervezése során kialakított paramétereinek köszönhetően nemzetközi versenyek lebonyolítására is alkalmas. Teljes körűen akadálymentesített.

A közösségi élet alakításában fontos, ám jelenleg kirándulási helyszíneként funkcionáló terekben bővelkedik Nagyatád városa. A **Széchenyi Park** természetvédelmi területét, a **Szent István Parkot** és a **Csónakázó-tó** környékét is szívesen látogatja a lakosság. A Csónakázó-tó jelenleg a horgászok kedvelt célpontja, a rendszeres haltelepítésnek köszönhetően egyre többen látogatják, környezete nyugodt, csendes, télen korcsolyázók lepik el befagyott jegét.

Nagyatád a térség kulturális központja. Élénk közösségi élet folyik, számos egyesület, klub, civil szerveződés működik, azonban tevékenységükről igen kevés információ érhető el szabadon. Az önszerveződő művészeti, művelődési csoportok, a civil szervezetek, egyesületek tevékenységét az önkormányzat rendszeresen támogatja működési hozzájárulás, valamint rendezvényeikhez helyszín biztosításának formájában. 105 nyilvántartott **civil szervezet** működik jelenleg Nagyatádon, aktivitásuk, munkájuk jelentősen hozzájárul a város fejlődéséhez.

A helyi programok túlnyomó többségét az NKSZ szervezi. Átlagosan havonta 1 nagyobb és 6-8 kisebb program valósul meg. Az utóbbi években azonban érezhetően csökkent a rendezvények, programok iránti helyi kereslet. Az ingyenes, nagyobb programok közösségteremtő erőt képviselnek, nagy népszerűségnek örvend például a **Város Napja** hagyományos helyi ünnep. Ekkor adják át a városi kitüntetések. Kiemelkedően aktív részvétel jellemzi a **karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódó rendezvényeket**, melyek az Advent, a karácsonyi hangversenyek, az Idősek karácsonya és a Hátrányos helyzetű gyerekek karácsonya. Az egyes foglalkozások napjait is megtisztelik a városlakók: pedagógusok-, köztisztviselők-, szociális munkások és a Semmelweis napokat.

A gazdag és sokszínű rendezvények, események, a hagyományok folytatása – úgy, mint például a katona hagyományok, fürdő kultúra – jelentős megtartó erővel és vonzerővel bír a város számára. A közösségi tereket biztosító intézmények felújítása két kivétellel – Múzeum és könyvtár - megtörtént pályázatok segítségével, a civil szervezetek ösztönzésével a város vezetés célja, hogy a helyi társadalom önszerveződő folyamatait erősítve olyan programokkal töltsen meg az NKSZ teremt, valamint olyan közösségépítő helyszínek kialakítására törekszik, melyek mindenkit részvételre, fejlődésre, társas kapcsolatainak erősítésére ösztönöz. Különös figyelmet fordítva a fiatalabb generációra, akik lehetőségei igencsak korlátozottak Nagyatádon, közösségi aktivitásuk erősítésével a város lakosságmegtartó ereje várhatóan jelentősen emelkedne.

3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások

3.2.1 Nemzeti szintű fejlesztési dokumentumok

Az **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)** a teljes hazai fejlesztéspolitika kereteit jelöli ki. A dokumentum röviden megemlíti a CLLD-t, mint a helyi, térségi együttműködésben megvalósuló fejlesztési programok végrehajtásának legfontosabb eszközét. Az OFTK-ban nagy szerepet kapnak a helyi kezdeményezések és a CLLD elméleti háttérét adó területiség elve is érvényre jut. Az általános célok mellett a hazai fejlesztéspolitika térségi szemléletű specifikus céljait is kijelöli. Az OFTK-hoz való illeszkedés kapcsán az OFTK területi céljait kell megemlíteni, valamint a HKFS az 5. számú specifikus céljához járul hozzá: ez egy szolidáris, felelős és összetartó, értékeit ismerő és valló társadalom kialakítását célozza, amely képes mind a helyi közösségi, mind a nemzeti szintű megújulásra.

A CLLD, mint eszköz a **Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)** keretén belül történő alkalmazásának keretrendszerét, így jelen HKFS elkészülésének feltételeit a TOP 7. prioritási tengelye (Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések) jelöli ki. A prioritási tengely előírja a jogosult városokban a helyi lakosság, civil szervezetek, vállalkozások és önkormányzatok együttműködésében kísérleti jelleggel megvalósuló, integrált, közösségfejlesztést és helyi identitástudatot elősegítő, elsődlegesen kulturális és közösségi tartalmú, a helyi gazdaságfejlesztést támogató stratégiák elkészítését.

3.2.2 Megyei és térségi dokumentumok

Nagyatád elkészítette azokat a fejlesztési-stratégiai dokumentumokat, amelyek a 2014-2020-as EU ciklusban megvalósuló projektek megalapozottságát mutatják be, illetve felvázolják azt a célrendszert, amelyhez a fejlesztési elképzelések illeszkednek. A Széchenyi 2020 program keretében meghirdetett operatív programok célrendszerét, valamint a **Somogy Megyei Területfejlesztési Konceptió**, illetve **Területfejlesztési Program** célkitűzéseit a helyi szinten elkészített stratégiák figyelembe vették.

Somogy Megye Integrált Területi Programja a célok megjelölését, ill. a TOP forráskeret felosztását megelőzően tartalmazza a TOP esetében alkalmazandó Területi Kiválasztási Eljárásrend eszközeként értelmezhető Területi Kiválasztási Kritérium Rendszert, amely megalapozza és így lehetővé teszi a megvalósításra szánt beavatkozások (fejlesztési elképzelések) kiválasztását.

A területi kiválasztási rendszerről és az azt magában foglaló ITP-ről a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről rendelkezik. A megyei tervezési folyamat szerves részét képező ITP tervezés egyeztetési mechanizmusai, beleértve a tervezésbe bevont szervezetek körét, valamint a partnerség folyamatát a teljes tervezést végigkísérő, a megyei területfejlesztési koncepció megalapozása során elkészült és a Somogy Megyei Önkormányzat Közgyűlése által elfogadott partnerségi terv mentén, a vonatkozó jogszabályi előírások figyelembe vételével történtek.

A **Rinya-Dráva Szövetség Helyi Fejlesztési Stratégia** célja, hogy a Rinya-Dráva Szövetség tervezési területén működő gazdálkodók, vállalkozók megtartására, támogatására, az általuk a településeken élő népesség számára nyújtott szolgáltatások minőségi javítására kerüljön sor, új vállalkozói kör alakuljon ki. A dokumentum leszögezi, hogy a CLLD terv elkészítésének célja a 2014-2020-as EU költségvetési ciklusra való felkészülés. A kellően felkészült HACS-oknak lehet lehetősége arra, hogy a következő programozási időszakban CLLD LEADER-ként működjenek, ami a gyakorlatban azt jelentené, hogy a legtöbb fejlesztési forrás továbbra is a Vidékfejlesztési Alapból, mint fő alapból állna rendelkezésre, de e mellett az Akciócsoport kezelésében lehet más alapok (pl.: Európai Regionális Fejlesztési Alap, Európai Szociális Alap) egy része is.

3.2.3 Városi településfejlesztési dokumentumok

Az **Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS)** kimondja, hogy a városfejlesztés elsődleges célja minden esetben az élhető és minőségi városi környezet megteremtése, mind a város lakói, mind a városba látogatók számára. A minőségi városi környezet hozzájárul a lakók életminőségének javításához, javíthatja a demográfiai trendeket, és hozzájárul az idegenforgalmi vonzerő – ezáltal a térségi versenyképesség – növeléséhez. Ezt a város az épített- és természeti

környezetének értékőrző megújításával, minőségi fejlesztésével érheti el, melynek nagy hagyományai vannak Nagyatád esetében.

Nagyatád város 2015-ben elfogadott Integrált Településfejlesztési Stratégiájában rögzítették, hogy az alábbi elvek vezérlik a településfejlesztési döntéseket:

Nyitottság és együttműködés:

- A kistérségi központ szerepéből adódóan a kistérség kistelepüléseivel ápolta kapcsolatokat.
- A város, illetve vezetésének kapcsolatában a lakossággal, a civil szervezetekkel, valamint a helyi és betelepült vállalkozásokkal és a város látogatóival.

Értékmegőrzés és fenntartható fejlődés:

- A természeti és környezeti értékek fenntartása, ápolása, használata során.
- A fejlesztések környezetterhelésének minimalizálására való törekvések során, a fenntarthatóság, mint elsődleges szempont érvényesítésében a befektetés ösztönzése és
- vállalkozás támogatási valamint infrastruktúra-fejlesztési tevékenység során.
- A kulturális tevékenységek ösztönzése, támogatása során.

Esélyek egyenlősége:

- A városi közszolgáltatásokhoz, városi munkahelyekhez és kultúrához való hozzáférésben a város minden polgára számára.
- Támogatásban és segítség nyújtásában megjelenő szolidaritás mindazon társadalmi csoportokkal és egyénnel, akik saját erőfeszítésükkel képtelenek hátrányos helyzetük megváltoztatására.

Az utóbbi évek változó gazdasági környezete, az állami, illetve az önkormányzat által ellátandó feladatok körének újraszabályozása jelentős kihívások elé állította az önkormányzatot, mivel mind a saját bevételek, mind az állami támogatások a vártnál alacsonyabb szinten teljesültek. Ennek okán született meg **Nagyatád Város Gazdasági programja**, mely a fejlesztési célok között az infrastruktúra korszerűsítése, a foglalkoztatást, a gazdaság bővülését szolgáló beruházások megvalósítása, a fürdők bővítése és egy oktatási, illetve kulturális központ kialakítása is szerepel. A HKFS céljainak megvalósítását és a gazdasági programban lefektetett célok érvényesülését a két stratégia kölcsönösen elősegíti.

Nagyatád Városmarketing koncepciója alapján Nagyatád olyan település, amely – megőrizve emberléptékűségét, csendes és nyugodt kisvárosias hangulatát – élhető és szerethető, megélhetést és perspektívát nyújtó életteret jelent az itt élő lakosok számára.

A lakosság megélhetését az egészséges környezet és a vonzó városkép megőrzését garantáló gazdasági tevékenységek szolgálják, a munkahelyteremtés mellett a helyi vállalkozási kedv élénkítésével. A gazdasági struktúraváltás egyik meghatározója a turizmus, amely nemcsak jelentős számú munkahelyet teremt, de a lakosság számára fontos kiegészítő jövedelemszerzési lehetőséget is biztosít. A lakosság életminőségét széles körű lakossági szolgáltatáskör és ellátás, vonzó, rendezett településkép, biztonságos lakókörnyezet szolgálja. A nagyatádi lakosságot erős identitástudat jellemzi, a közösség összetartó. Nagyatád nemcsak az idősebbek, de a fiatalok számára is perspektivikus életteret kínál, ezáltal a képzett fiatalok letelepedéséhez is alternatívát jelent a konkurens városokkal összehasonlítva. A városmarketing koncepció és a helyi közösségi fejlesztési stratégia egymást jól kiegészítik, a céljaik között több azonosság fedezhető fel.

Nagyatád város önkormányzatának képviselő-testülete megalkotta az **önkormányzat közművelődési feladatairól, a helyi közművelődési tevékenység támogatásáról szóló 26/1999. (VIII. 27.) rendeletét**. Nagyatád Város Önkormányzata biztosítja mindenkinek azt a jogát, hogy megismerhesse a kulturális örökség javait és ezek jelentőségét a történelem alakulásában, a nemzeti, nemzetiségi és etnikai kisebbségi önismeret formálásában, valamint ezek védelmével kapcsolatos ismereteket a városi helytörténeti gyűjtemény tevékenysége, a könyvtári szolgáltatások, a nevelés, az oktatás, a közművelődés, az ismeretterjesztés, a sajtó és a tömegtájékoztatás útján.

A rendeletben rögzítettek szerint igénybe vehetők a közművelődési intézmények, valamint az is rögzítésre került, hogy mindenki a közművelődési jogai érvényesítése céljából létrehozandó közösségei működéséhez támogatást igényeljen.

Helyi Esélyegyenlőségi Programhoz kapcsolódó integrációt célzó programok a hátrányos helyzetűeket, fogyatékkal élőket kívánja aktívan bevonni a közösség életébe.

A TOP keretében meghirdetett Paktum program megvalósítása megyei szinten történik, ugyanakkor az EFOP több célkitűzésében is van lehetőség kapcsolódásra (pl.: EFOP-3.9.1).

A **Széchenyi 2020** program legfőbb céljai a gazdaságfejlesztés, azon belül is elsősorban a K+F alapú gazdaságfejlesztése, amihez elengedhetetlen a megfelelő felkészültségű, mennyiségű, korú munkavállalói tömeg, amely hiánya és elvándorlása óriási problémát okoz a program megvalósításában. A stratégia céljai jól kiegészítik az egyéb fejlesztési programokat, hiszen közvetve hozzájárulnak a gazdaságfejlesztési program sikerességéhez. A GINOP segítségével támogatható a vállalkozások számára a gazdaság fejlődése, melyhez kapcsolódóan a már korábban tapasztalható munkaerőhiány enyhítése jelen stratégia rész célja.

3.3 SWOT

Erősségek	Gyengeségek
Környezeti adottságok - Átgondolt várostervezés alapján kialakított városszerkezet. - Jól definiálható, alpinfrastruktúrával rendelkező rekreációs övezetek. - Nagy számban megőrzött helyi védett épület. - Az elkerülő út megépülésével csökkenő városközponti átmenő forgalom. - Jelentős használati értékkel bíró, a mikroklimát kedvezően befolyásoló, országosan is kiemelkedő zöldfelületi arányok. - Jelentős gyógy- és termálvíz készlet. - Felújított, jó állapotú kulturális-közösségi intézmények. - A város a térség kulturális központja. Társadalmi körülmények - Aktív sportélet. - Erős identitástudat (főleg az idős korosztály vonatkozásában). - Magas a civil szervezetek száma, tevékenységük sokrétű. - Kultúrtörténeti, történelmi értékek, hagyományörzés. - Kultúra iránt érdeklődő lakosság. - Több mint 100 éves fürdőkultúra. - Aktívan őrzött katonahagyományok. - Nemzetiségi csoportok jelenléte, nemzetiségi érdekképviseletek megléte. - Jó közbiztonság. Közfelügyelet - Nagyszámú önként vállalt önkormányzati közfelügyelet. - Járési szinten is szolgáltató, alap- és szakfeladatokat is ellátó intézményrendszer. - Jó színvonalú, a város teljes területén kiépült közfelügyelet. - Járési szerepkör, térségi szervezőerő. - Stratégiai gondolkodás a városfejlesztésben, közép és hosszú távú városfejlesztési tervek megléte, pályázati aktivitás a forrásallokálásra. - Jól működő nemzetiségi önkormányzatok. - Jól működő testvérvárosi kapcsolatok. Gazdasági környezet - Változatos adottságú, széleskörű gazdasági tevékenység folytatására alkalmas iparterület. - Jelentős számú szabad munkaerő megléte.	Környezeti adottságok - A kulturális értéket képviselő szoborpark kiállítási elemei leromlott állapotúak, zöldfelületi elemei is megújítást igényelnek. - Külső és belső városrészekben kevés a szabadidő aktív eltöltésére kialakított közterület. - Kevés a fiatalok számára rendelkezésre álló közösségi tér, illetve a meglévők alacsony kihasználtsággal működnek. - A táji-természeti környezet közösségfejlesztési célú, komplex hasznosításának alacsony szintje. - A közösségi és kulturális szolgáltatásoknak helyet adó épületek egy része korszerűsítésre szorul. - Kevés a funkcionálisan jól működő közösségi tér, a szabadidő eltöltésére a megfelelő alternatíva. Társadalmi körülmények - A város megtartó ereje a fiatalok (kiemelten a fiatal diplomások) tekintetében alacsony. - Az egyedülállóak növekvő száma. - Civil szféra szerepvállalásának hiánya a közösségfejlesztésben. - Civil szervezetek működési költségei beszűkültek. - Csekély a civil szervezetek közötti együttműködés, az összehangoltság hiánya jellemző. - Nehézkes információáramlás a társadalom tagjai között a társadalmi eseményekkel kapcsolatban. - Fiatal korosztály közösségi szerepvállalásának hiánya, passzivitása. - A helyi társadalmi párbeszédet fenntartó fórumok hiánya. - Az önkéntesség gyakorlatának hiánya. - Kevés a helyi fiatalokat megszólító programkínálat. - Kevés kulturális, helyi, természeti örökségre építő ismeretterjesztő rendezvény, a nemzetiségi hagyományokat megismertető program. Közfelügyelet - Önkormányzat rendelkezésre álló forrás a közösségi és civil kezdeményezések támogatására nem elegendő. - Nemzetközi kapcsolatok nem intézményesültek. Gazdasági környezet - Alacsonyan képzett, motiválatlan szabad munkaerő - Alacsony vállalkozói készség, kevés vállalkozó. - A vállalkozói, civil és közfelügyeleti szektor együttműködése csekély. - A helyi hagyományörző, kultúra-gazdaságból származó tevékenységek, termékek csak korlátozottan vannak jelen a város gazdaságban. - Részben kihasznált turisztikai adottságok, csekély idegenforgalmi vonzerővel bíró nagyrendezvény.

Lehetőségek	Veszélyek
Környezeti adottságok - A zöldfelületi rendszerrel jól átszőtt, élhető városképhez illeszkedő rekreációs és gyógyturisztikai fejlesztések megvalósítása. - A szoborpark zöldfelületi rendszerének megújításával a lakosság számára vonzó közösségi tér alakítható ki, amely helyszínt biztosíthat a minden generáció, de különösen a fiatalok számára a szabadidős programok lebonyolítására. - A településen rendelkezésre álló, részben, vagy egyáltalán nem hasznosított épületek közösségi célú hasznosítása. Társadalmi körülmények - Jobb információáramlási feltételek kialakítása. - Az ifjúság befogadóképességének növekedése a művészeti-kulturális-identitástudat erősítésére irányuló programok iránt. - Közösségépítés partnerség kialakulását indítja el a civil, a köz- és gazdasági szféra között. - Közösségi és társadalmi események, programok, fórumok szervezése. - Természeti és kulturális örökség hatékonyabb, közösségépítő kihasználása (katonahagyományok, fürdőkultúra, helytörténet) - A már működő népszerű helyi értékek (pl. múzeumpedagógiai órák, fotódokumentációk) működési feltételeinek javítása. - Ingyenes wifi hálózat kialakítása a közösségi tereken. Közzszolgáltatások - Intézmények és szolgáltatások közötti együttműködések optimalizálása. - Speciális profillal, programmal működő intézmények kialakítása. Gazdasági környezet - A horvát-magyar határhoz és a berzencei közúti határátkelőhöz való közeli elhelyezkedés. - Szabad Vállalkozási Zóna cím birtoklása, - A környező településekkel való szoros együttműködés a cégek számára elérhető munkaerő biztosítása céljából. - Turisztikai potenciál kihasználása, valamint a felszín alatti gyógy- és termálvízkinccsel való gazdálkodás hozzájárul a város gazdaságának élénküléséhez.	Környezeti adottságok - A térségi közút fejlesztések elmaradásával fokozódik a gazdasági és kulturális elszigeteltség. - Fejlesztési támogatási források hiányában a közösségi funkciókat is ellátó intézmények állapota romlik, a helyi közösségek számára vonzerejük, működtethetőségük csökken. - A fejlesztések elmaradásával a közösségfejlesztésnek teret adó természeti, zöld- és közterületek további környezetromlása. Társadalmi körülmények - Természetes fogyás és elvándorlás felerősödése. - A fiatalok elvándorlásának fokozódásával a társadalom megújulásához szükséges humán kapacitás feltételei szűkülnek, az értékek átadása, identitás erősítése nehézségekbe ütközik. - Az alacsony jövedelmi szint következtében a költségigényesebb közösségi tevékenységek iránt jelentősen csökken az érdeklődés. - A civil szervezetek működését ellehetetleníti forráshiányuk. - A működtetési és fejlesztési források hiányában a szolgáltatások színvonala romlik. - Csökken az általános érdeklődés a kultúra iránt, amennyiben nem sikerül innovatív módon megszólítani a közösségeket. - Az elaprózott civil szerveződések együttműködésének, összefogásának sikertelensége esetén a szervezetek nem lesznek képesek hatékonyan részt venni a város kulturális életének szervezésében Közzszolgáltatások - Működtetési és fejlesztési források hiányában a szolgáltatások színvonala romlik. Gazdasági környezet - A helyi gazdaság erősödésének hiányában a munkanélküliség problémája fennmarad. - Munkahelyek hiányában a képzett munkaerő elvándorlása fokozódik, a továbbtanulás után a fiatalok a nagyvárosokban maradnak. - Vásárlóerő csökkenése.

A fent kimutatott kedvezőnek ítélt külső tényezők, azaz a lehetőségek pozitív hatásait a HACS kétféle stratégiával erősítheti, katalizálhatja: offenzív, ill. fejlesztő stratégiákat alkalmazhat. Míg a SWOT analízis során feltárt kedvezőtlen külső tényezőkre, melyekre a HACS nem tud közvetlen befolyással lenni, azaz a veszélyekre, azok negatív hatásainak csökkentésére védekező és elkerülő stratégiákat szükséges kidolgozni.

Kedvező külső tényezőkre, azaz a LEHETŐSÉGEKRE alkalmazható erősítő stratégiák	
<i>Offenzív stratégiák</i>	<i>Fejlesztő stratégiák</i>
- Nyitott közösségi terek kialakítására alkalmas területeknek a Rinya menti zöldfelületi sávban történő településrendezési eszközökkel való kijelölése, - A meglévő tárgyi és szellemi értékek szélesebb körű feltárása, bemutatása és kapcsolódó programkínálat kialakítása - Intézmények kulturális és közösségi szolgáltatásrendszerének összehangolása a civil igényekkel, - Speciális igényű társadalmi csoportok (fiatalok, aktív nyugdíjasok, nemzetiségek) közösségi fórumainak megteremtése, közösségélénkítő akciók megvalósítása.	- Zöldfelületi rendszerek és kiszolgáló infrastruktúrájuk igény alapú és átgondolt fejlesztése, - A helyi hagyományok megfelelő színvonalú bemutatására alkalmas infrastruktúra kialakítása, valamint azt népszerűsítő programsorozat szervezése, - Speciális profillal, programmal működő intézmények infrastrukturális adottságainak fejlesztése, - A fiatalok, kisgyermekes családok aktív nyugdíjasok, nemzetiségi csoportok számára a közösségi élet infrastrukturális és tárgyi feltételeinek kialakítása (pl. ifi klub, nyugdíjas klub, baba-mama-papa klub) és közösségfejlesztő programok szervezése.
Kedvezőtlen külső tényezőkre, azaz a VESZÉLYEKRE alkalmazható megelőző stratégiák	
<i>Védekező stratégiák</i>	<i>Elkerülő stratégiák</i>
- A térség elzártságának oldására a területi tervezés és helyi szabályozás eszközeivel, - A város egyik legjelentősebb zöldfolyosójaként és potenciális közösségi térként számon tartott Rinya szennyezettségének csökkentésére szabályozási, jogalkotási lépések kidolgozása, - A túlzottan strukturált kulturális intézményrendszer oldása a fenntartó által tett racionalizálási folyamatok és szervezési feladatok megvalósításával, - Az alacsonyabb jövedelmi szintű társadalmi rétegek esélyegyenlőségének javítása érdekében civil alapú támogatói programok kidolgozása a közösségi rendezvények e csoportok számára is hozzáférhetővé (ingyenessé) tétele céljából.	- A közösségi funkciókat is ellátó intézmények felújítására és szolgáltatásuk színvonalának javítására igénybe vehető forráslehetőségek feltárása, - Az elaprózott civil szerveződések összefogásának ösztönzése, működési és fejlesztési források biztosítása - A népesség további fogyása elkerülése érdekében különösen a fiatalok itt tartására irányuló célzott közösségi programok megvalósítása, közösségi találkozási pontok kialakítása, - A szociális intézmények kapacitáshiányának megelőzése érdekében az alternatív szociális szolgáltatásokat nyújtó civil kezdeményezések (pl. 0-3 éves korú gyermekek nappali „megőrzését” biztosító baba klubok, vagy idősek nappali befogadását és ellátását biztosító idősek klubja) felkarolása, fejlesztéseik megvalósításának elősegítése.

3.4 Fejlesztési szükségletek azonosítása

A fejlesztési szükségletek a közösségi bevonáson, így a helyi civil szervezetek, valamint a helyi fiatalok (iskolák) és a lakosság kérdőíves felmérésén, a civil szervezetek és intézmények fejlesztési elképzeléseit tartalmazó megkérdezésen, valamint intézményvezetők és szakterületi szakértők részvételével megvalósult műhely találkozókra és lakossági fórumon felvetett igények figyelembe vételével kerültek meghatározásra. E mellett a Stratégiát megalapozó helyzetfeltárás, és annak megállapításaira építő SWOT elemzés adnak további információt a szükségletek meghatározására az alábbiak szerint:

Intézmények

- A meglévő közösségi intézményrendszer szolgáltatás és látogatóközpontú fejlesztése, eszközbeszerzés.
- A jelenleg a város területén hiányzó elemek és szolgáltatások feltételeinek megteremtése, mint a civil szervezetek működését segítő infrastrukturális elemek kialakítása.
- Fiatalok, diákok számára közösségi befogadó tér kialakítása

Közösségi terek

- Meglévő nyitott és zárt közösségi infrastruktúra lakossági igényeknek megfelelő modernizálása és felújítása.
- Fiatalok szabadidős közösségi tevékenységei színtereinek kialakítása, meglévő, eszközszegény találkozási pontok fejlesztése:
Mivel mindegyik intézmény a belvárosban koncentrálódik, így szükségesnek látszik ezen intézmények elérhető közelségében kialakítani a fiatalok számára a szabadidő hasznos eltöltését segítő tereket a meglévő infrastrukturális elemek, adottságok bevonásával.
- Gyermek és kisgyermekes családok (főként az édesanyák) közösségi és szabadidős tevékenységeit segítő és támogató infrastruktúrák kialakítása, meglévő terek, parkok, játszóterek fejlesztése, eszközeik bővítése

Bevonás alapú közösségi programok

- Községi összetartozást erősítő programok összehangolt rendszerének kialakítása: helyi értékeken, kulturális és nemzeti örökségen és tudáson alapuló tevékenységek megvalósítása, tudásátadás, szemléletformálás, közösségi kompetenciák és identitástudat erősítése.
- Fiatalok és gyermekek, valamint kisgyermekes családok, mint kiemelt célcsoport, számára közösségi tevékenységek/programok szervezése.
- Meglévő közösségi nyitott és zárt terek kialakításával a fiatalok aktivitásának ösztönzésével közösségi élményeik, közös programjaik, összetartozásuk erősítésével számukra programok, események, kötetlen közös időtöltési lehetőség szervezése.
- Egészséges életmód, a sport és a mozgás közösségfejlesztő erejének kiaknázása, az amatőr sportélet lehetőségeinek kiszélesítése, valamint az egyesületi sportélet erősítése.

Együttműködések, partnerség

- Elaprózottság és párhuzamosságok kiszűrése – a tevékenységek városi szintű összehangolása, együttműködések kialakítása:
Nagyatádon jelenleg 105 nyilvántartott civil szervezet működik. Jelentős szervező erővel, kezdeményezőképesseggel rendelkeznek, ugyanakkor tevékenységi körük rendkívül szerteágazó, számos rendezvényt, programot szerveznek, de jellemzően önállóan, egymástól függetlenül.
- Civil szervezetek aktivizálása, működési feltételeik javítása.
- Határon átnyúló együttműködések, kapcsolatok erősítése közös programok, rendezvények segítségével.

Kommunikáció, marketing

- Tevékenységek, programok, helyszínek elérhetőségének javítása, népszerűsítése, megfelelő információáramlás biztosítása.

4. A stratégia jövőképe

Nagyatád Város HKFS-jának jövőképe a város azon kívánatos állapotot fogalmazza meg, melynek elérése érdekében a NFHK és Nagyatád lakossága cselekszenek, ezzel a város egyre közelebb kerül a jövőkép megvalósításához. A helyzetfeltárás, a SWOT analízis és a fejlesztési szükségletek, lehetőségek elemzése alapján született meg **a stratégia hosszú távú (2030) jövőképe:**

Nagyatád olyan város, melyben befogadó, családbarát, együttműködő, élő értékeire, hagyományaira és erőforrásaira építő közösség él.

A stratégia jövőképe kapcsolódik a város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában megfogalmazott, jövőképet megalapozó alapértékekhez, melyek: Nyitottság és együttműködés, Értékmegőrzés és fenntartható fejlődés, Esélyek egyenlősége. A jövőkép a stratégia céljainak megvalósításával érhető el, így a stratégia jövőképe és célrendszere szorosan illeszkednek egymáshoz.

5. A stratégia célhierarchiája

A stratégia átfogó és stratégiai célja közvetlenül kapcsolódik a város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában kitűzött 2030-as időtávra megfogalmazott átfogó céljához, illetve a 2020-as időtávra megfogalmazott stratégiai célok közül az „Élhető és vonzó település megteremtése” célhoz.

Átfogó cél (2030)	Nagyatádon és térségében élők életminőségének javítása az élhető település kialakítására, a vonzó befektetési célpont fejlesztésére, a turisztikai potenciál kiaknázására, és a térségi szerepkör erősítésére alapozva.		
Stratégiai cél (2020)	Élhető és vonzó település megteremtése	Gazdasági potenciál növelése	Térségi szerepkör erősítése
Operatív célok (2020)	Kvalifikált és fiatal lakosság helyben tartása	Ipari területek fejlesztése	Térségi szolgáltatások minőségének fejlesztése, elérhetőségének javítása
	Kvalifikált munkavállalók letelepülésének ösztönzése	Befektetés ösztönzés és hálózatos együttműködések támogatása	Együttműködés a térségi turisztikai programcsomagok kialakításában
	Minőségi közszolgáltatások biztosítása	Helyi igényekre alapozott képzési rendszer	Térségi együttműködések gazdasági kezdeményezése
	Fenntarthatóság és megújuló energiák mintavárosa	Turisztikai potenciál erősítése	
	Rendezett városkép kialakítása, közlekedésfejlesztés	Alkonyatipar fejlesztése	

1. táblázat: Nagyatád Integrált Településfejlesztési Stratégiájának (ITS) célrendszeréhez való kapcsolódás

Átfogó és stratégiai cél:

Átfogó cél: A Nagyatádon és térségében élők életminőségének javítása az élhető település kialakítására, a vonzó befektetési célpont fejlesztésére, a turisztikai potenciál kiaknázására és a térségi szerepkör erősítésére alapozva (2030)

Stratégiai cél 1: Élhető és vonzó település megteremtése (2020)

Stratégiai cél 2: Együttműködő, értékmegőrző és megújulni képes helyi közösség kialakítása

Ezzel a célkijelöléssel a két stratégia között közvetlen kapcsolat megteremtése történik meg, mely lehetővé teszi a két stratégia közötti szinergikus hatások kiaknázását, valamint a közös célok mentén erősödhet a stratégiák megvalósításának hatékonysága, eredményessége.

Az átfogó és stratégiai célok tekintetében ki kell emelni a közösségfejlesztés hangsúlyos megjelenését a célok elérése érdekében, mely különleges eszközrendszer alkalmazását követeli meg a stratégia megvalósítása során.

Helyi közösségi specifikus célok

A specifikus célok meghatározása a stratégiaalkotás során alulról építkezve történt meg. A HACs konzorcium tagjainak, valamint civilszervezeteknek, intézményvezetőknek és a lakosságnak a megkérdezése során körvonalazódott három olyan nagyatádi adottság, melyeket középpontba helyezve történt meg a specifikus célok meghatározása.

I. „FA”: A művészeti, nevelési területen tevékenykedő intézmények, civil szervezetek megerősítése.

Cél a városban a kulturális és művészeti tevékenység helyszíneként működő intézmények infrastrukturális fejlesztése, a város kulturális programpalettájának szélesítése, a kulturális és művészeti tevékenység hozzáféréseinek kitágítása.

A „FA” a város életében jelentős örökséget hagyó fa szoborparkra és alkotótáborokra reflektál. A múlt század második felében a városban komoly hagyományai alakultak ki a faszobrász alkotótáboroknak, melyek sok fából készült köztéri alkotással gazdagították a települést, szoborpark is kialakításra került, melynek infrastrukturális fejlesztésével látogatóközpont létesült az elmúlt időszakban. Emellett vannak az alkotótáborok működése során keletkezett olyan rejtett értékek (pl. kispasztikák, fotódokumentáció, stb.) melyekben komoly értékek rejlenek. Erre a hagyományra alapozva az első specifikus cél a „FA” a szélesen értelmezett művészeti tevékenységet helyezi a középpontba, a művészeti hagyományok ápolásával és a fiatal korosztály igényeinek felkeltésével.

II. „VÍZ”: A fürdőkultúra ápolásán, a közösségfejlesztésen és a természeti környezet megóvásán munkálkodó intézmények, civil szervezetek megerősítése.

A cél a város természeti környezetének megóvása, a természeti erőforrások fenntartható hasznosításának elősegítése, a fenntarthatóságot középpontba helyező események és szervezetek támogatása.

A „VÍZ” a város területén feltörő gyógyvízre és a Rinya-patakra reflektál. A XX. század elején a város központjában gyógyvíz tört fel, melynek hatására komoly fürdőkultúra alakult ki. A város központjában ma is működik a gyógyfürdő és itt ivókút is kialakításra került, valamint a város határában strandfürdő is üzemel. A városközpont mellett folyik el a Rinya-patak, mely komoly szerepet játszott a város kialakulásában és nagy lehetőséget hordoz az aktív szabadidős tevékenységek terén. A területen parkerdő és mesterséges tó is található, melyek szorosabb bekapcsolása a város szövetébe perspektivikus távlatokat nyithat ezen a területen. A „VÍZ” cél a természeti környezet megőrzését és a lehetőségek kiaknázását, a tudatos életmód ösztönzését (pl. energiafelhasználás, klímaváltozás, tudatos fogyasztás területein), valamint a fürdőkultúra ápolását helyezi középpontba.

III. „FÖLD”: A hagyományőrzést, a közbiztonságot, sportot és az aktív életmódot központba helyező intézmények, civil szervezetek megerősítése.

Cél a helyi kötődést és az aktív, egészséges életmódot népszerűsítő rendezvények és szervezetek támogatása, a szükséges infrastrukturális fejlesztések megvalósítása, a városmarketing erősítése, hatékonyságának növelése.

A „FÖLD” a honvédségi hagyományokra és a helyi kötődésre reflektál. A XIX. század második felétől a város honvédségi központtá vált. A katonai jelenlét egészen a XX. század végéig jelentős volt a városban. Ez idő alatt olyan katonai hagyományok alakultak ki, melynek megőrzését civil szervezetek is ápolják. A katonai hagyományok jelentős lenyomatot hagytak a városon. A megszűnt laktanyák gazdasági-közösségi funkcióinak megteremtése és erősítése már évtizeden átnyúlóan megindult a városban, valamint katonai park is kialakításra került, mely elsősorban a harcászati járművek bemutatására fókuszál. Ehhez a hagyományhoz kapcsolódik a hazaszeretet érzésének és a helyi kötődésnek az erősítése, valamint az egészségmegőrzés a test megfelelő karbantartására alapozva. A „FÖLD” célkitűzés a honvédségi fizikai örökség hasznosítása mellett fókuszba helyezi a helyi kötődés erősítését, az aktív életmódot és a sportot, valamint a közbiztonságot.

Specifikus célokhoz kapcsolódó eredmény-mutatók

I. „FA”:

- A. A program keretében a „FA” művészeti és kulturális területhez kapcsolódó megvalósult programok száma (db)
- B. A program keretében a „FA” művészeti és kulturális területhez kapcsolódóan a bevont intézmények, civil szervezetek és egyéb partnerek száma (db)
- C. A program keretében a „FA” művészeti és kulturális területhez kapcsolódóan megvalósított beruházások száma (db)

II. „VÍZ”:

- A. A program keretében a „VÍZ” természeti és környezeti területhez kapcsolódó megvalósult programok száma (db)
- B. A program keretében a „VÍZ” természeti és környezeti területhez kapcsolódóan a bevont intézmények, civil szervezetek és egyéb partnerek száma (db)
- C. A program keretében a „VÍZ” természeti és környezeti területhez kapcsolódóan megvalósított beruházások száma (db)

III. „FÖLD”:

- A. A program keretében a „FÖLD” hagyományőrzés, a közbiztonság, sport és az aktív életmód területhez kapcsolódó megvalósult programok száma (db)
- B. A program keretében a „FÖLD” hagyományőrzés, a közbiztonság, sport és az aktív életmód területhez kapcsolódóan a bevont intézmények, civil szervezetek és egyéb partnerek száma (db)
- C. A program keretében a „FÖLD” hagyományőrzés, a közbiztonság, sport és az aktív életmód területhez kapcsolódóan megvalósított beruházások száma (db)

Horizontális célok

- 1. **„EGYÜTTMŰKÖDÉS”:** Cél a városban, különböző területen működő, különböző célcsoportot, generációt megszólító intézmények és civilszervezetek közös gondolkodásának elősegítése, a város és térségének, valamint a horvátországi partnerek együttműködésének elősegítése.
- 2. **„SZOLIDARITÁS”:** Cél a városban a valamilyen szempontból elesett emberekkel foglalkozó intézmények és civilszervezetek működésének segítése, az esélyegyenlőségi szempontok alkalmazásának biztosítása.
- 3. **„FENNTARTHATÓSÁG”:** Cél a környezeti, gazdasági és szervezeti fenntarthatósági szempontok maximális alkalmazása a program megvalósítása során, az energiatudatosságot és a környezeti állapot védelmét szolgáló kezdeményezések széleskörű elterjesztése.

Befogadó, családbarát, közösségeivel együttműködő, értékeire, hagyományaira és erőforrásaira építő város

A Nagyatádon és térségében élők életminőségének javítása az élhető település kialakítására, a vonzó befektetési célpont fejlesztésére, a turisztikai potenciál kiaknázására és a térségi szerepkör erősítésére alapozva (2030)

Élhető és vonzó település megteremtése (2020)

Együttműködő, értékmegőrző és megújulni képes helyi közösség kialakítása

„FA”

A művészeti, nevelési területen tevékenykedő intézmények, civil szervezetek megerősítése

„VÍZ”

A fürdőkultúra ápolásán, a természeti környezet megóvásán, a fenntartható életmód kialakításán munkálkodó intézmények, civil szervezetek megerősítése

„FÖLD”

A hagyományőrzést, a közbiztonságot, sportot és az aktív életmódot központba helyező intézmények, civil szervezetek megerősítése

„EGYÜTTMŰKÖDÉS”: Cél a városban, különböző területen működő, különböző célcsoportot, generációt megszólító intézmények és civilszervezetek közös gondolkodásának elősegítése, a város és térségének, valamint a horvátországi partnerek együttműködésének elősegítése

„SZOLIDARITÁS”: Cél a városban a valamilyen szempontból elesett emberekkel foglalkozó intézmények és civilszervezetek működésének segítése, az esélyegyenlőségi szempontok alkalmazásának biztosítása

„FENNTARTHATÓSÁG”: Cél a környezeti, gazdasági és szervezeti fenntarthatósági szempontok maximális alkalmazása a program megvalósítása során, az energiatudatosságot és a környezeti állapot védelmét szolgáló kezdeményezések széleskörű elterjesztése

6. Cselekvési terv

6.1 A beavatkozási területek/műveletek leírása

6.1.1. Beavatkozási terület: Együtt megújulva városunk jövőjéért!

Beavatkozási terület megnevezése	A város közösségi (humán) erőforrásának megújítása és összehangolása, a közművelődési, kulturális és rekreációs információ elérhetőségének javítása a közösségi élet élénkítése és fejlesztése érdekében
Indokolás, alátámasztás	A város kulturális és közösségi életének alakításában számos állami, önkormányzati, civil és magán szervezet/szerveződés játszik szerepet. Számos közösségi hely és program érhető el, de a város lakosságát mégsem képesek megfelelően aktivizálni. A különböző intézmények, rendezvények és programok látogatóinak száma nagyon változatos, de inkább alacsony számú, a csökkenés pedig az utóbbi években egyre jellemzőbb. Ennek indokai lehetnek a programok között lévő párhuzamosságok, a tematikák nem a lakosság igényének való megfelelése, a helyszínek hiányos infrastruktúrája, nehézkes megközelíthetősége, vagy éppen az információ hiánya, a közösségi életben szerepet játszó intézmények és szervezetek elszigeteltsége. A beavatkozási művelet keretében elsősorban a város meglévő közművelődési-, kulturális-, sport- és rekreációs intézményei, valamint a közösségi élet formálásában szerepet játszó civil szervezetek együttműködése és feladatvállalása valósul meg, annak érdekében, hogy hálózatos alapon a város közösségi életét, annak színtereit, programjait összehangolják, és az elérhetőségét biztosítsák. Az együttműködés kiterjedhet a város éves szintű programkínálatának összeállítására, ehhez lakossági igényfelmérés készítésére, városi adatok és igények összegyűjtésére, tapasztalatcserékre, a meglévő intézmények és szervezetek közötti közös gondolkodás kialakítására. Az együttműködések és közös gondolkodás érdekében egyes intézmények szervezeti és működési környezetének átalakítása is szükségessé válik. Továbbá a fejlesztések sikerességének legalapvetőbb feltétele az információk és a lehetőségek megismertetése és elterjesztése lakosság körében.
Kulcsprojektek	A beavatkozás keretében nem tervezett.
Specifikus cél	A stratégia valamennyi tematikus specifikus céljának, azaz „FA”, „VÍZ”, „FÖLD” célok elérést szolgálja, miközben a beavatkozás keretében megvalósuló tevékenységek során az „EGYÜTTMŰKÖDÉS” mint horizontális cél kap kiemelt szerepet. A beavatkozás konkrét célja: A város meglévő közművelődési-, kulturális-, sport- és rekreációs intézményei, valamint a közösségi élet formálásában szerepet játszó civil szervezetek együttműködéseinek segítése, annak érdekében, hogy a város közösségi életét, annak színtereit, programjait összehangolják, és az elérhetőséget biztosítsák a lakosság igényein és szükségletein alapulva.
A lehetséges helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása	1. Hálózatos együttműködések kialakítása a közösségfejlesztés érdekében Támogatható főbb tevékenységek: (a) helyi társadalmi párbeszédet célzó rendszeres fórumok, egyeztetések, kerekasztalok és tapasztalatcserék szervezése, a nemzetiségek, és esélyegyenlőségi csoportok részvételével (b) együttműködéssel megvalósuló igényfelmérések, (c) események, programok összehangolása, közös programkínálat kialakítása, (d) programajánlók összeállítása, a programok elérhetőségének biztosítása, elektronikus médiában történő megjelenítése reklámozása (e) a város művészeti és kulturális életét, programkínálatát bemutató rendszeres helyi televíziós és rádió-műsorok készítése (f) térségi és határ menti kapcsolatok, együttműködések kialakítása (g) webes és mobil web alkalmazások fejlesztése az információk hatékony közvetítésének elősegítésére (h) közös PR és arculat kialakítása (i) kis értékű eszközbeszerzés (j) a projekt megvalósításához szükséges szakemberek foglalkoztatása 2. A meglévő kulturális-, közművelődési és rekreációs intézmények szervezeti és működési átalakulásának támogatása Támogatható főbb tevékenységek: (a) programkínálat megújítása, (b) meglévő és alakuló civil szerveződések befogadása, (c) nyitvatartási idők megreformálása, (d) az átalakuláshoz kapcsolódóan szükséges munkatársak foglalkoztatása (e) az intézményi terek és programok elérhetőségének javítása, népszerűsítése (f) kis értékű eszközbeszerzés

Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A beavatkozás a stratégia többi beavatkozásához nagyon szorosan kapcsolódó átfogó jelleggel bír, az azokban megvalósuló tevékenységek fölé szerveződik. A beavatkozás keretében megvalósuló projektek alapozzák meg illetve lesznek hatással a város közösségi életének innovatív összefogására és összehangolására.
A beavatkozás célcsoportjai	A város lakossága, a közművelődésben dolgozó szakemberek, civil szervezetek vezetői, önkéntesek. Tágabb értelemben a járás és a térség lakossága és kapcsolódó intézményei és szervezetei, kiterjesztve a határ menti együttműködésekre.
A támogatásra jogosultak köre	Kulturális, művészeti, sport, rekreációs és közművelődési területen működő intézmények, civil szervezetek, nemzetiségi önkormányzatok
Kiválasztási kritériumok, alapelvek	Együttműködés szakmai színvonala Együttműködés tartóssága, folyamatossága, fenntarthatóságának esélyei Az együttműködésbe bevont intézmények/szervezetek (civil és gazdasági) száma Bevont közösségfejlesztő és közművelődési szakemberek száma A város lakossági lefedettsége a bevont partnerek tevékenysége által (területi, korosztályi) Köznevelési szereplők bevonása
Tervezett forrás	ESZA A beavatkozás megvalósítására rendelkezésre álló keretösszeg: 20 335 000 Ft. Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege: minimum 3 millió - maximum 15 millió Ft A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség 100%-a.
Forrás ütemezése	2019. I. félév – 2021.II. félév
A megvalósítás tervezett időintervalluma	A projektek végrehajtására rendelkezésre álló időtartam min. 12 hónap, de legfeljebb 36 hónap lehet.
Indikátorok	1. A beavatkozás outputindikátorai: A támogatott projektek száma (db): tervezett célérték: 3 2. A beavatkozás eredményindikátorai: A projektek keretében kialakított együttműködések száma (db) A városi programokat és intézményeket látogatók számának növekedése (fő) Lakossági elégedettség növekedése (%) 3. Specifikus célokhoz kapcsolódó eredmény-mutatók: A program keretében a „FA” művészeti és kulturális területhez kapcsolódóan a bevont intézmények, civil szervezetek és egyéb partnerek száma (db) A program keretében a „VÍZ” természeti és környezeti területhez kapcsolódóan a bevont intézmények, civil szervezetek és egyéb partnerek száma (db) A program keretében a „FÖLD” hagyományőrzés, a közbiztonság, sport és az aktív életmód területéhez kapcsolódóan a bevont intézmények, civil szervezetek és egyéb partnerek száma (db)

6.1.2. Beavatkozási terület: Közösen fejlesztünk, hogy közösséget fejleszthessünk!

Beavatkozási terület megnevezése	A kulturális és közösségi intézményrendszer fejlesztése, valamint rekreációs helyszínek megújítása és funkcióinak szélesítése a helyi közösségek együttműködése érdekében
Indokolás, alátámasztás	A meglévő városi intézmények közösségi életben betöltött szerepének megerősítésére és megújítására rendkívül nagy szükség van. A közösségfejlesztést e meglévő bázisra kell alapozni, kiküszöbölve a jelenlegi működési problémákat és hiányosságokat. Olyan meglévő és új szolgáltatásoknak kell helyet biztosítani, amikre a stratégia tervezése során a kérdőíves felmérés rámutatott. A meglévő intézményrendszer megerősítése és fejlesztése elengedhetetlen a helyi lakosság aktivizálása érdekében, egy a látogatók és ezt az infrastrukturális bázist igénybevevő szervezetek igényeihez jobban és rugalmasabban igazodó szolgáltatáskínálat és működésmód kialakításával. Kiemelten fontos a nyitott, szolgáltató szemléletű, látogatóbarát és befogadó intézményi környezet kialakítása, amely alapja a helyi közösség „jó” működésének. A város számos meglévő közösségi találkozási ponttal, vagy arra alkalmas térrel és helyszínnel rendelkezik, azonban ezek kialakítása, felszereltsége a kor igényeinek sok esetben nem megfelelő, ezért rendeltetésszerű használata nem biztosított, látogatottsága alacsony. A főbb problémákat az adott tér vagy helyszín nehéz megközelíthetősége, leromlott infrastrukturális állapota, nem megfelelő térkialakítása jelenti (Pl. élményt adó kialakítás, az idő eltöltését hasznossá tevő tevékenységek, szociális helyiségek, parkolási lehetőség hiánya, stb.). A beavatkozás során megvalósuló fejlesztések e problémák megszüntetését is szolgálják, annak érdekében, hogy a meglévő kapacitások kihasználtsága és a lakosság igényei optimálisan találkozzanak.
Kulcsprojektek	A beavatkozás keretében nem tervezett
Specifikus cél	A beavatkozás a stratégia valamennyi tematikus specifikus céljának, azaz „FA”, „VÍZ”, „FÖLD” célok elérését szolgálja, emellett a horizontális célok közül a beavatkozás keretében tervezett tevékenységek elsődleges funkciói kapcsán elsősorban a „SZOLIDARITÁS”, az infrastrukturális beruházások tervezése, kivitelezése és üzemeltetése kapcsán pedig a „FENNTARTHATÓSÁG” kap kiemelt szerepet. A beavatkozás konkrét célja: A város meglévő közművelődési-, kulturális-, sport- és rekreációs intézményeinek, valamint a közösségi tereinek a kapacitáskihasználtság javítását és a szolgáltatások színvonalának emelését segítő műszaki, technikai feltételek biztosítását szolgáló infrastrukturális fejlesztése, új közösségi funkciójú terek kialakítása.
A lehetséges helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása	1. A meglévő kulturális, közművelődési, rekreációs és sportlétesítmények megújítása, hiány- és szükségletalapú bővítésének támogatása Támogatható főbb tevékenységek: (a) a tárgyi és szellemi kulturális, néprajzi, természeti örökségnek helyt adó, vagy azok aktív ápolását szolgáló meglévő épületek fejlesztése, bővítése, szükség esetén újak kialakítása (b) a meglévő sport és rekreációs létesítmények szabadidős célú fejlesztése, az egészséges életmód elterjedését elősegítő tevékenységek gyakorlására alkalmas elemekkel való korszerűsítése és vonzóvá tétele, a sportolási és rekreációs lehetőségek bővítése, szükség esetén újak kialakítása (c) a korszerű működést biztosító kiszolgáló létesítmények kialakítása, felújítása, korszerűsítése, bővítése (pl. parkolók, vizes blokkok, kerékpár- és babakocsi tárolók) (d) kapcsolódó eszközbeszerzés megvalósítása (e) népszerűsítést szolgáló promóciós kiadványok készítése, infokommunikációs fejlesztések. 2. Városi közösségi találkozási pontok és terek fejlesztése és kialakítása a szabadidő aktív eltöltéséhez Támogatható főbb tevékenységek: (a) rekreációs zöldterületek (fitneszpark, tanpálya, futópálya, kutya-futtató, játszótér, szabadtéri tornapálya, ifjúsági és kisgyermekes találkozó pontok, kalandpark, BMX pálya, stb.) kialakítása; (b) terek, parkok, zöldterületek rendbetétele, megújítása, helyreállítása (c) szabadterérendezvény-infrastruktúra kialakítása (d) játszóterek megújítása (e) kiszolgáló és szociális helyiségek kialakítása, családbarát funkciók telepítése, elsősorban a meglévő épületállomány hasznosításával (f) kapcsolódó eszközbeszerzések (kültéri berendezések, utcabútorok, élményelemek, karbantartáshoz szükséges eszközök, stb.) (g) népszerűsítést szolgáló promóciós kiadványok készítése, infokommunikációs fejlesztések.

Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A beavatkozás szervesen kapcsolódik az 1. és 5. beavatkozásokban, valamint az egészséges életmód elterjedését és testmozgást szolgáló szabadtéri infrastruktúra fejlesztése (jelen beavatkozás 2. felhívása – szabadidő aktív eltöltését szolgáló fejlesztések) kapcsán a 6. tevékenység keretében meghatározott tevékenységekhez, azok infrastrukturális feltételeinek megteremtését szolgálja. Kiegészítő jelleggel jelen beavatkozás céljai kapcsolódnak a 3. beavatkozás tevékenységi köréhez is, míg jelen beavatkozás keretében a helyi közösségi kezdeményezések számára megfelelő helyszínt és technikai feltételeket biztosító intézményi infrastruktúra megvalósítása, fejlesztése támogatott, addig a 3. beavatkozás ugyanezen célcsoport és tevékenységi területek igényeinek civil oldali infrastruktúra fejlesztéseit támogatja. Így e két alrendszer együttes és összehangolt fejlesztése biztosíthatja hatékonyan a városi közösségi élet magas színvonalú, fejlődését.
A beavatkozás célcsoportjai	A város lakossága, civil szerveződések, közművelődési intézmények vezetői és munkatársai, a város közoktatási intézményeinek dolgozói és az ott tanuló diákok.
A támogatásra jogosultak köre	Helyi önkormányzat, illetve a helyi önkormányzat vezetésével kialakított konzorciumok. A közfunkciót betöltő intézmények, terek és helyszínek tulajdonosai, ill. vezetésükkel kialakított konzorciumok. Konzorciumi partnerek lehetnek az érintett intézmények üzemeltetői.
Kiválasztási kritériumok, alapelvek	Partnerség: A helyi igényeket ismerő helyi szakemberek, civil szervezetek, egyesületek, köznevelési szereplők, társintézmények bevonása az intézmények kialakításának, bővítésének tervezése, valamint a nyitott közösségi terek kialakításának tervezése során Egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, hátrányos helyzetű lakosság igényeinek figyelembe vétele Kapcsolódó ESZA fejlesztés párhuzamos megvalósítása (párhuzamosan benyújtott szolgáltatásfejlesztést célzó ESZA pályázat megléte) A fejlesztés közcélú használat megvalósulására fókuszál. A fejlesztett intézmény esetében a befogadó tér kialakítása, alapterülete alkalmas legyen a már meglévő, vagy a jelen stratégia részeként megvalósuló ESZA beavatkozások/projektek keretében tervezett funkciók elhelyezésére.
Tervezett forrás	ERFA A beavatkozás megvalósítására rendelkezésre álló keretösszeg: 89 165 000 Ft. Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege: minimum 1 millió - maximum 60 millió Ft A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség 100%-a.
Forrás ütemezése	2018. II. félév – 2021. II. félév
A megvalósítás tervezett időintervalluma	A projektek végrehajtására rendelkezésre álló időtartam min. 12 hónap, de legfeljebb 36 hónap lehet.
Indikátorok	1. A beavatkozás outputindikátorai: Támogatott projektek száma (db): tervezett célérték 5 Épített, vagy felújított épület alapterülete (m²) Létrehozott vagy helyreállított nyitott terek (m²) 2. A beavatkozás eredményindikátorai: A felújítással érintett nyitott közösségi terek kihasználtságának növekedése (%) A megújított intézmények lakossági kihasználtságának (látogatószám és terem foglaltság) növekedése (%) A megújított intézmények által nyújtott szolgáltatások számának növekedése (db) 3. Specifikus célokhoz kapcsolódó eredmény-mutatók: A beavatkozás keretében a „FA” művészeti és kulturális területhez kapcsolódóan a létrehozott, felújított intézmények és nyitott közösségi terek száma (db) A beavatkozás keretében a „VÍZ” természeti és környezeti területhez kapcsolódóan a létrehozott, felújított intézmények és nyitott közösségi terek száma (db) A beavatkozás keretében a „FÖLD” hagyományörzés, a közbiztonság, sport és az aktív életmód területhez kapcsolódóan a létrehozott, felújított intézmények és nyitott közösségi terek száma (db)

6.1.3. Beavatkozási terület: Helyet a civileknek!

Beavatkozási terület megnevezése	Civil szervezetek közösségi munkáját elősegítő infrastruktúra fejlesztése és megújítása
Indokolás, alátámasztás	Nagyatádon rendkívül magas a civil szerveződések száma, azonban a működésükhöz szükséges infrastruktúra meglehetősen szegényes. Hiány van a különböző korosztályok, közösségek, civil szervezetek számára fenntartott és megfelelően kialakított és felszerelt fedett közösségi terekből, klubhelyiségekből – mind a városközpontban, mind az egyes városrészekben. Erre megoldásként igényként jelenik meg egy multi-funkciós több szerveződést befogadni képes központi civil tér létrehozása a város központi, mindenki által könnyen elérhető részén. Emellett a helyi szereplők igényeinek felmérése során szükségletként jelent meg több kisebb már meglévő, helyi közösségek által jelenleg is használt, de korszerűtlen infrastruktúrával ellátott épület fejlesztése, ill. újak kialakítása a város egyéb részein.
Kulcsprojektek	A beavatkozás keretében nem tervezett.
Specifikus cél	A beavatkozás a stratégia valamennyi tematikus specifikus céljának, azaz „FA”, „VÍZ”, „FÖLD” célok elérést szolgálja, emellett a horizontális célok közül a beavatkozás keretében tervezett tevékenységek elsődleges funkciói kapcsán elsősorban a „SZOLIDARITÁS”, az infrastrukturális beruházások tervezése, kivitelezése és üzemeltetése kapcsán pedig a „FENNTARTHATÓSÁG” kap kiemelt szerepet. A beavatkozás konkrét célja: A városban tevékenykedő, a különböző korosztályok számára a kulturális és közösségi összetartozást segítő és hasznos időtöltését biztosító közösségek, civil szervezetek által működtetett fedett közösségi terek bővítése, korszerűsítése, indokolt esetben újak kialakítása és a helyi közösségek, civil szervezetek e tevékenységükhöz szükséges eszközök beszerzése.
A lehetséges helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása	1. Felhívás: Civil szervezetek közösségi munkáját elősegítő infrastruktúra fejlesztése, megújítása A felhívás keretében támogatható főbb tevékenységek: (a) élményfunkciók közvetítésére szolgáló terek (pl. kiállító tér, interaktív kiállítóterek, hangversenyterem) kialakítása, bővítése, fejlesztése (b) társadalmi és civil szociális szolgáltató non-profit szervezetek befogadására alkalmas terek kialakítása, bővítése, fejlesztése (c) kreatív foglalkoztató terek kialakítása, bővítése, fejlesztése a gyermek- és ifjúsági korosztálynak (d) tárgyaló-, előadó- és oktatóterek kialakítása, bővítése, fejlesztése (e) irodahelyiségek kialakítása, bővítése, fejlesztése (f) közösségi alkalmakat kiszolgáló terek (pl.: szakkör, klub-foglalkozás, ismeretterjesztő előadások, stb.) kialakítása, bővítése, fejlesztése (g) családbarát környezet kialakítását célzó fejlesztések (h) rendezvények ideje alatti ideiglenes vendéglátó-szolgáltatásra alkalmas helyiség (büfé, étkező, melegítőkonyha) kialakítása, korszerűsítése (i) szociális helyiségek kialakítása, korszerűsítése (j) a projekt keretében fejlesztett épületekhez kapcsolódóan, azok korszerű működést biztosító kiszolgáló létesítmények kialakítása, felújítása, korszerűsítése, bővítése (pl. járdák, parkolók, kerékpár- és babakocsi tárolók, szertárak) (k) A projekt keretében kialakított, korszerűsített épületek környezetének zöldfelületi fejlesztése (növénytelepítés, térbútorok kihelyezése) (l) egyéb non-profit szolgáltatásvégzéshez, programkínálathoz kapcsolódó helyiségek kialakítása, bővítése, fejlesztése (m) kapcsolódó eszközbeszerzések (n) népszerűsítést szolgáló promóciós kiadványok készítése, infokommunikációs fejlesztések.

Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A beavatkozás szervesen kapcsolódik a közösségek, civil szervezetek szakmai programjainak megvalósítását, együttműködések erősítését szolgáló „soft” típusú beavatkozásokhoz, így különösen az 1., 4. és 5. beavatkozásokban meghatározott tevékenységekhez, azok infrastrukturális feltételeinek megteremtését szolgálja. Kiegészítő jelleggel jelen beavatkozás céljai kapcsolódnak a 2. beavatkozás tevékenységi köréhez is, míg jelen beavatkozás keretében a helyi civil közösségek, egyesületek által fenntartott épületekhez kapcsolódó infrastruktúra fejlesztései kerülnek támogatásra, addig a 3. beavatkozás ugyanezen célcsoport és tevékenységi területek számára is használható helyszínt és technikai feltételeket biztosító közintézményi infrastruktúra megvalósítása, fejlesztése támogatott. Így e két alrendszer együttes és összehangolt fejlesztése biztosíthatja hatékonyan a városi közösségi élet magas színvonalú, fejlődését.
A beavatkozás célcsoportjai	A város teljes lakossága, ezen belül kiemelt célcsoport civil szerveződések, egyesületek.
A támogatásra jogosultak köre	Civil szervezetek, egyesületek (önállóan is), helyi önkormányzat (konzorciumi partnerként), egyházak, illetve ezek részvételével kialakított konzorciumok.
Kiválasztási kritériumok, alapelvek	Széleskörű partnerség biztosítása a fejlesztésre kerülő épületek és funkciók tervezése, valamint a működési, fenntartási modelljük kialakítása során Egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, hátrányos helyzetű lakosság igényeinek figyelembe vétele Kapcsolódó ESZA fejlesztés párhuzamos megvalósítása (párhuzamosan benyújtott szolgáltatásfejlesztést célzó ESZA pályázat, kapcsolódó program megléte) Együttműködések köznevelési és közművelődési intézményekkel A fejlesztés közcélú használat megvalósulására fókuszál, Előnyt jelent a gyermekek, fiatalok és kisgyermekes családok számára is igénybe vehető, számukra célzott funkciókkal rendelkező fejlesztések megvalósítása.
Tervezett forrás	ERFA A beavatkozás megvalósítására rendelkezésre álló keretösszeg: 40 000 000 Ft. Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege: minimum 5 millió - maximum 40 millió Ft A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség 100%-a.
Forrás ütemezése	2018. II. félév – 2021. II. félév
A megvalósítás tervezett időintervalluma	A projektek végrehajtására rendelkezésre álló időtartam min. 12 hónap, de legfeljebb 36 hónap lehet.
Indikátorok	1. A beavatkozás outputindikátorai: A támogatott projektek száma (db): tervezett célérték: maximum 2 Épített, vagy felújított épület alapterülete (m ²) 2. A beavatkozás eredményindikátorai: A kiépített, ill. megújított civil közösségi terek által nyújtott szolgáltatások (funkciók) számának növekedése (db) A kiépített, ill. megújított civil közösségi tereket rendszeresen használó közösségek, egyesületek, civil szervezetek száma (db) 3. Specifikus célokhoz kapcsolódó eredmény-mutatók: A beavatkozás keretében a „FA” művészeti és kulturális területhez kapcsolódóan a létrehozott, felújított zárt közösségi terek száma (db) A beavatkozás keretében a „VÍZ” természeti és környezeti területhez kapcsolódóan a létrehozott, felújított zárt közösségi terek száma (db) A beavatkozás keretében a „FÖLD” hagyományőrzés, a közbiztonság, sport és az aktív életmód területhez kapcsolódóan a létrehozott, felújított zárt közösségi terek száma (db)

6.1.4. A beavatkozási terület: Középpontban a fiatalok!

Beavatkozási terület megnevezése	A beavatkozási terület/művelet megnevezése: Gyermek és fiatalok a közösségfejlesztés középpontjában
Indokolás, alátámasztás	Az országos népességszökkenési trendnek megfelelően Nagyatádon is csökken a népességszám, melynek az alábbi összetevői jelennek meg hangsúlyosan és jelentenek problémát a város közösségi életében: képzett fiatalok elvándorlása, gyermekes családok alacsony száma. E két korosztály számára a város program és rendezvénykínálata szegényes, nem követi a modern elvárásokat, valamint a kapcsolódó meglévő közösségi terek elavultak, infrastruktúrájuk leromlott, hiányos vagy egyáltalán nincs. A fiatalok és fiatal felnőttek, valamint a kisgyermek a város közösségi életének jelenleg hangsúlytalan rétegei, pedig megerősítésük és „helyzetbehozásuk” közvetett hatást gyakorolhat a város népességmegtartó erejére. A stratégia készítése során frekvenciánként jelent meg a különféle fórumokon a gyermekek és fiatalok közösségi színtereken való támogatásának és az ehhez kapcsolódó fejlesztések szükséglete. Jelen beavatkozás keretében az igény tartalmi elemeinek lehetőségét kívánjuk megteremteni. Teret adni a 0-3 éves korosztály és az isolás korúak fejlesztésének, szüleik találkozásának olyan helyeken, ahol a gyermekek igényeit kielégítve társas kapcsolataikat meg tudják élni, számukra érdekes, elszigeteltségüket ellensúlyozó programokon tudnak részt venni. A fiatalok számára a kulturált szabadidő eltöltés, belső erősségeik, önszervező erejük felerősítése a cél, a hagyományos programkínálat és intézményi helyszínek mellőzésével új szabadidő eltöltési formák kialakítását tervezzük a beavatkozás keretében.
Kulcsprojektek	A beavatkozás keretében nem tervezett.
Specifikus cél	Elsősorban a „FA” és a „FÖLD” tematikus specifikus célok elérését szolgálja. De kapcsolódik a „VÍZ” elemhez is. A beavatkozás konkrét célja: Olyan fiatalokat, gyermekeket és az érintett gyermekek szüleit célzó programok kialakítása, melyek segítségével elszigeteltségük csökken, hasznos szabadidő eltöltés valósul meg, társas kapcsolataik erősödnek, továbbá fontos cél a megfelelő tájékoztatás, figyelemfelkeltés, a bevonás erősítése.
A lehetséges helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása	1. Fiatalokat és gyermekeket célzó rendszeres rendezvény és programsorozatok, a szabadidő hasznos eltöltését célzó közösségi szerveződések támogatása (a) tematikus és szabadidős rendezvény- és programsorozatok megvalósítása (b) klubok, szakkörök, foglalkozások működtetése (c) szemléletformálás, prevenció és felvilágosító programok (d) családi komplex programok (e) szabadidő aktív eltöltését célzó tevékenységek (f) fiatalok képességeinek, tehetségeinek kibontakoztatását támogató tevékenységek (g) tematikus és szabadidős táborok szervezése (h) egyszeri akciók vagy rendszeres/folyamatszemléletű tevékenységek (i) szakmai megvalósításhoz szükséges humán erőforrás biztosítása (j) infokommunikációs technológiák fejlesztése, mobiltelefonos applikáció létrehozása (k) a tevékenységek népszerűsítése (l) helyi általános- vagy középiskolások ötletei köré épített civil összefogás létrehozása (m) helyi attrakciók népszerűsítésére alakított szerveződések (n) kis értékű eszközbeszerzés

Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A beavatkozás kapcsolódik a 6.1.2 és 6.1.3 infrastruktúra fejlesztéseket célzó beruházásokhoz, hiszen a célcsoportokat érintő programokhoz szükséges infrastruktúra jelenleg korlátozottan áll rendelkezésre, vagy megvan, de túlzottan kötött, intézményesített formában. Nagyatád Város Önkormányzata pályázatot nyújtott be TOP-2.1.2-15-SO1 pályázati felhívás keretében Zöld város kialakítása – A nagyatádi városközpont fenntartható és környezettudatos megújítása címmel.
A beavatkozás célcsoportjai	Kisgyermekes, kisgyermekes családok, iskoláskorúak, fiatalok és fiatal felnőttek, gyermekvállalás előtt álló fiatalok. Tágabb célcsoport az idősebb korosztály, a gyerekek nagyszülei, szülei.
A támogatásra jogosultak köre	Helyi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzatok, civil szervezetek, közművelődési, sport és rekreációs intézmények, köznevelési intézmények, egyházak
Kiválasztási kritériumok, alapelvek	Szükségletfelmérés a célcsoport bevonásával megtörtént A programok, klubok, szakkörök, rendezvények témájának megválasztása valós igényeken alapul A megvalósításba bevont célcsoport személyek száma A fiatal lakosság lefedettsége a programok megvalósítása során A tervezett tevékenységek fizikai elérhetősége A tervezett tevékenységek információs háttere, népszerűsítése jól kidolgozott, minden lehetséges résztvevőt megcélzó
Tervezett forrás	ESZA A beavatkozás megvalósítására rendelkezésre álló keretösszeg: 25 000 000 Ft. Az igénylehető vissza nem térítendő támogatás összege: minimum 2 millió - maximum 5 millió Ft. A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség 100%-a.
Forrás ütemezése	2019. I. félév-2021. II. félév
A megvalósítás tervezett időintervalluma	A projektek végrehajtására rendelkezésre álló időtartam min. 12 hónap, de legfeljebb 24 hónap lehet.
Indikátorok	1. A beavatkozás outputindikátorai: A támogatott projektek száma (db) A támogatott projektek száma (db): tervezett célérték: 12 2. A beavatkozás eredményindikátorai: Közösségi programokon résztvevő fiatalok/gyermekesek száma (fő) A projektek keretében megvalósuló együttműködések száma (db) 3. Specifikus célokhoz kapcsolódó eredmény-mutatók: A program keretében a „FA” művészeti és kulturális területhez kapcsolódó megvalósult programok száma (db) A program keretében a „VÍZ” természeti és környezeti területhez kapcsolódó megvalósult programok száma (db) A program keretében a „FÖLD” hagyományőrzés, a közbiztonság, sport és az aktív életmód területhez kapcsolódó megvalósult programok száma (db)

6.1.5. A beavatkozási terület: Lakóhelyed történetében élsz!

Beavatkozási terület megnevezése	A kulturális örökség védelmét és a lakosság helyi és közösségi identitástudatának erősítését szolgáló tevékenységek fejlesztése
Indokolás, alátámasztás	A helyi hagyományok, természeti, kulturális és történelmi értékek közös gondozása, bemutatása, a körük építhető programok, a hagyományok ápolása, elősegíti a helyi közösségek kialakulását, ill. megerősödését, hosszú távon a közösségek összetartó erejének növelését, valamint a civil aktivitás fokozódását eredményezi. Ezek lehetnek várostörténeti, kulturális, hagyományörzési, a helyi nyelvjárás, helyi művészetek, kézművesipar, történelmi látnivalók, folklór, irodalmi alkotások valamint a természeti környezet. A hagyományok ápolásában, a kulturális sokszínűség megőrzésébe is beleértendő a városban élő nemzetiségek kultúrája. A helyzetfeltárás során láthatóvá vált, hogy Nagyatádon számos szerveződés működik, melyek a helyi és nemzeti/nemzetiségi identitás erősítését, közvetítését szolgálják. A helyi értékekre alapozva a helyi identitás megújítható és átalakítható, a kollektív azonosságtudat fejleszthető. Ezen keresztül pedig hatást lehet gyakorolni a közösséget alkotó egyénre. A lakosság helyi és közösségi identitástudatának hosszú távú megerősítése a helyi közösség igényeit és érdekeit szolgálja és hozzájárul egy élhetőbb és vonzó városi lét kialakításához, mely pedig döntően növelheti a település népességmegtartó képességét.
Kulcsprojektek	A beavatkozás keretében nem tervezett.
Specifikus cél	A beavatkozás mindhárom - „FA”, „VÍZ” és „FÖLD” - tematikus specifikus célok elérését szolgálja. A beavatkozás konkrét célja: A helyi közösségek megerősítése és identitástudatának fejlesztése a helyi hagyományok, természeti, kulturális és történelmi értékekre alapozva.
A lehetséges helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása	1. A várostörténet, hagyományok, kulturális értékek és ismeretanyag bemutatása, megismertetése továbbörökítése, a helyi identitástudat erősítése (a) a helyi történelmi, kulturális és természeti örökség felkutatása, számbavétele, bemutatását és védelmét célzó közösségi programok, klubok, foglalkozások (b) helyi és nemzetiségi sajátosságokra épülő hagyományok, ünnepek, programok megteremtése (c) kis és nagy fesztivál programok megteremtése (d) egyszeri akciók vagy rendszeres/folyamatszemléletű tevékenységek (e) helyi kultúra megismertetését és a tudást átörökítését szolgáló fejlesztések (f) a várostörténeti kutatások eredményeinek közzététele kiadvány, könyv, előadás sorozat, online felületen (g) alkotóműhelyek, alkotótáborok, helyi tehetségek és művészek bemutatása (h) programok térségi/országos/nemzetközi szintre történő kiterjesztése (i) szakmai megvalósításhoz szükséges humán erőforrás biztosítása (j) kapcsolódó eszközbeszerzés (k) a tevékenységek népszerűsítése (l) infokommunikációs technológiák fejlesztése, mobiltelefonos applikáció létrehozása (m) kis értékű eszközbeszerzés 2. Térségi és nemzetközi kulturális értékek megőrzését és közvetítését szolgáló együttműködések támogatása (a) térségi és nemzetiségi sajátosságokra épülő hagyományok, ünnepek, programok lebonyolítása (b) fesztivál programok megvalósítása (c) egyszeri akciók vagy rendszeres/folyamatszemléletű tevékenységek (d) alkotóműhelyek, alkotótáborok, helyi tehetségek és művészek bemutatása (e) kapcsolódó eszközbeszerzés (f) a tevékenységek népszerűsítése 3. Szocio-kulturális jellegű kisközösségi jelentőségű tevékenységek, programok, események szervezése és lebonyolítása (a) kreativitást, önkifejezési lehetőséget megvalósító, a szabadidő hasznos és rendszeres eltöltését célzó programok, klubok, foglalkozások (b) általános ismeretbővítő, szemléletformáló interaktív programok, előadássorozatok (c) szolidaritást, önkéntességet erősítő, megszerettető programok szervezése (d) tehetségek felkutatása, ösztöndíj programok (e) kapcsolódó eszközbeszerzés (f) a tevékenységek népszerűsítése, online felületen történő megjelentetés, kiadvány, kiadványsorozat, könyv, előadássorozat, prezentáció megjelentetése, kiadása és az ehhez kapcsolódó kutatás, kidolgozás (g) kis értékű eszközbeszerzés

Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A város nyitott és fedett közösségi tereinek kihasználtsága a helyi szükségleteknek megfelelő kulturális és szabadidős tartalommal és programokkal való megtöltésével növelhető. A beavatkozás hozzájárul olyan városi, nemzeti értékekre építő tartalmakon alapuló kulturális és közösségi szolgáltatások és programok kialakításához és meglévők továbbfejlesztéséhez, amelyek e terekhez szorosan kapcsolódnak. Jelen beavatkozás ezáltal a stratégián belül kiegészítő jellegű a 2. és 3. beavatkozási terület tekintetében. A beavatkozás keretében megvalósításra kerülő tevékenységek és programok támogatása és a konkrét kiválasztási kritériumok meghatározása során kiemelt figyelmet szükséges fordítani a TOP más felhívásai, valamint az EFOP hasonló témában megjelenő felhívásai keretében megvalósuló programok és jelen beavatkozás keretében megvalósításra kerülő programok lehatárolására, és azok egymást kiegészítő jellegének megerősítésére. Fontos szempont, hogy jelen beavatkozás keretében kis volumenű, lényegesen alacsonyabb költségvetéssel megvalósításra kerülő programok támogatása a cél.
A beavatkozás célcsoportjai	A város teljes lakossága, hátrányos helyzetű társadalmi csoportok
A támogatásra jogosultak köre	Civil szervezetek, nemzeti önkormányzatok, közművelődési és kulturális intézmények, egyházak, valamint ezek partnerségei
Kiválasztási kritériumok, alapelvek	Helytörténetre és hagyományokra épülő tartalmak megvalósítása Helyi/térségi/nemzetközi együttműködések kialakítása a tevékenységek megvalósítása során Helyi szakemberek, művészek, alkotók, művészeti és alkotói csoportok, termelők bevonása A fejlesztés révén javul a helyi közösség értékeinek megismerhetősége, bemutatásának színvonala Egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, hátrányos helyzetű lakosság igényeinek figyelembe vétele a projektek megvalósítása során Helyi lakosság széleskörű bevonása Előnyt jelent a fiatalok bevonását (is) biztosító fejlesztés Előnyt jelent valamely esélyegyenlőségi célcsoport célzott megszólítása Együttműködésben történő megvalósítás Környezeti fenntarthatóság érvényesítése, zöld szemlélet megvalósulása a projektek tervezése és megvalósítása során
Tervezett forrás	ESZA A beavatkozás megvalósítására rendelkezésre álló keretösszeg: 21 000 000 Ft. Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege: minimum 1 millió - maximum 10 millió Ft A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség 100%-a. A keretösszeg 25%-a térségi együttműködés fejlesztését célzó felhívás keretében kerül megvalósításra.
Forrás ütemezése	2019. I. félév – 2021. II. félév
A megvalósítás tervezett időintervalluma	A projektek végrehajtására rendelkezésre álló időtartam legfeljebb 24 hónap lehet.
Indikátorok	1. A beavatkozás outputindikátorai: A támogatott projektek száma (db): tervezett célérték:10 2. A beavatkozás eredményindikátorai: A projektek keretében feldolgozott helyi kulturális, nemzeti, természeti vagy történelmi értékek száma (db) A projektek keretében megvalósuló programok résztvevőinek a száma (fő), ebből valamely esélyegyenlőségi célcsoportéhoz tartozó (%) Intézmények száma, amelyben nőtt a látogatottság a program előtti időszakhoz képest (db) 3. Specifikus célokhoz kapcsolódó eredmény-mutatók: A program keretében a „FA” művészeti és kulturális területhez kapcsolódó megvalósult programok száma (db) A program keretében a „FA” művészeti és kulturális területhez kapcsolódóan a bevont intézmények, civil szervezetek és egyéb partnerek száma (db) A program keretében a „VÍZ” természeti és környezeti területhez kapcsolódó megvalósult programok száma (db) A program keretében a „VÍZ” természeti és környezeti területhez kapcsolódóan a bevont intézmények, civil szervezetek és egyéb partnerek száma (db) A program keretében a „FÖLD” hagyományörzés, a közbiztonság, sport és az aktív életmód területhez kapcsolódó megvalósult programok száma (db) A program keretében a „FÖLD” hagyományörzés, a közbiztonság, sport és az aktív életmód területhez kapcsolódóan a bevont intézmények, civil szervezetek és egyéb partnerek száma (db)

6.1.6. A beavatkozási terület: Légy fitt és szabad!

Beavatkozási terület megnevezése	Az aktív és egészséges életmódot és szabadidő eltöltést célzó tevékenységek támogatása, népszerűsítése
Indokolás, alátámasztás	A sport elengedhetetlen része az egészséges életmódnak, fontos eleme a szabadidő hasznos eltöltésének. Nagyatádot sokszínű sportélet jellemzi, 14 sportegyesület működik a városban, több fitneszterem nyitott meg az utóbbi időben, számos civil összefogás fő tevékenysége valamely sportág népszerűsítése, gyakorlása. Minden korosztály megtalálja a számára megfelelő aktív szabadidő-eltöltési lehetőséget. A meglévő, szerteágazó, és igen aktív sporttevékenység mellett azonban fontos az egészséges életmód hangsúlyozása a lakosság körében. A kötelező szűréseken kívül igényként merült fel, és fontos cél programsorozatok, informatív programok formájában a prevenció népszerűsítése. Építve a helyi jól kialakított intézményi lehetőségekre és a fürdőkultúrára, olyan tevékenységeket támogat a beavatkozás, melyek az aktív és egészséges életmódot és szabadidő eltöltést célozzák és népszerűsítik.
Kulcsprojektek	A beavatkozás keretében nem tervezett.
Specifikus cél	A beavatkozás a „Víz” és „Föld” tematikus specifikus célok elérését szolgálja. A beavatkozás konkrét célja: A beavatkozás konkrét célja a helyi erősségekre, lehetőségekre és hagyományokra építve az aktív és egészséges életmódot és szabadidő eltöltést célzó tevékenységek támogatása és népszerűsítése.
A lehetséges helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása	1. Az egészséges és aktív életmódot és szabadidő eltöltést célzó tevékenységek támogatása (a) sportoláshoz, egészséges életmódhoz kapcsolódó népszerűsítő, ismeretterjesztő egyszeri akciók, rendezvények (pl. egészségnap, sportnap, prevenció foglalkozások, területi/tematikusan sportversenyek, vetélkedők, sportolást és egészséges életmódot támogató informatív programok stb.); (b) az egészséges életmódhoz, egészségmegőrzéshez és prevencióhoz szükséges ismeretek, és készségek megszerzését célzó rendszeres és folyamatjellegű program és előadássorozatok és tevékenységek (c) rendszeres testmozgást és sportolási lehetőséget biztosító tevékenységek (klubok, sportműhelyek, stb.) (d) intézményközi együttműködések támogatása (e) több korosztály, társadalmi réteg közös szabadidő eltöltését támogató programsorozat, rendezvénysorozat (f) a tevékenységek népszerűsítése (g) újszerű, korábban nem használt, a társadalom szélesebb köréhez eljutó kommunikációs módszerek kidolgozása és alkalmazása (h) kis értékű eszközbeszerzés
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A beavatkozás szorosan kapcsolódik a 6.1.2 A kulturális és közösségi intézményrendszer fejlesztése, valamint rekreációs helyszínek megújítása és funkcióinak szélesítése a helyi közösségek együttműködése érdekében című beavatkozáshoz, melynek keretében jelen cselekvés háttere, infrastruktúrája lesz biztosított. Továbbá szinergiában állhat a 6.1.3 Civil szervezetek közösségi munkáját elősegítő infrastruktúra fejlesztése és megújítása beavatkozással. Nagyatád Város Önkormányzata pályázatot nyújtott be a Nemzeti Szabadidős – Egészség Sportpark Programba két kültéri edzőhely és futópálya kialakítására, mely pályázat nyertes elbírálása jelentős hatással lesz jelen projekt megvalósítására. Jelen beavatkozás továbbá kiegészítő jelleggel bír az akcióterületen megvalósítani tervezett a TOP program egyéb prioritásai keretében tervezett fejlesztési elképzelésekkel.
A beavatkozás célcsoportjai	A város teljes lakossága.
A támogatásra jogosultak köre	Civil szervezetek, sportegyesületek, helyi önkormányzat, közművelődési, sport és rekreációs intézmények
Kiválasztási kritériumok, alapelvek	Nyitott, mindenki számára ingyenesen hozzáférhető akciók, rendezvények, programsorozatok, tevékenységek támogathatók A megvalósító helyi közösség, helyi szereplő A projekt keretében újszerű, a korábban megszokottól eltérő kommunikációs elemek alkalmazása tervezett A tevékenység több korosztályt, társadalmi réteget céloz meg
Tervezett forrás	ESZA A beavatkozás megvalósítására rendelkezésre álló keretösszeg: 17 000 000 Ft. Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege: minimum 2 millió - maximum 8 millió Ft A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség 100%-a.
Forrás ütemezése	2019. I. félév – 2021. II. félév
A megvalósítás tervezett időintervalluma	A projekt megvalósításának időtartama legfeljebb 36 hónap.

A helyzetfeltárás, a szükségletek, a célok és a tervezett műveletek

Sorszám	Megnevezés	Indoklás, alátámasztás	Specifikus cél	Támogatható tevékenységek	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Célcsoport	Forrás (ezer Ft)	Támogató alap (ERFA/ESZA)	Tervezett időintervallum év, hónap)
1.	A város közösségi (humán)erőforrásának megújítása és összehangolása, a közművelődési, kulturális és rekreációs információ elérhetőségének javítása a közösségi élet élénkítése és fejlesztése érdekében	A város közösségi életének formálásában szerepet játszó közintézmények és civil szervezetek együttműködéseinek segítése elengedhetetlen annak érdekében, hogy a közösségi életet, annak színtereit, programjait összehangolják, és az elérhetőséget biztosítsák a lakosság igényein és szükségletein alapulva. A beavatkozás ezt a jelenleg fennálló hiány pótlását tervezi.	„FA” „VÍZ” „FÖLD”	1. Hálózatos együttműködések kialakítása a közösségfejlesztés érdekében. 2. A meglévő kulturális-, közművelődési és rekreációs intézmények szervezeti és működési átalakulásának támogatása.	A stratégia többi beavatkozásához nagyon szorosan kapcsolódó átfogó jelleggel bír, Azok fölé szerveződik. A keretében megvalósuló projektek alapozzák meg illetve lesznek hatással a város közösségi életének innovatív összefogására és összehangolására.	A közművelődésben dolgozó szakemberek, civil szervezetek vezetői, önkéntesek.	20 335	ESZA	2019. I. félév – 2022. I. félév
2.	A kulturális és közösségi intézményrendszer fejlesztése, valamint rekreációs helyszínek megújítása és funkcióinak szélesítése a helyi közösségek együttműködése érdekében	A meglévő városi intézmények közösségi életben betöltött szerepének megerősítésére és megújítására rendkívül nagy szükség van. A város számos meglévő közösségi találkozási ponttal rendelkezik, azonban ezek kialakítása, felszereltsége a kor igényeinek sok esetben nem megfelelő, látogatottsága alacsony. A főbb problémákat az adott tér vagy helyszín nehéz megközelíthetősége, leromlott infrastrukturális állapota, nem megfelelő térkialakítása jelenti. A beavatkozás során megvalósuló fejlesztések e problémák megszüntetését is szolgálják, annak érdekében, hogy a meglévő kapacitások kihasználtsága és a lakosság igényei optimálisan találkozzanak.	„FA” „VÍZ” „FÖLD”	1. A meglévő kulturális, közművelődési, rekreációs és sportlétesítmények megújítása, hiány- és szükségletalapú bővítésének támogatása. 2. Városi közösségi találkozási pontok és terek fejlesztése és kialakítása a szabadidő aktív eltöltéséhez.	Szervesen kapcsolódik jelen stratégia 6.1.1., 6.1.4., 6.1.5. és 6.1.6. beavatkozásaihoz. Lehatárolást konkrét projekt szinten szükséges elvégezni: TOP azonos tartalommal bíró felhívásai tekintetében: TOP-2.1.2-15-SO1 és TOP-1.2.1-15-SO1	A város lakossága, civil szervezetek, közintézmények dolgozói és igénybevevői	89 165	ERFA	2018. II. félév – 2021. II. félév

<i>Sorszám</i>	<i>Megnevezés</i>	<i>Indoklás, alátámasztás</i>	<i>Specifikus cél</i>	<i>Támogatható tevékenységek</i>	<i>Kiegészítő jelleg, lehatárolás</i>	<i>Célcsoport</i>	<i>Forrás (ezer Ft)</i>	<i>Támogató alap (ERFA/ESZA)</i>	<i>Tervezett időintervallum év, hónap)</i>
3.	Civil szervezetek közösségi munkáját elősegítő infrastruktúra fejlesztése és megújítása	A városban tevékenykedő, a különböző korosztályok számára a kulturális és közösségi összetartozást segítő és hasznos időtöltését biztosító közösségek, civil szervezetek által működtetett fedett közösségi terek hiányosak, állapotuk leromlott. Fejlesztésük, korszerűsítésük, indokolt esetben újak kialakítása és a helyi közösségek, civil szervezetek e tevékenységükhöz szükséges eszközök beszerzése elengedhetetlen.	„FA” „VÍZ” „FÖLD”	1. Civil szervezetek közösségi munkáját elősegítő infrastruktúra fejlesztése, megújítása.	Szervesen kapcsolódik jelen stratégia 6.1.1., 6.1.4., 6.1.5. és 6.1.6. beavatkozásaihoz. Lehatárolást konkrét projekt szinten szükséges elvégezni: TOP azonos tartalommal bíró felhívásai tekintetében: TOP-2.1.2-15-SO1 és TOP-1.2.1-15-SO1	A város teljes lakossága, ezen belül kiemelt célcsoport civil szerveződések, egyesületek	40 000	ERFA	2018. II. félév – 2021. II. félév
4.	Gyermekek és fiatalok a közösségfejlesztés középpontjában	A város demográfiájában problémaként jelentkezik fiatalok elvándorlása, gyermekes családok alacsony száma. E két korosztály számára a program és rendezvénykínálat szegényes, nem követi a modern elvárásokat. A fiatalok és fiatal felnőttek, valamint a kisgyermek a város közösségi életének jelenleg hangsúlytalan rétegei, pedig megerősítésük és „helyzetbehozásuk” közvetett hatást gyakorolhat a város népességmegtartó erejére.	„FA” „VÍZ” „FÖLD”	1. Fiatalokat és gyermekeket célzó rendszeres rendezvény és programsorozatok, a szabadidő hasznos eltöltését célzó közösségi szerveződések támogatása	Szervesen kapcsolódik jelen stratégia 6.1.2 és 6.1.3 infrastruktúra fejlesztéseket célzó beruházásaihoz, azok tartalommal való megtöltéséhez járul hozzá. Lehatárolást konkrét projekt szinten szükséges elvégezni: TOP azonos tartalommal bíró TOP-2.1.2-15-SO1 pályázati felhívás ESZA jellegű tevékenységei tekintetében, valamint az EFOP azonos tartalmú felhívásai tekintetében.	Kisgyermek, kisgyermekes családok, iskoláskorúak, fiatalok és fiatal felnőttek, gyermekvállalás előtt álló fiatalok	25 000	ESZA	2019. I. félév– 2021. II. félév
<i>Sorszám</i>	<i>Megnevezés</i>	<i>Indoklás, alátámasztás</i>	<i>Specifikus cél</i>	<i>Támogatható tevékenységek</i>	<i>Kiegészítő jelleg, lehatárolás</i>	<i>Célcsoport</i>	<i>Forrás (ezer Ft)</i>	<i>Támogató alap (ERFA/ESZA)</i>	<i>Tervezett időintervallum év, hónap)</i>

5.	A kulturális örökség védelmét és a lakosság helyi és közösségi identitástudatának erősítését szolgáló tevékenységek fejlesztése	A helyi hagyományok, természeti, kulturális és történelmi értékek közös gondozása, bemutatása, a körük építhető programok, a hagyományok ápolása, elősegíti a helyi közösségek kialakulását, ill. megerősödését, hosszú távon a közösségek összetartó erejének növelését, valamint a civil aktivitás fokozódását eredményezi. A helyi értékekre alapozva, melyben a város meglehetősen gazdag képet mutat a helyi identitás megújítható és átalakítható, a kollektív azonosságtudat fejleszthető. Ezen keresztül pedig hatást lehet gyakorolni a közösséget alkotó egyénre.	„FA” „VÍZ” „FÖLD”	1. A helyi hagyományok, kulturális értékek és tudományos ismeretanyag továbbörökítésének és bemutatásának támogatása. 2. Térségi és nemzetközi kulturális értékek megőrzését és közvetítését szolgáló együttműködések támogatása 3. Szocio-kulturális jellegű kisközösségi jelentőségű tevékenységek, programok, események szervezése és lebonyolítása	Szervesen kapcsolódik jelen stratégia 6.1.2 és 6.1.3 infrastruktúra fejlesztéseket célzó beruházásaihoz, azok tartalommal való megtöltéséhez járul hozzá. Lehatárolást konkrét projekt szinten szükséges elvégezni: TOP azonos tartalommal bíró TOP-2.1.2-15-SO1 pályázati felhívás ESZA jellegű tevékenységei tekintetében, valamint az EFOP azonos tartalmú felhívásai tekintetében.	A város teljes lakossága, hátrányos helyzetű társadalmi csoportok	21 000	ESZA	2019. I. félév- 2021. II. félév
6.	Az aktív és egészséges életmódot és szabadidő eltöltést célzó tevékenységek támogatása, népszerűsítése	Nagyatádot sokszínű sportélet jellemzi. A meglévő, szerteágazó, és igen aktív sporttevékenység mellett azonban fontos az egészséges életmód hangsúlyozása a lakosság körében. Igényként merült fel, és fontos cél a prevenció népszerűsítése. Építve a meglévő intézményi lehetőségekre és a fürdőkultúrára, olyan tevékenységeket támogat a beavatkozás, melyek az aktív és egészséges életmódot és szabadidő eltöltést célozzák és népszerűsítik.	„FA” „VÍZ” „FÖLD”	1. Az egészséges és aktív életmódot és szabadidő eltöltést célzó tevékenységek támogatása. szerek kidolgozása és alkalmazása	Szervesen kapcsolódik jelen stratégia 6.1.2 és 6.1.3 infrastruktúra fejlesztéseket célzó beruházásaihoz, azok tartalommal való megtöltéséhez járul hozzá. Lehatárolást konkrét projekt szinten szükséges elvégezni: TOP azonos tartalommal bíró TOP-2.1.2-15-SO1 pályázati felhívás ESZA jellegű tevékenységei tekintetében, valamint az EFOP azonos tartalmú felhívásai tekintetében.	A város teljes lakossága.	17 000	ESZA	2019. I. félév- 2021. II. félév

6.2 Együttműködések

A térségi együttműködés területén három célcsoportot szükséges kiemelni a Stratégia megvalósítása során:

1. a várost körülvevő vidéki térségben működő intézmények és az ezen a területen lakó népesség;
2. a horvát határ túloldalán működő intézmények, szervezetek és a határmenti lakosság;
3. a város testvértelepüléseinek önkormányzatai, intézményei és lakossága.

Nagyatád város térségközpont funkciót tölt be, mely a nagyatádi járásra terjed ki, a városban jelentős számú napi ingázó fordul meg, akik vidéki településen élnek, de Nagyatádon van a munkahelyük, vagy itt veszik igénybe a városi intézmények szolgáltatásait. Ez a célcsoport közvetlenül kapcsolódik a Stratégia beavatkozásai által megvalósított fejlesztésekhez.

A nagyatádi és barcsi járás vidéki településeire terjed ki a Rinya-Dráva Szövetség, mely a Stratégia időtávjával párhuzamosan Leader Helyi Fejlesztési Stratégiát valósít meg. A stratégiaalkotás a Szövetség stratégiájának figyelembevételével került kidolgozásra. A stratégia megvalósítása során is folyamatos párbeszédre van szükség, melynek során a beavatkozások és a felhívások összehangolása megtörténhet.

Nagyatád város földrajzi elhelyezkedése okán hagyományosan sokrétű kapcsolatot alakított ki az országhatár túloldalán élőkkel és az ott működő intézményekkel, szervezetekkel. A stratégia megvalósítása során további lehetőségek nyílnak meg a kapcsolatok kiterjesztésére és elmélyítésére.

Nagyatád város négy településsel tart fenn testvérvárosi kapcsolatot:

- Körös Horvátországban;
- Kézdivásárhely Erdélyben;
- Nussloch Németországban;
- San Vito al Tagliamento Olaszországban.

A Stratégia megvalósítása során lehetőség nyílik a testvérvárosi kapcsolatok erősítése, a bilaterális együttműködés elmélyítésére.

Mindhárom specifikus célkitűzés elérését célzó több beavatkozás keretében is alkalom nyílik a térségi együttműködések megvalósítására. A legerősebben a „FA” specifikus célkitűzés keretében valósíthatóak meg együttműködési projektek a művészeti tevékenység fókuszba helyezésével, mint pl. a testvérvárosok művészeti oktatásában résztvevő intézményeinek együttműködése, vagy a határmenti horvátországi Hlebinében működő naiv művészeti körrel való szakmai együttműködés elindítása.

A másik hangsúlyos együttműködési terület a „FÖLD” célhoz kapcsolódó közös a sportot és a testmozgást előtérbe helyező projektek, közös események megvalósítása.

Az ötödik beavatkozás esetében a keretösszeg 25%-a térségi együttműködés fejlesztését célzó felhívás keretében kerül megvalósításra.

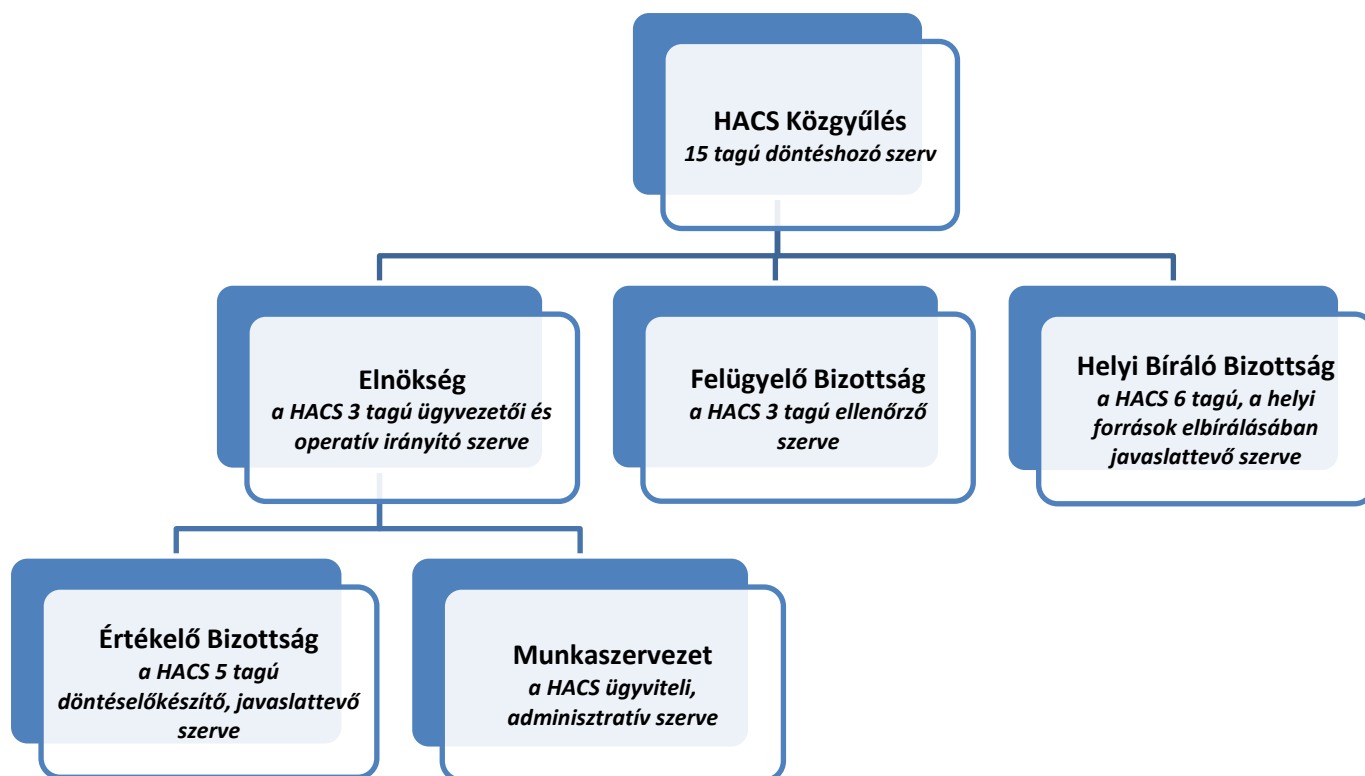
6.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

6.3.1. A NFHK HACS összetétele, szervezeti felépítése, a szervezeti egységek feladatai

A Nagyatádi Fórum Helyi Közösség HACS konzorciumi formában működik, amely közösség 2016. május 30-án alakult meg. A 15 tagú HACS célja a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia megvalósításán keresztül a város kulturális és közösségi életének megújítása, a hagyományőrzés, a civil szervezetek aktivitásának és ismeretségének növelése, a helyi partnerségek, a helyi közösség megerősítése és közösségi alapú gazdaságfejlesztés eszközeivel a település népességmegtartó képességének növelése.

A HACS tagjainak száma nem végleges, hiszen a stratégia megvalósítási szakaszában csatlakozhatnak további, a városban működő a közösség és kultúrafejlesztés területén tenni akaró és aktív civil-, gazdasági- vagy közszférát képviselő szervezetek.

Az új tagok felvételéről/bevonásáról a jelenlegi Konzorciumi tagok, a HACS Közgyűlése együttesen dönt, figyelembe véve, hogy az új tag(ok) felvétele után sem haladja meg egyetlen szféra képviselőinek a száma/szavazati joga a 49%-ot

Közgyűlés

A 15 tagú Közgyűlés a Konzorcium legfőbb döntéshozó szerve, amely valamennyi, a 3 szférát képviselő konzorciumi tag részvételével működik.

Feladat és hatáskör:

- A HACS működését szabályozó dokumentumok és a stratégiai fejlesztési dokumentumainak (konzorciumi megállapodás, SZMSZ, HKFS, pályázati felhívások) elfogadása és módosítása;
- A HACS működési formájának, jogi kereteinek elfogadása, módosítása;
- Döntés a csatlakozó és kilépő konzorciumi tagokról;
- Döntés a konzorcium megszüntetéséről;
- Vezető tisztségviselők megválasztása, visszahívása;
- Éves költségvetés és beszámolók elfogadása;
- A stratégiában meghatározott helyi felhívások közzététele;
- Döntés a támogatandó projektekről.

Elnökség

A HACS ügyvezető és operatív irányító szerve, 3 fős. Tagjait a HACS közgyűlés választja a konzorcium tagjai közül, mindhárom szektorból 1-1 főt. A szervezet képviseletére az Elnök jogosult. Az Elnököt az

Elnökség tagjai választják. Az Elnökség tagjainak változásáról a Konzorcium dönt. Az Elnökség tagjai nem lehetnek a Munkaszervezet alkalmazottai.

Az Elnökség saját ügyrendje szerint működik az SZMSZ alapján. Akkor határozatképes, ha minden tagja jelen van. A határozatokat egyszerű szótöbbséggel hozza.

Feladat és hatáskör:

Az Elnökség feladata az SZMSZ által a hatáskörébe utalt feladatok, a teljes konzorciumi tagság összehívását nem igénylő egyéb döntési jogkörök ellátása:

- A HACS működésének, a HKFS megvalósításának irányítása, felügyelete;
- Tagi ülések összehívása, szervezése, levezetése;
- Javaslatétel tagsági jogviszonyra (új tag felvétele, tagsági jogviszony megszüntetése);
- Javaslatétel a munkaszervezet vezetőjére;
- Javaslatétel a támogatási felhívásokra, az értékelési szempontrendszer összeállítására, a támogatási kérelmek befogadására és rangsorolására;
- A HKSF megvalósítása során felmerülő egyéb feladatok ellátása, szükség esetén javaslatétel a HKFS módosítására;
- Éves beszámolók, előrehaladási jelentések, kifizetési kérelmek előterjesztése.

Felügyelő Bizottság (FB)

A HACS ellenőrző szerve, 3 fős. Tagjait a HACS közgyűlés választja a konzorcium tagjai közül, mindhárom szektorból 1-1 főt. A HACS tagsággal rendelkező felügyelő bizottsági tagok nem viselhetnek a HACS-ban más tisztséget.

Feladat és hatáskör:

- A konzorciumi megállapodásban, alapidokumentumokban foglalt előírások, jogszabályok,
- valamint a konzorciumi határozatok végrehajtásának ellenőrzése.
- A konzorcium pénzügyi kezelésének és vagyongazdálkodásának ellenőrzése.

Helyi Bíráló Bizottság (HBB)

A HACS döntés-előkészítő tevékenységet ellátó, a helyi felhívásokra benyújtott Támogatási kérelmek elbírálásában javaslattevő szerv.

A HBB tagja csak a konzorcium (HACS) tagja lehet, amelyet a Közgyűlés választ. A tagok megválasztásakor a civil, vállalkozói és közszféra két-két fő képviseli, biztosítva ezáltal a három érdekszféra egyenlő arányú képviseletét a HBB-ben. Póttagok választása minden szférából. A HBB elnökét, alelnökét a közgyűlés választja meg. A HBB tagok reprezentálják a helyi társadalom sokszínűségét. A HBB minden tagja egy szavazattal rendelkezik. A kiválasztásnál biztosítani kell az összeférhetetlenségi szabályokat (272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet). A HBB tagjai nem lehetnek azonosak az Elnökség tagjaival és a HBB tagja nem vesz részt saját szervezete pályázatának értékelésében.

Feladat és hatáskör:

Javaslatétel a HKFS keretében támogatható projektek kiválasztása.

Értékelő Bizottság (ÉB)

A HACS döntés előkészítő, javaslattevő szerve, amely a stratégia keretében támogatható projektek értékelésekor fogalmaz meg állásfoglalást. Tagjait az elnökség választja azon helyi szakemberekből, akik a feladat ellátására megfelelő szakmai tudással és kompetenciákkal rendelkeznek.

Feladat és hatáskör:

A HKFS keretében támogatandó projektekkel kapcsolatban fogalmaz meg szakmai álláspontot.

Munkaszervezet

HACS ügyviteli, adminisztratív szerve. A HACS tagjai közül kijelölt nonprofit szervezet, a HACS tagegysége. A munkaszervezeti feladatokat Nagyatád Város Önkormányzata látja el, külön belső szervezeti egység kerül létrehozásra a feladatellátásra. A Munkaszervezetbe (MSZ) olyan szakemberek kerülnek majd kiválasztásra, akik a feladatok ellátásához szükséges szakértelem mellett a város közössége és gazdasága fejlesztéséhez használható szakmai háttérrel és a térség ismeretével rendelkeznek. A MSZ a projektek kiválasztásával kapcsolatosan nem rendelkezik döntési jogkörrel.

Konzorcium működésével, koordinációjával összefüggő feladatok:

- A konzorcium napi ügyeinek vitele, átruházott hatáskörbe tartozó ügyekben a döntések meghozatala;
- A beszámolók előkészítése és azoknak a közgyűlés elé terjesztése;
- Az éves költségvetés elkészítése és annak a közgyűlés elé terjesztése;
- A konzorcium vagyon kezelése;
- A konzorcium alapidokumentumai szerinti szervei megalakításának és a tisztségviselők megválasztásának előkészítése;
- A közgyűlés összehívása, a tagság értesítése;
- Részvétel a közgyűlésen és válaszadás a konzorcium működésével és feladatkörébe tartozó tevékenységekkel kapcsolatos kérdésekre;
- A tagság nyilvántartása;
- A konzorcium határozatainak, szervezeti okiratainak és egyéb könyveinek vezetése;
- A konzorcium működésével kapcsolatos iratok megőrzése.

A HKFS végrehajtásával összefüggő feladatok:

- Térségi animáció, projektgenerálás;
- Munkaszervezethez beérkező projektötletek pályázattá érlelésének segítése.
- A potenciális pályázók segítése a pályázatok összeállításában és az elszámolásokban.
- A beérkezett projektjavaslatok és a HBB ülések és döntések jegyzőkönyveinek vezetése.
- Benyújtott projekt adatlapok előkészítése a döntéshozatalra, hiánypótlóztatás.
- A helyi szereplők fejlesztési és végrehajtási kapacitásainak kiépítése.
- Monitoring, értékelés.
- A HACS adminisztrációs és pénzügyi feladatainak ellátása.
- Projektmenedzsmenti feladatok ellátása.
- Időközi és záró kifizetési kérelmek összeállítása, beszámolók elkészítése.

Munkaszervezet vezetőjének kiemelt feladatai:

- A Munkaszervezet vezetőt a Közgyűlés választja meg.
- A munkaszervezet létszámáról és összetételéről a munkaszervezet vezető a Közgyűlés jóváhagyásával dönt.
- Szakmailag irányítja a munkaszervezet tevékenységét.
- Felelős a HKFS tervezési folyamat menedzseléséért, a HKFS hatékony megvalósításáért, a munkaszervezet napi működtetéséért.
- Részt vesz a döntés-előkészítésben, támogatva a HBB és az ÉB munkáját.
- Felterjeszti a pályázatokat döntésre, részt vesz a munkaszervezet feladatainak ellátásában.
- Beszámolási kötelezettsége van az Elnökség/elnök felé.

6.3.2. Döntéshozatali struktúra

Az 1303/2013/EU rendelet 34. cikkében meghatározottaknak megfelelően kerül kialakításra a hátrányos megkülönböztetéstől mentes és átlátható kiválasztási rendszer a HACS működésének meghatározásakor.

Közgűlés, mint legfőbb döntéshozó szerv az egy tag egy szavazat elve alapján hozza döntéseit. Határozatképességéhez a tagok több, mint felének jelenléte és a döntések elfogadásához a jelenlevők, több mint felének támogató szavazata szükséges. A HACS hatásköreit az elnökségre ruházhatja át. A HACS működésének részletes szabályait az együttműködési megállapodása tartalmazza.

A háromtagú **Elnökség** a Közgűlés által megválasztott ügyvezető szerv, mely ellátja a Közgűlés által hatáskörébe utalt feladatokat. Az ügyvezető szerv képviselőjére az Elnök, akadályoztatása esetén az Alelnök jogosult. Az elnök szervezi az Elnökség és a Közgűlés munkáját, intézkedik a hatáskörébe utalt ügyekben, gondoskodik a határozatok végrehajtásáról. Az Elnökség az egy tag egy szavazat elve alapján hozza döntéseit. Határozatképességéhez a tagok több, mint felének jelenléte és a döntések elfogadásához a jelenlevők, több mint felének támogató szavazata szükséges.

A háromtagú **Felügyelő Bizottság** feladata a konzorciumi megállapodásban, alapidokumentumokban foglalt előírások, jogszabályok, valamint a konzorciumi határozatok végrehajtásának továbbá a konzorcium pénz- és vagyonkezelésének valamint a gazdálkodás célszerűségének, szabályszerűségének, az előírt bevételek és kiadások teljesítésének évenként vizsgálata; ellenőrzése. A Felügyelő Bizottság az egy tag egy szavazat elve alapján hozza döntéseit. Határozatképességéhez a tagok több, mint felének jelenléte és a döntések elfogadásához a jelenlevők, több mint felének támogató szavazata szükséges. Működési rendjét az együttműködési megállapodás tartalmazza.

Az 6 főből álló **Helyi Bíráló Bizottság** feladata a HKFS keretében támogatható projektek kiválasztása. Részletes hatásköreit és működési rendjét az Ügyrend tartalmazza, melyet az Irányító Hatóság fogad el. A HBB ülése akkor határozatképes, ha azon a tagok több, mint fele és a megjelentek közül minden szféra képviselője jelen van.

Az 5 fős **Értékelő Bizottságot** az együttműködési megállapodás alapján az Elnökség választja meg, feladatköreit és működési rendjét az Együttműködési megállapodás tartalmazza. A Bizottság az egy tag egy szavazat elve alapján hozza döntéseit. Határozatképességéhez a tagok több, mint felének jelenléte és a döntések elfogadásához a jelenlevők, több mint felének támogató szavazata szükséges.

6.3.3. A HKFS megvalósítását szolgáló humán erőforrások bemutatása

A HACS ügyvezetői és operatív irányító szerve az Elnökség, melynek tagjai tapasztalatokkal és kiterjedt kapcsolatrendszerrel rendelkeznek a közösségépítés és projektirányítás területén. A Konzorcium vezetője Ormai István 1994 óta Nagyatád Város polgármestere, az elnökség további tagjai Németh Csaba, a Prológ Alapítvány képviselője és Bagó László, a Bagó és Társa Építőipari Tervező, Kivitelező és Szolgáltató Kft. tulajdonosa, ügyvezetője.

A munkaszervezet a HACS szervezeti egysége, a konzorcium ügyviteli, adminisztratív feladatait ellátó nonprofit szervezet. A Munkaszervezet feladatait Nagyatád Város Önkormányzata látja el, melynek szakmai létszámáról és a munkaszervezet vezető személyéről a Közgűlés dönt. Munkaszervezet alkalmazottai nem lehetnek tagja a HACS-nak. A Munkaszervezet munkatársai pályázatírói és egyéb vállalkozói tevékenységet nem végezhetnek a HKFS pályázati felhívásaival kapcsolatosan. A Munkaszervezet tevékenységéért az Elnökségnek és a HACS-nak felelős.

A Munkaszervezet munkáját a munkaszervezet vezető irányítja. A Munkaszervezet munkatársai tevékenységüket foglalkoztatási jogviszony keretében látják el. A feladatok hatékony és megfelelő ellátásához a munkaszervezetnek megfelelő humánerőforrással kell rendelkeznie. A Munkaszervezet feladatainak ellátásába a kapacitási szükségletekhez igazodóan és a szükséges szakértelem biztosítása érdekében megbízási jelleggel is foglalkoztatható szakember.

A szervezeti keretek a Szervezeti és Működési Szabályzatban kerülnek kidolgozásra és szabályozásra.

6.3.4. A működés fizikai feltételeinek bemutatása

A HACS és a Munkaszervezet működésének infrastrukturális feltételeinek biztosításához és feladatainak ellátása érdekében nem csupán a szükséges humánerőforrással kell, hogy rendelkezzen, hanem az eredményes munkához szükséges fizikai feltételeket is biztosítani szükséges, melyet a Konzorciumvezető Nagyatád Város Önkormányzatának székhelye biztosítja. Az épületben biztosított a Konzorcium Munkaszervezetének elhelyezése, tárgyi eszközökkel ellátása (számítógépek, szélessávú internet elérhetőség, nyomtatási lehetőség, telefon, stb.).

Az irodák alkalmasak Munkaszervezeti feladatok ellátásához és rendelkezésre állnak kisebb és nagyobb méretű tárgyalók, amelyek a közgyűlések, elnökségi-, bíráló bizottsági-, felügyelő- bizottsági ülések megtartására is lehetőséget nyújtanak.

6.3.5. A működésre tervezett költségek alátámasztása

A **működési költségek** között a rendszeresen felmerülő költségtételek jelennek meg, amelyek a program megvalósítása során viszonylag állandó nagyságot tesznek ki. A működési költségek két fő összetevőből állnak: a munkaszervezetben dolgozók bére és járulékai, valamint anyag jellegű kiadások, mint pl. irodaszerek.

A működési költségeket 2018 első félévétől terveztük. A munkaerő költségek három főre lettek tervezve: egy fő munkaszervezet-vezető. 4 órában foglalkoztatva, bruttó 179.300,- Ft-os bérrel, 1-1 fő projekt-, illetve pénzügyi asszisztens 4-4 órában foglalkoztatva, bruttó 129.440,- Ft-os bérrel kalkulálva.

A pénzügyi illetve projektasszisztensi feladatokat 8 órában 1 fő is elláthatja, ezen esetben a bruttó bér 258.880,- Ft-os összegben alakul. Mivel a munkaszervezetet a Polgármesteri Hivatal dolgozói alkotják, ezért a bérezésük a köztisztviselői bértáblán, illetve a Polgármesteri Hivatal bértáblázatának megfelelően alakul.

Az **animációs költségek** között jelenik meg a Stratégia megalkotásának költsége a marketinghez, kommunikációhoz, rendezvényekhez kapcsolódó költségek, a kötelező nyilvánosság költségei valamint a külső szakértői szolgáltatások költségei. Külső szakértőkre a pályázati felhívás összeállításánál, a bírálati folyamatnál, az informatikai háttér biztosításánál, valamint az értékelési és monitoring folyamatoknál lesz szükség elsősorban. Itt jelennek meg az együttműködési tevékenységek kapcsán felmerülő, illetve az érdekeltek információcseréjéhez kapcsolódó feladatok ellátása érdekében felmerülő költségek (pl. rendezvények, workshopok, propagandaköltségek, kiadványok költségei, stb.), valamint egyéb kommunikációs költségeket.

Költségkategória	2018	2019	2020	2021	2022	Összesen
Animációs költségek	6 033 490	1 032 000	1 182 000	807 000	557 000	9 611 490
Projektelőkészítés költségei (HKFS)	4 999 990	0	0	0	0	4 999 990
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költsége (monitoring rendszer kidolgozása, kapcsolódó felmérések, pályázati kiírások kidolgozása)	131 500	400 000	400 000	400 000	300 000	1 631 500
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó személyi jellegű ráfordítás (értékelés, bírálat, animációs tevékenység)	300 000	450 000	450 000	225 000	75 000	1 500 000
Marketingeszközök fejlesztése (pl. honlap)	250 000	0	0	0	0	250 000
Rendezvényszervezés, kapcsolódó ellátási költségek, reprezentációs költségek	170 000	170 000	170 000	170 000	170 000	850 000
Egyéb kommunikációs tevékenységek költségei (pl. információs füzet)	150 000	0	150 000	0	0	300 000
Kötelezően megvalósítandó nyilvánosság biztosításának költségei	32 000	12 000	12 000	12 000	12 000	80 000
Működési költségei	4 321 010	6 415 500	6 415 500	6 415 500	4 321 000	27 888 510
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó személyi jellegű ráfordítás (munkabér és járulék)	4 189 000	6 283 500	6 283 500	6 283 500	4 189 000	27 228 500
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó egyéb költségek (anyagköltség)	132 010	132 000	132 000	132 000	132 000	660 010
ÖSSZESEN	10 354 500	7 447 500	7 597 500	7 222 500	4 878 000	37 500 000

2. táblázat: Animációs és működési költségek (ezer Ft)

6.4 Kommunikációs terv

A nagyatádi HKFS kommunikációs tervének tartalma 2 területre fókuszál egyrészt a közösségi tervezés eszközeivel létrehozott nagyatádi HKFS kommunikációs tevékenységeire, mely egyben a TOP 7.1.1. 16 projekt előkészítési szakaszának kommunikációját is jelenti, másrészt a projekt megvalósítását és fenntartási szakaszát érintő kommunikációs akciókra.

A nagyatádi HKFS létrehozása során cél a NFHK HACS hatékony belső és külső kommunikációjának működtetése, a lakosság, a helyi közösségek, az állami, a civil szervezetek és a vállalkozások informálása, párbeszéd kezdeményezése, a HKFS tervezési folyamatába való bevonása, kapcsolati háló szélesítése.

Mindkét esetben cél az elért eredményekről való tájékoztatás, azok megismertetése a széles nyilvánosság körében, valamint a forrásfelhasználás átláthatóságának biztosítása.

6.4.1. Célcsoportok meghatározása

A nagyatádi HKFS létrehozása során a tervezési folyamatba bevont célcsoport Nagyatád város lakossága, helyi közösségek, állami és civil szervezetek, vállalkozások.

A nagyatádi HKFS felhívásainak lehetséges kedvezményezettjei:

- Nagyatád Város Önkormányzata,
- Nemzetiségi önkormányzatok,
- Nagyatád kulturális, művészeti, sport, rekreációs és közművelődési területen működő állami intézményei,
- Nagyatád köznevelési intézményei,
- Nagyatád kulturális, művészeti, sport, rekreációs és közművelődési területen működő civil szervezetei,
- A közfunkciót betöltő nagyatádi intézmények, terek és helyszínek tulajdonosai,
- Egyházak.

A nagyatádi felhívások célcsoportjai lefedik a nagyatádi HKFS illetékességi területének teljes lakónépességét:

- Nagyatád város lakossága,
- Nagyatádi kisgyermek, iskoláskorúak, fiatalok, fiatal felnőttek, gyermekvállalás előtt álló fiatalok, kisgyermekes családok,
- Nagyatád város hátrányos helyzetű társadalmi csoportjai,
- Nagyatád város civil szerveződései,
- Nagyatádi önkéntesek,
- Nagyatád város közművelődésében dolgozó szakemberek, vezetők,
- Nagyatád város közművelődésében dolgozó civil szervezetek szakemberei, vezetői.

6.4.2. Kommunikációs tevékenységek, az információhoz való hozzáférés biztosítása

A projekt előkészítési szakaszának kommunikációs feladatai

A 6.4.-es fejezetben található kommunikációs terv magába foglalja a HKFS készítése, a projekt előkészítése, megvalósítása és az azt követő szakaszban alkalmazott kommunikációs tevékenységeket, az érintett célcsoportokat, a kommunikáció ütemezését és pénzügyi tervét. Ismerteti továbbá a kommunikációval kapcsolatos felelősségi köröket és az ehhez szükséges humán kapacitást.

Nagyatád Város Önkormányzatának honlapján NFHK HACS név alatt információs felület került kialakításra: <http://nagyatad.hu/modules.php?name=nagyatad&page=301>. A HKFS készítése során a NFHK HACS ezen a felületen teszi közzé a HKFS tervezéséhez, megvalósításához kapcsolódó információkat. A felületről letölthetők a HKFS tervezéséhez kapcsolódó kérdőívek, projektötlet adatlapok, a HKFS társadalmasításra került változata. Szintén itt található meg a HKFS készítését érintő rendezvények meghívója, dokumentációja pl.: „Közösségi tervezés az élhető városért című programtájékoztató és ötlet egyeztető fórum”. A honlap működtetéséért a konzorciumvezető Nagyatád Város Önkormányzata felel. Feladata, hogy a honlap folyamatosan naprakész legyen és a legfrissebb információkkal szolgáljon a nyilvánosság számára.

A HKFS készítése során **TV interjú és sajtómegjelenés** is megvalósult. A Nagyatádi Városi Televízióban az interjút NFHK HACS képviselője, Nagyatád Város Polgármestere adta. Az interjú során ismertetésre került az új támogatási lehetőség, a megalakított NFHK stratégiakészítő feladata és a nagyatádiak részvételének fontossága. Az interjú azt a célt is szolgálta, hogy ösztönözze a nagyatádiakat, hogy vegyenek részt a HKFS készítésének folyamatában. https://www.youtube.com/watch?v=H_JceH8-jmk&feature=youtu.be

A Somogyi Hírlapban 2016. október 31-én megjelent újságcikk ismertette a NFHK HACS megalakulását, célját, működését és a nagyatádi HKFS elkészítésében, a közösségi tervezésben betöltött szerepét.

A **közösségi tervezés** folyamatába a NFHK HACS, Nagyatád Város Önkormányzata (NVÖ), egy Tervezést segítő munkacsoport (TMCS), Nagyatád város lakossága és egy Szakértői csoport került bevonásra. A kapcsolattartás elektronikus úton (e-mail, honlap), személyes találkozók, fókuszcsoportos interjúk, Lakossági fórum keretében valósult meg.

A NFHK HACS dokumentációit és információit Nagyatád Város Önkormányzata gyűjti és gondozza. A személyes tájékoztatást szintén Nagyatád Város Önkormányzata végzi, itt telefonon és elektronikusan is rendelkezésre állnak. A postai úton történő kommunikáció is itt történik.

A projekt megvalósítási szakaszának kommunikációs feladatai

A NFHK HACS a HKSF megvalósítása során **önálló honlapot** hoz létre, amelynek működtetője a MSZ lesz. Ezen a honlapon kerülnek meghirdetésre a pályázati felhívások, itt jelennek meg a pályázati tevékenységhez szükséges információk, valamint az eredmények kommunikálása az átláthatóság, a tájékoztatás és nyilvánosság tétel, az eredmények és tapasztalatok megosztása és terjesztése érdekében. Szintén ez a felületen történik a szélesebb közönséget megcélzó, fejlesztő projekt outputok megismertetése, népszerűsítése is (tanulmányok, szórólapok, új szolgáltatások információi, rendezvények meghívói, stb.).

A NFHK HACS a HKFS megvalósításának fő lépéseiről, eredményeiről a **helyi és megyei médiumokat** (pl.: Nagyatád Városi Televízió, Somogyi Hírlap) folyamatosan tájékoztatja.

A NFHK HACS a célcsoportok – kiváltképp a fiatalok - elérhetősége érdekében létrehozza és működteti saját Facebook oldalát, mely az HKFS megvalósítását érintő eredmények és a lebonyolított projekt eredmények közzétételére, népszerűsítésére (szórólapok, új szolgáltatások információi, rendezvények meghívói, stb.) szolgál.

A pályázatot benyújtók számára **Levelezőlista** kerül létrehozásra, amelynek a segítségével a NFHK HACS MSZ-e e-mailes kapcsolatot tart minden potenciális kedvezményezettel. Az e-mailek célja a folyamatos kapcsolattartás és az információközvetítés; tartalma a HKFS megvalósítását érintő, valamint a pályázatokra vonatkozó információkra terjed ki. Az e-mailek egyben elő kívánják segíteni a kedvezményezettek közötti hálózatos együttműködések, partnerségek kialakulását és működését.

A NFHK HACS a HKFS megvalósítása során a pályázati felhívásokhoz kapcsolódóan **Pályázati információs napokat** tart. A tájékoztató napok célja a pályázati felhívások megismertetése, a pályázatokkal kapcsolatban felmerült kérdések megválaszolása.

A NFHK HACS a nyertes projektgazdák számára Projekttámogató napokat tart. A rendezvények célja a projektmegvalósítás a sikeres projektmegvalósítás elősegítése, projektmenedzsment, pénzügy, szakmai tartalmak kapcsán felmerülő kérdések megválaszolása.

A NFHK HACS összeállítja azt a sajtólistát, amely azokat az érintetteket - helyi médiumok, az illetékes sajtó és a Magyar Távirati Iroda - tartalmazza, melyeket el kíván érni a széles körű nyilvánosság biztosítása során a **Sajtóközlemények** révén. A HACS a HKFS indításáról egy képes összefoglalót küld a listában szereplőknek.

A NFHK HACS a HKFS megvalósítása során, a mérföldkövek elérésénél gondoskodik az elért eredményeket és a megvalósult fejlesztéseket bemutató sajtómegjelenésekről. A HACS a sajtómegjelenéseket gyűjti és az Előrehaladási Jelentésekben megküldi az IH számára.

A NFHK HACS által megbízott Munkaszervezet (MSZ) gondoskodik az elért eredményeket és a megvalósult fejlesztéseket bemutató sajtómegjelenésekről.

A NFHK HACS a KTK2020 útmutatóban előírtakkal összhangban, az európai uniós támogatásból megvalósuló HKFS lebonyolításáról a helyszínen kihelyezett **tájékoztató táblával** informálja a lakosságot. A tájékoztató tábla méretét a megvalósult projekt költsége és típusa határozza meg az előírások alapján, mely „B” (3000 mm x 1500 mm) vagy „C” (594 mm x 420 mm) típusú lehet. A tájékoztató tábla a következő információkat tartalmazza: a projekt címe, a projekt célja, a kedvezményezett neve, támogatási szerződés/támogatási okirat szerinti támogatási összeg, a projektazonosító száma, a kötelező arculati elemek.

A NFHK HACS **fotódokumentációt** készít a megvalósult fejlesztésekről, az infrastrukturális beruházásokról (megvalósulás előtt, közben és azt követően), az eszközbeszerzésekről és a kulturális, közösségi célú, nem infrastrukturális fejlesztési elemekről.

A projekt megvalósítását követő szakasz kommunikációs feladatai

A NFHK HACS **sajtóközleményben** tájékoztatja a helyi médiumokat, az illetékes szaksajtót és a Magyar Távirati Irodát a projekt zárásáról. A tájékoztatásban érintett szereplők egy oldalas, a HKFS eredményeinek bemutatására szolgáló összefoglalót kapnak fényképes melléklettel.

A NFHK HACS feltölti a **TÉRKÉPTÉR**-re a projektről szóló leírást és a fényképet.

A projekt megvalósulási helyén a fizikai megvalósulást követően a tájékoztató táblát „D” típusú **emlékeztető tábla** váltja fel. A tábla mérete a szabálynak megfelelően A3 (297 mm x 420 mm), ill. A1 (594 mm x 841 mm). A tábla kihelyezése a nyilvánosság biztosítása érdekében történik.

Kedvezményezettek kommunikációs feladatai

A nagyatádi felhívások kedvezményezettjeinek kommunikációs feladatait a KTK2020 útmutató szabályozza. A kedvezményezettek kommunikációs tevékenységeit ez alapján szükséges megvalósítani figyelembe véve a projektméretet és tevékenységtípusát.

6.4.3. A kommunikációval kapcsolatos felelősségi körök és humán kapacitás ismertetése

A NFHK HACS működésének, valamint a HKFS tervezésének kommunikációs feladataiért a NFHK HACS felel.

A HKFS megvalósításának, majd az azt követő időszak kommunikációs feladatainak elvégzésével a NFHK HACS a Munkaszervezetet (MSZ) bízta meg. A munkaszervezeti vezető és munkatársának kiválasztása során fontos szempont az európai uniós projektek kommunikációs tevékenységeinek lebonyolításában szerzett gyakorlat és a kommunikációs tapasztalat.

A projektszintű kommunikációért a pályázati felhívások nyertes kedvezményezettjei felelnek. A támogatási szerződésekben előírt feladatok a KTK 2020 útmutatóval összhangba kerülnek meghatározásra. A NFHK HACS MSZ-e ellenőrzi a szabályoknak megfelelő tájékoztatási és nyilvánossági tevékenységet.

6.4.4. A HKFS-sel kapcsolatos kommunikációs tevékenységek időbeni ütemezése és pénzügyi terve

Kommunikációs eszköz	Időbeni ütemezés	Mennyiség (db)	Leírás	Költség (ezer Ft)
Kommunikációs terv	HKFS keretében	1	"KTK2020" elvárásainak megfelelő kommunikációs terv a HKFS 6.4. alfejezeteként benyújtva	HKFS keretében
Közösségi tervezésbe bevonás (pl.: Lakossági fórum)	2016. május - 2022. augusztus	igény szerint	Közösségi tervezési alkalmak költségei	ingyenes
Meglévő honlapon belül információs felület fejlesztése és működtetése a HKFS készítése során	2016. szeptember-2017. június	1	Nagyatád Város Önkormányzatának honlapján belül kialakított információs felület	ingyenes
Megjelenés a helyi médiumokban	2016. október - 2022. augusztus	20	A HKFS megvalósításának eredményeiről publikációk helyi sajtóorgánumban, megjelenés helyi TV-ben	ingyenes
Sajtóközlemények (nyitó, záró), sajtómegjelenések	2016. október - 2022. augusztus	6	A/4-es oldalra írott sajtóközlemény fényképes melléklettel	90

Fotódokumentáció	2016. szeptember - 2022. augusztus	1	Jó minőségű, nyomdai felhasználásra alkalmas fényképdokumentáció a projekt előkészítéséről és megvalósításáról	50
Honlap fejlesztése és működtetése	2018. május - 2022. augusztus	1	NFHK HACS önálló honlapjának fejlesztése, működtetése	250
Közösségi média alkalmazása	2018. május - 2022. augusztus	1	Facebook profil létrehozása és folyamatos működtetése	ingyenes
Kedvezményezettek levelezőlistája	2018. május - 2022. augusztus	1	1 db kedvezményezetti levelezőlista	ingyenes
Pályázat-Projekt napok	2019. január - 2022. augusztus	18	Beavatkozásonként 1 db, Pályázati Információs Nap, Beavatkozásonként 2 db Projekttámogató nap	850
Tájékoztató tábla	2018. május - 2022. augusztus	1	„C” / (A2) 594 x 420 mm/ típus táblák	10
TÉRKÉPTÉR	2018. május - 2022. augusztus	1	TÉRKÉPTÉR felöltése	5
Emlékeztető tábla	2022. április - 2022. augusztus	1	„D” típusú A3 (297 mm x 420 mm) és A1 (594 mm x 841 mm) közötti	5

6.5 Monitoring és értékelési terv

A Stratégia megvalósítása során alapkövetelmény, hogy a támogatást igénybe vevő végső kedvezményezettek az **adatszolgáltatást** minden támogatási forma esetében **lehetőleg elektronikusan** végezzék, valamint az ügyfélkapcsolatok is elektronikus csatornákon történjen, melyhez az e-ügyintézés jelenlegi adottságai megteremtik az alapot, aminek továbbfejlesztése szükséges.

Szükséges lehet a Stratégia megvalósításának időszakában minden év elején **éves értékelési feladatterv** kialakítása, mely évente rögzíti az értékelési és monitoring feladatokat a végrehajtás 2022-ig terjedő időszakára vonatkozóan előre tervezett értékeléseket, illetve a **folyamatos értékelés** rendszerében évente kiválasztásra kerülő értékeléseket is tartalmaz.

A monitoring és értékelés alapjait az indikátorok képezik, melyek alapstruktúráját a Stratégia tartalmazza, melyet a felhívások tervezése során bővíteni lehet. Az indikátorokkal kapcsolatos elvi követelményeket a **SMART** (az alábbi tényezők angol rövidítéséből származtatva) **kritériumrendszer alkalmazása** biztosíthatja. Az ideális indikátorok megfelelnek a következő szempontoknak:

- **Specifikusak:** vagyis elsősorban arra a jellemzőre vonatkoznak, amelyhez hozzárendeljük őket, és az adott jellemzőről kellő mélységben és részletességgel szolgáltató információt.
- **Mérhetőek:** azon indikátorok gyakorlati felhasználhatósága, amelyekhez nem tudunk számértéket rendelni, csekély. A számszerűsítés, az indikátorok mérhető formában történő meghatározása így alapvető fontosságú.
- **Elérhetőek, rendelkezésre állnak:** e kritérium nem csak elméletben kell, hogy teljesüljön, hiszen a folyamatos adatgyűjtés megvalósíthatósága múlik ezen, így az indikátor meghatározásánál figyelembe kell venni azt is, hogy milyen költségekkel, erőfeszítésekkel lehet megszerezni az indikátorra vonatkozó értékeket;
- **Relevánsak:** az indikátornak a felhasználás szempontjából fontos és hasznos információt kell hordozniuk. Amennyiben ez a kritérium nem teljesül, a mutató használata fölöslegessé válik.
- **Megbízhatóak:** a programmenedzsment csak annyiban támaszkodhat az indikátorokból származó információkra, amennyiben azok a valós állapotokat tükrözik. Az adatok hitelességével, megbízhatóságával kapcsolatos kételyek elfogadhatatlan mértékű kockázatot jelenthetnek a program végrehajtása szempontjából.

- **Aktuálisak:** mind a tervezés, mind a végrehajtás optimalizálásához elengedhetetlen, hogy a leíró jellegű mutatók az időszerű, időben is valósághű állapotot ábrázolják.

Monitoring tevékenység

A Munkaszervezet felhívásonként és projektenként jól elkülönített, áttekinthető formában gyűjti és dokumentálja az adatokat.

Ezeket félévente összegzi az Elnökség számára, aki ezekből az adatokból következtethet a szükségessé váló stratégiai szintű beavatkozásokra.

Az Elnökség pontos képet a HFS megvalósulásáról a kihelyezett fejlesztési források és a megvalósult pályázatok alapján alkothat.

A Munkaszervezet feladata összegyűjteni és összegezni, valamint elemezni az adatokat, majd az Elnökség részére felterjeszteni az eredményeket és felmerülő döntési pontokat. Az elnökség feladata ezeknek az adatoknak a fényében a szükséges beavatkozásokról dönteni azokban az esetekben, amiben a Közgyűlés felhatalmazta. Ezeknek a feladatoknak a megvalósítására az elnökségi ülések keretében kerül sor. Egyes stratégiai kérdésekben vagy a HKFS szükséges módosítását igénylő kérdésekben a Közgyűlés dönt.

A monitoring tevékenység a támogatásban részesülő projektgazdák által nyújtott információk alapján történik. Az információgyűjtéshez a Munkaszervezetnek ki kell dolgozni a tartalmi, formai követelményrendszert és biztosítani kell a csatornát, lehetőség szerint elektronikus módon, ahol az információ áramlás zajlik.

Az indikátorok mérése a kedvezményezettek előrehaladási jelentései ütemében a kifizetésekhez igazodva történik, melyet éves gyakorisággal összesít a munkaszervezet.

Mutató	Bázis érték	Célérték	Adatforrás	A mérés gyakorisága
Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (m2)	0	150	kedvezményezettek jelentései	évente
Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek (m2)	0	500	kedvezményezettek jelentései	évente
Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosság száma (fő)	10 717	10 000	KSH	évente
A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma (db)	0	32	kedvezményezettek jelentései	évente

A HACS saját teljesítményének értékelése

A HACS teljesítményének mérésénél meghatározható főbb szempontok:

- a pályázati felhívás kommunikációja a célcsoport, a végső kedvezményezettek felé;
- a beérkezett pályázatok számossága;
- a beérkezett pályázatok minősége
- az értékelés minősége;
- az időmenedzsment pontossága, szükséges változások kezelése;
- a stratégia megvalósítása során szükséges adminisztratív feladatok ellátásának minősége;
- a monitoring tevékenységek minősége, a támogatást nyert projektek nyomon követésének naprakészen tartása;

- az értékelési tevékenység minősége, a megfelelő következtetések levonása a beérkező adatokból;
- megfelelő, a stratégiával összhangban lévő reakció, döntés előkészítés és döntések időbeni meghozatala;
- a Stratégia és Program ismertsége;
- a munkaszervezet teljesítménye;
- pályázók és a lakosság elégedettsége;

A Munkaszervezet napi feladatai közé tartozik mindezen tényezőkhöz kapcsolódó információk összegyűjtése és kommunikálása az Elnökség felé.

Ezekről legalább fél évente szövegesen, szükség esetén táblázat formájában be kell számolnia az Elnökségnek. A rendszeres üléseken a folyamatok értékelése történik és meghatározásra kerülnek a szükséges lépések.

A felülvizsgálatok és értékelések eredményének kommunikációja

Rendszeresen tájékoztatjuk a szereplőket a stratégia megvalósulását érintő fázisokról elsősorban a honlapon keresztül, de más kommunikációs csatornákat is kihasználva. A stratégia megvalósulása kapcsán a közgyűlés felé szükség szerinti ütemezésű összefoglalók készülnek.

6.6. Horizontális célok

6.6.1 Esélyegyenlőség

Nagyatád Város Önkormányzata, mint a Nagyatádi Fórum Helyi Közösség konzorciumvezetője megalkotta a 2013-2018 közötti időszakra vonatkozóan Helyi Esélyegyenlőségi Programját (HEP), melynek célja: a településen élők számára elérhetővé tenni a közszolgáltatásokat, biztosítani az idősek, a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű személyek esélyegyenlőségét az élet minden területén. A program potenciálisan kiemelt hátrányos helyzetű társadalmi célcsoportjai a mély szegénységben élők és a romák, a gyermekek, a nők, az idősek, valamint a fogyatékkal élő személyek². A NFHKE a közösségi tervezés folyamata során meghatározott 4 alapelvén is az esélyegyenlőség elvét tartotta szem előtt. A lakosság folyamatos tájékoztatása biztosítja, hogy mindenki értesüljön a stratégia során létrejött lehetőségekről, nyitottan állnak minden ötlethez, bárki csatlakozhat a társadalom bármely rétegéből. A NFHKE épít az akcióterület, vagyis a település biztosította lehetőségekre, az intézmények és a közterek fizikai, a közigazgatási fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése mindenki számára hozzáférhetővé teszi a stratégia során megvalósított programokat. **Nyilvános eseményeken, kommunikációjában és viselkedésében az Egyesület és annak minden tagja esélytudatosságot fejez ki, nem közvetít szegregációt, csökkenti a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.**

A pályázó szervezet az **esélyegyenlőséget saját szervezetén belül** is a rendelkezésére álló minden lehetséges eszközzel javítani kívánja. Segít munkavállalóinak a munkavállalás és a gyermeknevelés összehangolásában rugalmas foglalkoztatással, továbbá hátrányos helyzetű munkavállalókat is foglalkoztat.

A projekt megvalósítása során megjelenő esélyegyenlőségi intézkedések:

- Bevonja a célcsoport képviselőit a pályázat előkészítésébe.
- A projekttel kapcsolatos információkat hozzáférhetővé teszi a fogyatékkal élők számára is.
- Alapító tagjai között is tudatosan szerepelnek olyan szervezetek, melyek az érintett célcsoportok érdekeit képviselik, tájékoztatásukat, bevonásukat hatékonyan elősegítik.
- A projekt megvalósítása során az esélyegyenlőséggel kapcsolatban szerzett tapasztalatokat, negatív és pozitív hatásokat elemzik, kiértékelik, ezek alapján alakítják a megvalósítást.
- A projekt keretében megvalósuló fejlesztések esetében a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítésen túl speciális szolgáltatásokkal segítik az egyenlő hozzáférést pl.

² Helyi Esélyegyenlőségi Program 2013-2018, Nagyatád Város Önkormányzata

gyermekgondozási szolgáltatások nyújtása a kisgyermekes szülők részvételének elősegítése érdekében.

6.6.2 Fenntarthatóság

Nagyatád városa hosszú idő óta elkötelezett a környezettudatos várostervezés és a természeti értékekkel való fenntartható gazdálkodást szem előtt tartó fejlesztéspolitika mellett. Ennek kézzelfogható eredménye a Hild díjjal is elismert várostervezés eredményeként kialakult zöld területekben gazdag belvárosi térszerkezet, vagy a természetvédelmi szempontokat szem előtt tartó és klímatudatos fejlesztési projektek széles skálája (pl. ökoturisztikai projektek, megújuló energiaforrások hasznosítását célzó önkormányzati fejlesztések).

Ugyanez a környezet- és klímatudatos szemléletmód jellemzi a HACS tagszervezeteit és a városban működő, a jelen CLLD projekt kedvezményezett körét jelentő civil szervezeteket és egyesületeket is.

A város kedvező természeti és tájképi adottságainak, zöldfelületi rendszerének megőrzése és hosszú távon is fenntartható hasznosítása az élhető település fenntartása, valamint az értékmegőrző helyi közösségek kialakítása célkitűzéseken keresztül is jelen stratégia kiemelt jelentőségű célja.

Az energiatudatosság fokozását, valamint a környezeti állapot védelmét szolgáló szemléletmód elterjesztését támogató kezdeményezések felkarolása, valamint a környezeti szempontok alkalmazása a program keretében megvalósuló támogatott projektek során, mint horizontális célkitűzés, a stratégia hangsúlyos elemeként végigkíséri a fejlesztési program minden tervezett beavatkozását.

A HACS által kialakított jelen stratégia beavatkozási rendszere is nagymértékben hozzájárul a környezeti fenntarthatósági elvek érvényesüléséhez, a természeti-, táji értékek megőrzéséhez, azok széles körű megismertetéséhez, valamint az akcióterület lakosságának, a helyi közösségek környezettudatosságának növeléséhez.

A stratégia beavatkozásainak tervezése során kiemelt szempont volt, hogy a program elsősorban olyan infrastrukturális beruházások támogatását ösztönözze, amelyek már meglévő, jelenleg nem-, vagy alulhasznosított épületek fejlesztésével megvalósíthatóak az új építésű, jellemzően városi zöldfelület csökkenéssel járó építési beruházások helyett. Mindemellett a stratégia beavatkozásai kiemelt figyelmet fordítanak a CO₂ kibocsátási mérleg javítását jelentős mértékben segítő zöldfelületi rendszerek, parkok megújításának támogatására.

A fenti stratégiai megközelítés átfogó szempontjai mellett a program keretében tervezett pályázati felhívások kialakítása, elbírálása, a megvalósult projektek monitorozása során érvényesítendő környezeti fenntarthatósági szempontok elvek:

- A pályázó köteles a projektekre hatályos környezet- és természetvédelmi jogszabályokat betartani, pályázatában átgondolni és bemutatni, hogy a fejlesztése miként járul hozzá a város természeti-, táji- és kulturális értékeinek megőrzéséhez, a környezet- és energiatudatosság növeléséhez,
- A pályázat kidolgozása során mérlegelni kell, hogy a tervezett fejlesztésnek nincs-e előrelátható klímakockázata,
- A projektek tervezése és megvalósítása során törekedni kell a hulladékok keletkezésének minimalizálására, a megújuló természeti erőforrások felhasználási arányának növelésére, a helyi (a térségből származó) termékek felhasználására,

A környezeti fenntarthatósági szempontok érvényesítése érdekében az azokkal kapcsolatos elvárások meg fognak jelenni a pályázati felhívások szövegében. A megvalósítás során a program végrehajtásáért felelős HACS munkaszervezete, ill. szakértői ellenőrizhetik ezen elvek betartását a dokumentum alapú, ill. helyszíni ellenőrzések során. A vállalások teljesülése a projekt monitoring feladatok sorába építetten, a monitoring jelentések adatai alapján kerül ellenőrzésre, vizsgálatra a projekt monitoring feladatokat ellátó HACS ill. szakértői által.

6.7. A HKFS innovatív elemeinek bemutatása

Innovatív megközelítés a HACS létrehozása és a Stratégia tervezése során

A Stratégia tervezésének legfontosabb innovatív elemét az alulról jövő kezdeményezésekre épülő, közösségi alapú tervezés jelenti: bár korábban voltak a különböző városfejlesztési projektek előkészítése és megvalósítás során a partnerségi kezdeményezések, de olyan széles körű és részvételen alapuló tervezési folyamatra, amelyet jelen Stratégia tervezéssel elindított a város (15 HACS taggal, a köz-, a civil- és a magánszektor kiegyensúlyozott részvételével), korábban még nem volt példa.

A HACS tagságban érintett szervezetek a város kulturális, közösségi életének jelentős részét lefedik területi és tematikus szempontból egyaránt, így biztosítva a minél szélesebb nagyközönség elérését és megnyerését, valamint az új nézőpontok beépítését a tervezési folyamatba.

A HACS megszerveződése mellett a stratégiaalkotásban a civil szervezetek, intézményvezetők és a lakosság is komoly szerepet kapott és vállalt, ami azt eredményezi, hogy a Stratégia kialakult célrendszere szakított a megszokott fejlesztéspolitikai sémákkal és a város lakosságának a városról élő „mentális térképét” figyelembe véve alakult ki. Ennek konkrét színtereit képezték a szakmai egyeztetési fórumok, személyes interjúk, kérdőívek és adatlapok, valamint lakossági fórumok.

Összegezve elmondható, hogy az elmúlt időszakban Nagyatád fejlesztése során elsősorban a felülről irányított tervezési módszer valósult meg, melyet a jogi, eljárásrendi szabályok is erősítettek, míg jelen tervezés során az alulról történő építkezés valósult meg ténylegesen.

Innovatív megközelítés a Stratégia megvalósítása során

Jelen stratégia tervezése során sikerült az alulról építkező tervezési módszert alkalmazni, mely során széles partneri kör alakult ki, mely lehetővé teszi, hogy a Stratégia megvalósítása során is érvényesüljön a szükségletalapú megközelítés a visszacsatolások becsatornázása és önfejlesztő megvalósítási rendszer kialakítása.

A CLLD/LEADER módszertani megközelítés megkülönböztető sajátossága az ágazati programokhoz képest az, hogy nem rögzíti minden esetben taxatív és tételes módon a támogatási célok és beavatkozások minden részletét. Ezzel nem téríti el és nem rekeszti ki azokat a helyi fejlesztési elképzeléseket, amelyek a programozás adott szakaszában közvetlenül nem kerülhettek be a Stratégiába. Ugyanakkor a Stratégia a közvetlenül nem nevesített támogatások esetén már a beavatkozások, illetve a tematikus célok szintjén, vagy végül a felhívások kialakítása során megkívánja a fejlesztések innovatív megközelítését, különböző feltételek meghatározása segítségével.

A Stratégia megvalósítása új működési mechanizmusoknak adhat teret, amelyben a helyi viszonyokat jól ismerő, azonban a stratégiai gondolkodásban és tervezésben kevésbé jártas helyi célcsoportok képesek lesznek ötleteiket megfelelő módon becsatornázni a döntési folyamatokba. Ezzel biztosítható az egyik legfontosabb helyi erőforrás, a helyi közösségek elköteleződése és a helyi célok érdekében történő mozgósítása. A megvalósítás során olyan városi rétegek kerülhetnek közvetlen kapcsolatba a városfejlesztési kérdésekkel, illetve a fejlesztési támogatásokkal, akiket az eddig a városban megvalósított projektek, programok nem tudtak elérni.

Az egyes beavatkozások, felhívások egymásra építése, komplementer jellege is ezt a megközelítésmódot hivatott erősíteni.

Egyes helyi felhívásokra beérkező projektek kiválasztása során is fontos szempont lesz az innovációs tényezők értékelése, azaz újszerű, előremutató és vállalkozó szellemű megoldások előnyben részesítése.

A megvalósítás során fontos szerepet jut a hazai és nemzetközi kapcsolatoknak, elsősorban a határmenti együttműködések, a testvérvárosi kapcsolatok, illetve a város és közvetlen vidéki környezete közötti kapcsolatok tekintetében.

6.8 Kockázatelemzés

A Stratégia megvalósítása során az alábbi táblázatban szereplő legfontosabb kockázati tényezők merülhetnek fel, melyek kezelésére kockázatkezelési stratégia alakítható ki. A bekövetkezési valószínűség és a hatás nagysága szerint a kockázatok négy fő kategóriába sorolhatók: előbbi az „alacsony – kis – közepes – magas”, utóbbinál a „kis – közepes – nagy – kritikus” tartományokba.

Kockázat leírása		Kockázat típusa	Valószínűség	Hatás	Kockázatkezelési stratégia
1.	A tervezett beavatkozásokraallokált forrás idő előtti kimerülése	Pénzügyi	Alacsony	Közepes	Gondos, előrelátó tervezés, forrás átcsoportosítás másik beavatkozásról
2.	Időbeli csúszás a Stratégia megvalósítása során	Pénzügyi	Alacsony	Közepes	Folyamatos projekt menedzseri kontroll biztosítása, monitoring, az eljárásrendek rugalmasságának kialakítása
3.	A tervezett projektek megvalósítási költsége jóval meghaladja a tervezett mértéket	Pénzügyi	Közepes	Közepes	Részletes projekttervek, átgondolt műszaki tervek, költségvetések készítése, tartalékkeret meghatározása
4.	A Helyi felhívások alapján támogatásban részesített civil szervezetek anyagi forrásainak korlátozottsága a megvalósításban	Pénzügyi	Közepes	Közepes	A helyi felhívásokat úgy kell kialakítani, hogy lehetőség legyen előleg igénylésére, mellyel segíthetők a civil szervezetek bevonása a programok megvalósításába
5.	Támogatás kifizetésének csúszása	Pénzügyi	Közepes	Közepes	Az elszámolások pontos, szabályos lebonyolításával, folyamatosan frissített likviditási tervvel, belső pénzügyi monitoring alkalmazásával elkerülhetőek, csökkenthetőek e kockázati elem hatásai.
6.	Nyertes pályázat esetén a szerződéskötés csúszik	Szervezeti	Közepes	Közepes	A szerződéskötési feltételek gyors teljesítése, amennyire lehetséges már a pályázat benyújtásakor álljanak rendelkezésre a dokumentumok
7.	Konfliktusok, érdekellentétek kialakulása a HACS-on belül, illetve a megvalósításban érintett szereplők között	Szervezeti	Közepes	Alacsony	Cselekvési ütemterv kialakítása és folyamatos nyomon követése, szükséges beavatkozások, döntések meghozatala,
8.	Hiányzó kompetenciák a Stratégiát megvalósító munkaszervezet tekintetében	Szervezeti	Alacsony	Közepes	Szükség esetén külső szakértők bevonása

Kockázat leírása		Kockázat típusa	Valószínűség	Hatás	Kockázatkezelési stratégia
9.	Helyi felhívásokra benyújtott támogatási kérelmek megvalósításához kapcsolódó adminisztratív feladatokban való jártasság hiánya a szervezetek részéről	Szervezeti	Magas	Közepes	A Munkaszervezetnek az animációs és tájékoztató tevékenysége keretében támogató segítséget nyújt a szervezetek számára az elszámolással összefüggő feladatokkal szemben elvárt követelményekről
10.	Projektek előkészítése csúszik	Szervezeti	Közepes	Közepes	A tervek, tanulmányok elkészítésére ütemterv felállítása
11.	Helyi Felhívásokra érkező alacsony támogatást igénylők száma	Szervezeti	Közepes	Nagy	A közösségi tervezés során széles körű együttműködésben kerültek a fejlesztési célok kialakításra. A megvalósítás során a Munkaszervezet animációs és tájékoztató tevékenysége segíti, hogy minél több szervezet értesüljön a felhívásokról. A monitoring és értékelési tevékenység eredményei megmutatják, hogy mely pontokon kell erősíteni annak érdekében, hogy biztosított legyen megvalósulás.
12.	Az új kormányzati elképzelésekből származó jogszabály változások	Jogi	Alacsony	Közepes	Jogszabályok követése, kapcsolattartás a hatóságokkal, közreműködő szervezettel, gyorsan reagáló, rugalmas működési forma felállítása a Munkaszervezetnél
13.	Közüvélemény negatív hatása, társadalmi elfogadás hiánya	Társadalmi	Közepes	Közepes	Kommunikációs tevékenység fokozása (a projekt jelenleg is társadalmi támogatottsággal bír)
14.	A szükséges eszközök a megfelelő idő és költségkereten belül nem beszerezhetőek	Műszaki	Alacsony	Nagy	A kedvezményezett előzetes árajánlatok beszerzésével bizonyosodik meg arról, hogy a rendelkezésre álló keret elegendő a szükséges eszközök beszerzésére.

7. Indikatív pénzügyi terv

A HKFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

Ssz.	A beavatkozás megnevezése	2018	2019	2020	2021	Összesen	%
1	A város közösségi (humán)erőforrásának megújítása és összehangolása, a közművelődési, kulturális és rekreációs információ elérhetőségének javítása a közösségi élet élénkítése és fejlesztése érdekében	0,000	9,335	8,500	2,500	20,335	9,57
2	A meglévő kulturális és közösségi intézményrendszer, valamint rekreációs helyszínek megújítása és infrastrukturális fejlesztése a helyi közösségek együttműködése érdekében	0,000	50,165	39,000	0,000	89,165	41,96
3	Civil szervezetek közösségi munkáját elősegítő infrastruktúra fejlesztése és megújítása	0,000	25,000	15,000	0,000	40,000	18,82
4	Gyermekek és fiatalok a közösségfejlesztés középontjában	0,000	9,000	8,000	8,000	25,000	11,76
5	A kulturális örökség védelmét és a lakosság helyi és közösségi identitástudatának erősítését szolgáló tevékenységek fejlesztése	0,000	8,000	8,000	5,000	21,000	9,88
6	Az aktív és egészséges életmódot és szabadidő eltöltést célzó tevékenységek támogatása, népszerűsítése	0,000	6,000	6,000	5,000	17,000	8,00
	Összesen	0,000	107,500	84,500	20,500	212,500	100,00

A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	2018	2019	2020	2021	2022	Összesen
Működési költségek	4,321010	6,415500	6,415500	6,415500	4,32100	27,888510
Animációs költségek	6,033490	1,032000	1,182000	0,807000	0,557000	9,611490
Összesen	10,354500	7,447500	7,597500	7,222500	4,878000	37,50000

A működési és animációs költségek felhasználásának részletes tartalmát a 6.3.5. alfejezet tartalmazza.

